

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Pavel Pacovský

PRÁVNÍ ÚPRAVA MYSLIVOSTI

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: Prof. JUDr. Milan Damohorský, DrSc.

Katedra práva životního prostředí

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu) : 10. 2. 2022

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracoval samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 306 784 znaků včetně mezer.

.....

diplomant

V Praze dne 10. února 2022

Poděkování

Tímto bych rád poděkoval vedoucímu mé diplomové práce prof. JUDr. Milanovi Damohorskému, DrSc. za odborné rady a připomínky v průběhu zpracování této práce.

Obsah

Úvod	1
1. Přehled historie právní úpravy myslivosti.....	3
1.1. Vývoj lovectví a počátky myslivosti	3
1.2. Právní úprava myslivosti od počátku 16. století do roku 1849	7
1.3. Právní úprava myslivosti v letech 1849–1918.....	15
1.4. Právní úprava myslivosti 1918 – 1947	19
1.5. Právní úprava myslivosti 1947 – 2001	23
Shrnutí první kapitoly	29
2. Základní rámec právní úpravy myslivosti v České republice	31
2.1. Zákon o myslivosti - úvod	31
2.2. Prováděcí předpisy zákona o myslivosti	32
2.3. Další související právní předpisy.....	37
2.4. Mezinárodní právo dotýkající se myslivosti.....	43
2.5. Právní úprava Evropské unie dotýkající se myslivosti.....	48
2.6. Právní úprava myslivosti v některých dalších zemích.....	56
Shrnutí druhé kapitoly	59
3. Aspekty výkonu myslivosti.....	61
3.1. Předmět práva myslivosti a některé základní pojmy	61
3.2. Honitba	68
3.3. Myslivecké hospodaření a lov	77
3.4. Škody způsobené užíváním honitby, zvěří a na zvěři	80
3.5. Státní správa myslivosti a dozor v oblasti myslivosti.....	84
3.6. Přestupková a trestní odpovědnost	86
Shrnutí třetí kapitoly	87
4. Zákon o myslivosti v 8. volebním období Poslanecké sněmovny	89
4.1. Novela zákona o lesích – ST 408	90

4.2.	Vládní návrh zákona o invazivních nepůvodních druzích.....	95
4.3.	Vládní novela zákona o myslivosti – ST 954.....	97
4.4.	Shrnutí k předložené novele zákona o myslivosti – ST 954.....	107
4.5.	Poslanecká novela zákona o myslivosti – ST 1273.....	108
	Shrnutí čtvrté kapitoly	108
5.	Budoucnost myslivosti a zákona o myslivosti – <i>de lege ferenda</i>	110
5.1.	Zákaz olova.....	110
5.2.	Myslivost jako veřejně prospěšná činnost	110
5.3.	Výměra honiteb	111
5.4.	Početní stavy zvěře a způsoby lovu	112
5.5.	Otázky honebního společenstva	113
5.6.	Etika lovu a změna doby lovu	115
5.7.	Změna výčtu druhů zvěře	116
	Shrnutí páté kapitoly	117
	Závěr.....	118
	Seznam použitých zdrojů	123
	Abstrakt	131
	Abstract.....	132

Úvod

Myslivost je v dnešní době chápána především jako lov volně žijící zvěře určitou skupinou lidí. Nicméně samotná dikce ustanovení § 2 písm. a) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, které vymezuje pojem „myslivost“ jako „*soubor činností prováděných v přírodě ve vztahu k volně žijící zvěři jako součásti ekosystému a spolková činnost směřující k udržení a rozvíjení mysliveckých tradic a zvyků jako součásti českého národního kulturního dědictví*“, slovo „lov“ přímo nezmiňuje a lze ho dohledat až v následujících písmenech téhož ustanovení, ze kterých vyplývá, že „lov“ je jednou dílčí „složkou“ práva myslivosti sloužící především k regulaci stavů zvěře. Je velmi pravděpodobné, že toto vnímání „nemyslivecké“ veřejnosti je dáno historickým vývojem myslivosti, resp. lovu. Nemalou měrou k tomuto pohledu na myslivost přispívají i sdělovací prostředky, které zpravidla informují především o negativních o událostech spojených se samotným lovem. Nicméně myslivost je nutné vnímat daleko širěji než jako pouhopouhý lov, jak již ze samotné definice myslivosti vyplývá.

Na druhé straně se myslivost vyvinula právě z lovu v jeho nejužším slova smyslu, v kterém lov byl pouze prostředkem pro obživu. Tedy lov sloužil pouze k získávání potravy a neplnil žádné další funkce. S rozvojem zemědělství, jako zdroje obživy a vzniku různých společenských vrstev společnosti ve středověku, dochází ke změně významu lovu, ze kterého se stává kratochvíle bohatých a prostředek ochrany chovaných hospodářských zvířat před útočící divokou zvěří. A zde je možné pozorovat počátky právních úprav, tehdy ještě pouze lovu, kdy bylo nutné zakázat lov poddaným a stanovit tresty za pytláctví.

Oblastí diplomové práce, jak již vyplývá z názvu, je právní úprava myslivosti, a to především v České republice. Cílem diplomové práce je shrnutí vývoje legislativního rámce výkonu myslivosti od raného středověku po aktuálně účinnou právní úpravu výkonu práva myslivosti a dále s možností změn *de lege ferenda*.

První kapitola je věnována přehledu historie právní úpravy myslivosti, která je dále členěna na základě významných předělů z pohledu lovecké a později myslivecké legislativy. Tyto milníky jsou dány především změnou přístupu panovníka k oblasti lovectví, případně celospolečenskými změnami. Historický vývoj je v mnohých momentech zásadní pro pochopení současné právní úpravy.

Následující kapitola obsahuje základní přehled a shrnutí účinné právní úpravy myslivosti v České republice, která je kromě zákona o myslivosti dána řadou právních předpisů s různou právní silou. Shrnuje tak základní rámec právní úpravy myslivosti, který je následně rozveden

v jedné z dalších kapitol, a to s důrazem na praktický výkon myslivosti. Jelikož je Česká republika subjektem mezinárodního práva, ze kterého pro ni vyplývají závazky, je v jedné z podkapitol zpracována i oblast mezinárodního práva dotýkajícího se myslivosti. Nelze také opomenout uvést prameny komunitárního práva, které jsou zásadní pro právní úpravu myslivosti v České republice. Právní úprava myslivosti není napříč Evropou upravena jednotně, ale v různých oblastech se vyznačuje různými specifiky. Právě proto jsou na závěr druhé kapitoly nastíněny základní principy myslivosti v různých oblastech Evropy pro pochopení, proč není oblast myslivosti upravena jednotně napříč Evropskou unií.

Kapitola třetí představuje jednu z hlavních kapitol této diplomové práce, kdy obsahuje rozbor právní úpravy myslivosti se zaměřením na hlavní aspekty výkonu myslivosti, v rámci kterých je možné najít odpovědi na otázky „*Kdo? Co? Kdy? Kde? Jak? Smí lovit.*“ Odpovědi na tyto otázky právě představují ten praktický výkon myslivosti.

Předposlední čtvrtá kapitola se podrobněji věnuje legislativním návrhům na změnu zákona o myslivosti, které byly předloženy v 8. volebním období Poslanecké sněmovny, tedy v letech 2017 – 2021. U některých legislativních návrhů nebyl ovšem dokončen legislativní proces, ale z jejich obsahu lze seznat možný budoucí vývoj české myslivosti.

Závěrečná kapitola se zabývá budoucností české myslivosti a pohledem *de lege ferenda* na některé části právní úpravy myslivosti vycházející z nahlížení autora této práce na danou problematiku a jeho poznatků z výkonu myslivecké praxe.

Diplomová práce je zpracována dle právního stavu ke dni 1. února 2022.

1. Přehled historie právní úpravy myslivosti

1.1. Vývoj lovectví a počátky myslivosti

Lov je činnost stará stejně jako lidstvo samotné. Pravěcí lidé se nejprve soustředili pouze na sběr plodů, rostlin a živočichů, které mohli bez problémů dosáhnout a sebrat. Později jim však tato strava nestačila a s rozvojem loveckých zbraní se lidé naučili i lovit. Můžeme bez nadsázky říci, že lovení zvěře za účelem své vlastní obživy se stalo jakýmsi základním stavebním kamenem pro vznik lidské společnosti.¹

Pokud by se naši pravěcí předkové nenaučili lovit zvěř prostřednictvím vlastnoručně vyrobených zbraní, nemohly by existovat žádné následující lidské společnosti, a neexistovala by ani současná lidská civilizace. Lidé by nebyli schopni se uživit, rozmnožovat a pravděpodobně by postupem času jako druh vymřeli. Lovení zvěře po dlouhou dobu představovalo hlavní způsob obživy pravěkých lidí, který začal upadat s postupným rozvojem zemědělství.²

Ve starověkém období byla na území Evropy lesní zvěř lovena velice intenzivně. Již první národ, který obýval území dnešní střední Evropy, o kterém existují potvrzené zmínky, čili Keltové, lovili lesní zvěř, a to nejčastěji divoká prasata. Ačkoliv v současné době neexistuje mnoho informací z doby starověké, je jisté, že lov byl mezi lidmi velice oblíben. Evropský kontinent pokrývaly husté hvozdy, osídlení zde bylo velice řídké a stavy divoké zvěře nejspíše velice vysoké.³

V období, kdy na naše území přišly první slovanské kmeny, byly všudypřítomné lesy plné divoké zvěře. U obyvatelstva, které se orientovalo na zemědělskou výrobu, však lov zvěře nepředstavoval způsob obživy, ale především byl uskutečňován z důvodu ochrany vlastních polností a vlastních stád. Již v této době, kdy na našem území vznikala různá knížectví, se začíná psát dlouhá historická myslivecká tradice českého národa.⁴

Vývoj lovu a myslivosti jako takové musel vždy rychle reagovat na společenské změny, které se odehrávaly v rámci lidské společnosti, především na změny týkající se hospodářských a majetkových poměrů. V dobách, kdy se začalo vyvíjet pastevectví a rolnictví, docházelo k oficiálnímu dělení půdních ploch, čímž došlo ke vzniku soukromého vlastnictví půdy. Z toho

¹ HROMAS, J a kol. *Myslivost*. 2. vydání, Písek: Matice lesnická, 2008, s. 25.

² Tamtéž, s. 25.

³ ČERVENÝ, J. a kol. *Encyklopedie myslivosti*. 1. vydání, Praha: Ottovo nakladatelství s. r. o., 2004, s. 42.

⁴ Tamtéž, s. 42.

důvodu začalo být právo lovu v této době vázáno na území, a již nebylo všeobecným právem každého.⁵

V dobách, kdy půda nikomu nepatřila, si každý mohl lovit, kde si usmyslel. To se změnilo právě rozdělováním půdy, kdy již nemohl každý lovit, na jakém území se mu zachtělo. Pokud dané území patřilo konkrétnímu vlastníkov, mohl na svém pozemku lovit zvěř pouze onen vlastník, a ostatním osobám nevlastnícím půdy zde byl lov zvěře zakázán. V té době se totiž mělo za to, že co se nachází na konkrétním pozemku, včetně zde aktuálně vyskytující se zvěře, patří výhradně vlastníkovu pozemku.

O oficiálním vzniku práva myslivosti můžeme na našem území hovořit až ve chvíli, kdy začaly být vrchností vydávány oficiální vyhlášky, nařízení či restrikce, k čemuž došlo až koncem prvního tisíciletí. K vydávání oficiálních vyhlášek, zákonů a nařízení došlo ve chvíli, kdy se společnost začala segmentovat na různé vrstvy. Lidé, kterým patřilo velké množství půdy, začali bohatnout a postupem času se z nich stala nadřazená třída feudálů. Oproti tomu nemajetní lidé, kteří nedisponovali půdou a majetkem, se stali třídou poddaných. V této době také docházelo k soustředování moci mezi feudály a na základě této centralizace moci začal celou společnost řídit panovník, který oproti poddaným disponoval celou řadou různých výhod.⁶

Právě s centralizací moci, a rozdělením společnosti na bohaté a chudé, má souvislost vznik myslivecké tradice, mysliveckých zákonů a celého mysliveckého hospodářství. Právo lovit divokou zvěř se stalo výsadou bohaté feudální vrstvy, na druhé straně bylo poddaným toto právo zcela odebráno. Panovníci nebo šlechtici pak mohli oficiálně udělovat výsadu lovu níže postaveným feudálům. Kdo mohl v tehdejší české společnosti lovit, byl vždy členem vyšší společenské vrstvy.⁷

Jak začalo být území rozdělováno do soukromého vlastnictví, docházelo zároveň i k územnímu omezení lovu. Ten byl navíc chápán spíše jako forma trávení volného času a konkrétní forma zábavy bohatých vrstev. Prvním oficiálním právním dokumentem mysliveckého charakteru na českém území byl tzv. Honební regál knížete Boleslava I., který byl vydán roku 950. V tomto nařízení je lov povolen pouze územnímu vládci, a poddaným byla tato činnost zcela zakázána.⁸

⁵ ČERVENÝ, J. a kol. *Encyklopedie myslivosti*. 1 vydání, Praha: Ottovo nakladatelství s. r. o., 2004, s. 43.

⁶ BEJČEK, F a kol. *Penzum znalostí z myslivosti*. 11 vydání, Praha: Druckvo s. r. o., 2011, s. 17.

⁷ KOMÁREK, J. *Myslivost v českých zemích*. 2 vydání. Praha: ČIN, 1948, s. 14.

⁸ Tamtéž, s. 14.

Kolem prvního tisíciletí také docházelo na dnešním českém území ke vzniku různých mysliveckých spolků, ve kterých byli přítomni lidé, kteří disponovali právem lovu. Mimo to však na našem území vlastnila největší část půdy církve, která ji kvůli vyššímu výnosu přeměňovala hromadně na zemědělské plochy, čímž došlo ke značnému poklesu zalesněné půdy. Citelný pokles plochy zalesněných oblastí měl zcela přirozeně značně negativní dopad i na stav lesní zvěře. Jelikož zvěř ztrácela své přirozené prostředí, začala se stahovat do čím dál tím hustějších lesů, což vedlo k tomu, že bohatí feudálové měli čím dál tím méně příležitostí k tomu, aby mohli lesní zvěř lovit.⁹

Postupem času docházelo ke stále silnějšímu růstu vlivu šlechty na úkor vlivu panovníka. To se za feudalismu týkalo i práva lovu. Na základě tohoto jevu ve společnosti bylo vydáno roku 1388 králem Václav IV. nařízení, v rámci kterého bylo stanoveno, že lov se stává výsadou celé vrchnosti, nejen samotného panovníka.¹⁰

Jak lze vidět, do 14. století nebyla vůbec řešena ochrana zvěře či nastavování nějakých parametrů regulace lovu. Řešila se pouze a výhradně otázka toho, kdo konkrétně má právo lovit, a mimo to se také intenzivně řešila otázka pytláctví. Pytláctví představovalo v té době velmi vážný zločin, o čemž svědčí zápisy ve velkém množství různých kronik.

Z důvodu ubývání zalesněných ploch, vzrůstajícím tendencím zemědělství a chybějící zvěři začali panovníci a měšťanstvo stavět oplocené obory, v rámci kterých by mohli zvěř, jež nemůže utéci, lovit. Díky oborám mělo být zabráněno i vzrůstajícím škodám na zemědělských půdách a případnému pytláctví.¹¹

Se vzrůstajícím vlivem Přemyslovské dynastie začaly být na celém území dnešní České republiky stavěny hrady, na kterých působili králem jmenovaní vykonavatelé jeho vůle. Každý takto jmenovaný obyvatel hradu měl na starosti vlastní okruh zájmu. Na jednotlivých hradech byli jmenováni i lovčí, lovci a hajní, kteří měli za úkol chránit lesy, které k hradu připadaly.¹²

Nejvyšším jmenovaným byl tzv. dvorský lovčí, který měl na starosti myslivost a lesnictví na svěřeném území. Ten měl pod sebou v podřízenosti tzv. správce lovčích okrsků, kteří měli na starosti vždy kus z konkrétního území. Tito lovčí pak měli na starosti jednotlivé hajné, lovce, lesní

⁹ MOTTL, S. a kol. *Myslivecká příručka*. 2. vydání, Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1970, s. 7.

¹⁰ PALACKÝ, F. a kol. *Archiv český I*. 1. vydání, Praha: C. K. Dvorní tiskárny synů Bohumila Haase, 1840, s. 466.

¹¹ JIREČEK, H. *Prove – Historický slovar slovanského práva*. 1. vydání, Brno: Moravské akciové knihtiskárny, 1904, s. 198.

¹² CHADT, JE. *Dějiny lovu a lovectví (myslivosti) v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. 1. vydání, Louny: Chadt, 1909, s. 156.

i psáře. Působnost těchto jednotlivých povolání byla velice obsáhlá, na různé úrovni se tito lidé starali o knížecí lesy, o kácení a prodávání dřeva, měli za úkol hlídat les před pytláky a lupiče panského dřeva, a potažmo i tyto lupiče či pytláky soudit.¹³

V 15. století byly hlavním zdrojem stavovské moci sněmy. V rámci těchto sněmů byly samozřejmě prosazovány zájmy zejména bohatých měšťanů a vážených občanů. Sněmy byly hlavním zdrojem a vykonavatelem zemského práva, nevyjímaje práva lovecká a myslivecká. V rámci různých sněmovních usnesení z té doby se setkáváme nejčastěji s tím, že právo lovecké bylo i nadále výhradou výlučně těch nejvyšších vrstev a nesetkáváme se v nich s žádným náznakem ochrany zvěře nebo regulace lovu. I v této době tak lov představoval proměnnou, která se orientovala především na základě příslušnosti k jisté společenské vrstvě, a nebyl zde brán zřetel na to, kdo konkrétní půdu vlastní.¹⁴

Pakliže tak konkrétní půdu vlastnil konkrétní vlastník, a nepatřil současně mezi panstvo, musel svůj pozemek poskytnout panovníkovi nebo měšťanům, pokud se jim zachtělo na tomto pozemku lovit zvěř. Vlastník však právo lovu neměl, nebyl-li členem té nejvyšší společenské vrstvy. Poddaní neměli právo lovit a za případné pytláctví hrozily tvrdé tresty. Pokud chtěli lovit lidé nepatřící do urozené vrstvy, museli zažádat panovníka o svolení. Případné povolení však nebylo projevem dobré vůle panovníka, ale stálo na tehdejší poměry poměrně značnou finanční částku.

Jakýsi první náznak ochranářských ambicí lesní zvěře byl patent krále Vladislava vydaný koncem roku 1488, který se měl týkat kraje prácheňského, vltavského a bechyňského. Na základě znění tohoto výnosu byl králem zakázán noční lov zvěře. Zákaz nočního lovu měl pozitivně ovlivnit regeneraci a odpočinek lovné zvěře.¹⁵

Jak již bylo několikrát zmíněno, jednotlivá tehdejší sněmovní usnesení se převážně zabírala otázkami, kdo byl oprávněn k lovu, popřípadě řešila problémy s pytláctvím. Avšak již v 16. století se můžeme setkat v rámci sněmovních usnesení s jakýmsi prvotními náznaky snahy o ochranu lesní zvěře. Jednalo se především o zákaz lovu v konkrétním časovém období.

Kupříkladu v usnesení zemského sněmu z roku 1520 zaznělo, že „*žádný s chrty na ščvaní od zeleného čtvrtku až do svatého Jakuba jezdit ani chodit nemají; pakli by kdo přes to usvědčen byl, ten bude moci z 10 kop grošů pohnán býti*“. Což v překladu do dnešního jazyka znamenalo,

¹³ CHADT, JE. *Dějiny lovu a lovectví (myslivosti) v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. 1 vydání, Louny: Chadt, 1909, s. 173.

¹⁴ ANDERSKA, J., ANDERSKOVÁ, J. *Tisíc let myslivosti*. 1 vydání, Vimperk: Tina, 1993, s. 421.

¹⁵ PALACKÝ, F. a kol. *Archiv český V*. 1 vydání, Praha: C. K. Dvorní tiskárny synů Bohumila Haase, 1865, s. 432.

že od velikonočního čtvrtku do 25. července bylo zakázáno štvát zvěř zlomocí psů, a v případě neuposlechnutí by dotyčnému hrozila poměrně vysoká finanční pokuta.¹⁶

Podobných snah bylo vyhlášeno postupem let velké množství. Nejčastěji se jednalo o zákaz v dobách žní, což napovídá tomu, že sněmu nešlo především o ochranu zvěře, ale spíše o zabránění příliš vysokých ekonomických ztrát. Lov totiž nemohl být ani zdaleka popsán jako ukázněný nebo nějakým způsobem kontrolovaný. Byl prováděn v každém ročním období, a to jak na zvířata mladá, tak i stará. To vedlo k tomu, že v některých oblastech došlo k citelnému poklesu stavu zvěře a ke značným hospodářským ztrátám. Usnesení tak měla sloužit především panstvu, aby se opět stav zvěře opět navýšil, a panstvo mělo postaráno o další zábavu.¹⁷

Ačkoliv byl lov poddaným stále zapovězen, velmi často toto nařízení obcházel ve formě pytláčení. O tom, že bylo pytláčení v této době mezi poddanými velice častým jevem, vypovídá velké množství dobových svědectví v rámci kronik a právních spisů ze soudních řízení s těmito lidmi. Na panstvích rodu Rožmberků bylo roku 1540 vyhlášeno, že ten, kdo bude nachytán při pytláčení zvěře v panských lesích nebo ryb v panských rybnících, bude odsouzen k trestu smrti pověšením, nebo se bude muset vykoupit velkým množstvím zlata.¹⁸

1.2. Právní úprava myslivosti od počátku 16. století do roku 1849

1.2.1. Období Vladislavské

Za vlády krále Vladislava byl v rámci českých zemí roku 1500 vydán první zemský zákoník. Jednalo se tak o jakýsi první oficiální právní soubor vydaných zemských nařízení na našem území. Zákoník byl sepsán na popud šlechty, aby byla vymezena jejich oficiální práva v porovnání s právy panovnickými. Zákoník představoval jakýsi souhrn do té doby vydaných zemských usnesení, nařízení, vyhlášek a všech zákonů, které byly tradovány pouze ústním podáním.¹⁹

Právě sněmy, jak již bylo zmíněno, představovaly na počátku 16. století hlavní nástroje k prosazování stavovské moci. V jednotlivých sněmovních usneseních můžeme nejlépe sledovat vývoj mysliveckého a loveckého práva na českém území, které bylo do této doby, i včetně ní, vždy

¹⁶ KALOUSEK, J. a kol. *Archiv český XI*. 1 vydání, Praha: Tiskárna Dr. Grégra, 1892, s. 323.

¹⁷ Tamtéž, s. 144.

¹⁸ KALOUSEK, J. a kol. *Archiv český XXII*. 1 vydání, Praha: Knihtiskárna Grégr a syn, 1905, s. 101.

¹⁹ PALACKÝ, F. a kol. *Archiv Český V*. 1 vydání, Praha: C. K. Dvorní tiskárny synů Bohumila Haase, 1865, s. 250.

jednostranně výhodné vůči šlechtě a měšťanům. Vladislavské zřízení zemské tak nepřinášelo mnoho nových usnesení, práv a zřízení, představovalo především písemně sepsaný soubor pravidel, která byla vyhlášena do roku 1500.

V tomto kodexu bylo například zmiňováno, že poddaní, konkrétně sedláci, nesmějí vlastnit žádné lovecké nástroje (lovecké sítě, kuše nebo kopí), a bude-li u nich toto vybavení nalezeno, bude jim zabaveno a sedlák bude odsouzen. Také v témže článku vidíme jakési vybízení poddaných k vzájemnému udávání, protože ten, kdo nahlásí jiného sedláka z držení loveckých zbraní, bude panstvem odměněn. V dalším článku je jasně psáno, že je vyhlášen všeobecný zákaz lovu těm, kteří nedisponují oficiálním panským osvědčením, a to opět pod hrozbou vysoké pokuty nebo smrti.²⁰

Ze čtení jednotlivých článků tohoto kodexu je patrné, že panstvu velice záleželo na tom, aby lov a myslivost zůstaly výsadou vyšších vrstev, a že pokud se nějaký poddaný odmítá řídit výnosy, bude bez milosti uvězněn, v případě vážnějších přečinů i popraven. Vykoupení se ze svého činu sice bylo právem poddaných, ale bylo zde sepsáno spíše symbolicky. Mállokterý poddaný totiž mohl dosáhnout na sumu, která byla potřebná pro záchranu jeho života. Z toho důvodu většina usvědčených pytláků opravdu skončila na dlouhou dobu v žaláři, popřípadě zaplatila za svůj přečin svým životem. Z toho také jasně vyplývá, jak byl lov pro tuto dobu důležitý a jak vážně byl brán.

V témže kodexu se také dočteme, že vlastníci pozemků, pokud nebyli členem šlechty, nemohli na svých vlastních pozemcích lovit zde se nacházející zvěř. Pozemky museli volně poskytnout šlechtě, pakliže se zrovna zde rozhodla lovit.²¹

V následující době renesance přišlo mírné zlepšení vázání práva lovu výhradně na společenské postavení. Sice poddaní měli stále zakázáno lovit a tato výhrada patřila pouze panstvu, začalo se v této době silněji prosazovat právo vlastnické. Pokud chtěl vlastník svých pozemků na této ploše lovit, bylo mu to umožněno, ale pouze prostřednictvím souhlasu panovníka nebo šlechtice. Povolení bylo nejčastěji udělováno za peněžitou výměnu či jinou protislužbu. A ačkoliv bylo povolení uděleno, pro většinu druhů zvěře platil výnos prikazující odevzdat kořist panovníkovi, tudíž si ji ani lovec nemohl ve většině případů ponechat.²²

²⁰PALACKÝ, F. a kol. *Archiv Český V*. 1 vydání, Praha: C. K. Dvorní tiskárny synů Bohumila Haase, 1865, s. 250.

²¹ PALACKÝ, F. a kol. *Archiv Český V*. 1 vydání, Praha: C. K. Dvorní tiskárny synů Bohumila Haase, 1865, s. 252.

²² ČABART, J. *Vývoj české myslivosti*. 1 vydání, Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1958, s. 104.

Pokud bylo poddaným na jejich vlastních pozemcích povoleno lovit, musela být tato služba finančně zaplacená nebo splacena prostřednictvím tzv. robot. Robota představovala pak služby dvojího druhu:²³

- **Robota řádná**

Tento druh roboty představoval závazné povinnosti, ke kterým se konkrétní poddaní šlechtě zavázali. Tyto služby byly pak vykonávány pravidelně a po dlouhou dobu. Například sem patřil slib, že konkrétní poddaní musí dvakrát ročně vykonávat lov konkrétního druhu zvěře, a tu pak odevzdávat konkrétním zástupcům šlechty, kteří jim povolení udělili.

- **Robota smyšlená**

Tento druh roboty byl na poddané od zástupců šlechty pokládán protiprávně. Nedochovalo zde k soupisu žádné oficiální smlouvy mezi oběma stranami. Šlechta udělila poddanému povolení k lovu a poté přicházela a dávala podle svého momentálního rozhodnutí poddanému různé úkoly, které musel splnit, chtěl-li si povolení nadále udržet. Šlechta samozřejmě tento druh roboty často využívala, a to pro těžkou práci nebo lov náročné zvěře ve špatných podmínkách. Poddaní jim v tomto směru poskytlí levnou pracovní sílu.

Jak lze vidět na obou zmíněných druzích roboty, týkaly se povinnosti poddaných výhradně loveckých aktivit. Lovecká robota nejčastěji tkvěla v povinné účasti na honech, v nošení loveckých zbraní a potřeb nebo v nahánění zvěře panstvu. Málokdy byly předmětem robot jiné nelovecké protislužby.

V těchto dobách také vznikaly i různé návody na to, jak správně lovit. Lovecké příručky a instrukce patřily panstvu a byl v nich pomalu, ale jistě utvářen jakýsi oficiální lovecký řád. V těchto návodech bylo často detailně popisováno, jaké konkrétní zbraně by šlechta měla používat pro lov té a oné zvěře, jaké lovecké vybavení je vhodné pro lov toho či onoho druhu, jak vylákat zvěř na ránu či jak konkrétně daný druh lovit.²⁴

V této době byly například hojně využívány tzv. vlčí jámy, které představovaly hluboce vykopané jámy, do kterých měli padat vlci. Kromě vlků však často v jámách uvízla i lovená zvěř, která zde uhynula nebo byla upytlacena poddanými. Z toho důvodu se od používání těchto jam

²³ ČABART, J. *Vývoj české myslivosti*. 1. vydání, Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1958, s. 104.

²⁴ KALOUSEK, J. a kol. *Archiv český XXII*. 1. vyd. Praha: Knihotiskárna Grégr a syn, 1905, s. 281.

záhy upustilo. Často bylo používáno lovecké vybavení ve formě různých loveckých a vrhačských sítí, jejichž obsluha vyžadovala řádný výcvik vrhačů.²⁵

Sněmovní usnesení té doby pamatovala i na přirozené nepřátele lovné zvěře, kterým po člověku často bývali i potulní psi nebo psi, které měli poddaní na svých dvorech a kteří tu a tam utekli a v lese zardousili svou kořist. Nařízení konkrétně nařizovala sedlákům uvazovat si své psy na řetěz a v případě, že bude pes chycen, když působí škody v panských lesích, bude mu například odňata přední končetina nebo bude zvíře jiným způsobem zmrzačeno.²⁶

1.2.2. Období Maxmiliána a Rudolfa z rodu Habsburků

Renesanční habsburští panovníci byli nadšenými lovci, kteří pořádali pravidelné a honosné lovecké výpravy. Z tohoto důvodu upřednostňovali rozsáhlé lesní celky, na kterých mohli v libosti hony pořádat. Aby mohlo mít panstvo k dispozici bohaté, rozsáhlé a otevřené lesy, kde by mohlo v klidu lovit, musela tomu odpovídat i lesní správa.²⁷

V čele tehdejší myslivecké správy stál tzv. nejvyšší lovčí, který musel disponovat šlechtickým titulem. Pod tímto nejvyšším správcem lesů stáli již jednotliví lesmistři či nadlesní, kteří měli na správu vždy jednotlivé lesní úseky. Nejnižší postavení měli jednotliví hajní a tzv. lesní hlídači. Mimo lidskou složku samozřejmě lesní správa té doby sestávala z různých směrnic a nařízení, podle kterých se museli všichni zaujatí řídit.²⁸

Nejvíce významnými, a jinými panstvími napodobovanými, předpisy byly v té době:

- a) instrukce, které byly vydány roku 1568 císařem Maxmiliánem nejvyššímu lovčímu v království českém Dietrichu Schwendi,
- b) předpisy, které byly vydány roku 1599 císařem Rudolfem II. nejvyššímu lovčímu Janu z Vřesovic.²⁹

Konkrétní *Maxmiliánovy předpisy* v té době reagovaly na již poměrně narušené stavy zvěře v lesích a rozlohy českých lesů. V rámci těchto předpisů byly jasně určeny povinnosti nejvyššího lovčího i dalších jemu podřízených myslivců. Nejvyšší lovčí byl zodpovědný za odstranění potencionálních škod v lese a v případě pytláků i potrestat přestupky. Nejvyšší zástupce vládce v rámci myslivosti měl také na starost všechny jemu podřízené pracovníky a také,

²⁵ KALOUSEK, J. a kol. *Archiv český XXII*. 1. vyd. Praha: Knihovna Grégr a syn, 1905, s. 506.

²⁶ Tamtéž, s. 282.

²⁷ ČABART, J. *Vývoj české myslivosti*. 1. vydání, Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1958, s. 111.

²⁸ Tamtéž, s. 111.

²⁹ ANDERSKA, J., ANDERSKOVÁ, J. *Tisíc let myslivosti*. 1. vydání, Vimperk: Tina, 1993, s. 407.

aby dodržoval výnos nejvyšší, který zakazoval poddaným lov v panských lesích. Nejvyšší lovčí tedy musel obstarat hlídání všech lesů, dohlížet na jednotlivé hony a obstarávat pro královský dvůr dostatek zvěřiny.³⁰

Následující *instrukce vydané Rudolfem* byly značně inspirovány výnosy Maxmiliánovými. Instrukce sepsané později byly velice obsáhlé a zahrnovaly opravdu všechny náležitosti, které měly v té době co dočinění s lovem a myslivostí. Nejvyšší postavení v Rudolfových spisech měl opětovně nejvyšší lovčí, který byl přímo podřízen pouze císaři. Tento nejvyšší správce všech lesů měl ve svém podřízení všechny, kteří měli co dočinění s lesem, a to ať již lovci na různých úrovních, úředníci, lesní správci, lesní hospodáři či dřevorubci. Na správnou práci těchto všech navíc nejvyšší lovčí musel dohlížet a zodpovídal za ni.³¹

Jednotlivá opatření v Rudolfových spisech se podobala těm, které vydal jeho předchůdce. Poddaní, měšťané ani purkrabí neměli povoleno lovit v panských lesích. Pokud poddaní narazili v lese na uhynulou zvěř, museli ji odevzdat s tím, že kůži zvířete si mohli ponechat. Maso uhynulé zvěře bylo servírováno mysliveckým psům.³²

V rámci těchto usnesení se však již setkáváme s přímou ochranou zvěře v různých ročních obdobích, například bažanti se nesměli lovit v období žní, les, respektive mladé semenáčky, měly být chráněny před okusem hospodářských pasteveckých zvířat, žaludy a bukvice byly schovávány pro zvěř v zimním období, houby nesměly být sbírány tam, kde by hrozilo plašení divoké zvěře. Směrnice také přikazovaly zbudovat v lesích krmelce pro zvěř v zimních obdobích, které musely být pravidelně doplňovány. Jednalo se o seno, které se muselo během roku skladovat, a sůl, která musela být zvěři vždy k dispozici k olizu.³³

Šelmy (konkrétně vlci, ryby, lišky nebo divoké kočky) mohly být podle usnesení Rudolfa loveny celý rok a jejich lovčí za ně dostával finanční odměnu. Na podzim měli myslivci povinnost hledat brlohy šelem, vytahovat ven jejich mláďata a bez milosti je zabíjet. Vidíme, že tato doba byla vysoce vysazena na lesní škůdce, kteří byli pronásledováni a zabíjeni.³⁴

Tvrdě tato doba zasahovala také vůči pytlákům, kdy myslivci měli od císaře nakázáno tyto osoby aktivně vyhledávat a dovádět je před soud. Za pytláctví v této době však hrozila nejčastěji

³⁰ ANDERSKA, J., ANDERSKOVÁ, J. *Tisíc let myslivosti*. 1 vydání, Vimperk: Tina, 1993, s. 409.

³¹ FRANCEK, J. *Lovecká vášeň*. 1 vydání, Praha: Havran s.r.o., 2008, s. 155.

³² Tamtéž, s. 156.

³³ Tamtéž, s. 158.

³⁴ FRANCEK, J. *Lovecká vášeň*. 1 vydání, Praha: Havran s.r.o., 2008, s. 160.

finanční pokuta. V usnesení jsou také jasně dané instrukce, že nejvyšší lovčí by se měl pokoušet vykoupovat od šlechty jejich lesní pozemky výměnou za jiné statky.³⁵

1.2.3. Období pobělohorské (1620-1786)

Období pobělohorské je na našem území známo jako období temna, bojů, válek, plenění a zmatku. Zemi i vládě trvalo poměrně dlouhou dobu, než situaci v českých zemích dokázala nějakým způsobem stabilizovat. I lesy v tomto období zažily kruté časy a během válek se samozřejmě nehledělo na jejich ochranu nebo ochranu tvorů v nich žijících.

Když byla situace v zemi uklidněna, vrchnost se opět snažila na základě převzatých Rudolfových výnosů v českých lesích navýšit populace zvěře. Během pobělohorského období došlo k razantní změně v mysliveckém právu, které se stalo tzv. právem reálným. To znamenalo, že právo lovit již nebylo závislé na společenském statutu, ale na majetkovém právu konkrétních ploch. To však neznamenovalo, že vlastníci pozemků mohli na svých pozemcích svéhlavě kdykoli lovit. Do těchto věcí stále velmi podstatně zasahoval stát a jeho nařízení.³⁶

Roku 1627 bylo pro české země vydáno Obnovené zřízení zemské, které ohledně myslivosti stále stanovovalo, že nikdo nesmí lovit v císařských lesích, a to žádným známým způsobem, pod finanční pokutou. Ve sněmovních usneseních z téhož roku byla stanovena pauza v rámci veškerého lovu po dobu 3 let, s výjimkou některých druhů, které mohly být loveny pouze v konkrétním časovém rozmezí. Tím císař reagoval na stále se snižující stav zvěře v českých lesích, a chtěl jí dopřát čas na potřebnou rehabilitaci. Jak dnes víme, toto jsou jedny z prvních náznaků o zavedení tzv. doby hájení zvěře. Volný lov byl povolen pouze vůči škodné zvěři neboli šelmám.³⁷

Císař Ferdinand III. vydává roku 1641 myslivecký řád, který se opírá z velké části o předchozí vydané myslivecké patenty svých předchůdců. V období baroka se chopil v českých zemích vlády Karel VI., který během své dvacetileté vlády vydal hned několik mysliveckých řádů, a to především z toho důvodu, že on sám byl velmi nadšeným lovcem. Lov byl za jeho vlády činěn poměrně drastickým způsobem, kdy byla zvěř naháněna přímo před střelce a útěk jí byl znemožněn přehrazenou plachtou. Tím byl samozřejmě ovlivněn stav divoké zvěře a z toho důvodu Karel VI. vydal v rámci svých usnesení jasné podmínky pro ochranu zvěře a dobu jejího hájení.³⁸

³⁵ FRANCEK, J. *Lovecká vášeň*. 1 vydání, Praha: Havran s.r.o., 2008, s. 161.

³⁶ HROMAS, J a kol. *Myslivost*. 2 vydání, Písek: Matice lesnická, 2008, s. 25.

³⁷ FRANCEK, J. *Lovecká vášeň*. 1 vydání, Praha: Havran s.r.o., 2008, s. 173.

³⁸ ČABART, J. *Vývoj české myslivosti*. 1 vydání, Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1958, s. 157.

Poddaní nemohli provádět loveckou činnost s jedinou výjimkou týkající se škodné zvěře neboli šelem. Lov mohl být prováděn pouze lidmi, kteří disponovali císařským povolením. Hlavním tématem Karlových patentů bylo pytláctví, proti kterému tvrdě brojil. Lidé, kteří ve škození panstvu spatřovali jakousi pomstu za jejich velké sociální a ekonomické rozdíly, pytláctví často provozovali. Z toho důvodu bylo poddaným zcela zakázáno vlastnit a nosit jakoukoliv zbraň.³⁹

Karel se rozhodl bojovat s upadajícím stavem divoké zvěře a s nerespektováním platných předpisů prostými lidmi, kteří pytláčili a lovíli zvěř v jakoukoli roční dobu. Znovu zavedl také vlčí jámy, ale pouze v konkrétních oblastech a malých počtech, čímž chtěl zbavit les přirozených škůdců.⁴⁰

1.2.4. Období od roku 1786-1849

Velké změny v rámci myslivosti a loveckého řádu přinesla vláda císaře Josefa II. Tento císař nebyl na rozdíl od svých předchůdců zaujatý lovem a myslivostí a za jeho vlády tak došlo k citelnému nárůstu stavů divoké zvěře. Josef II. si však přál rozvíjet především zemědělství, což nekorespondovalo s vysokými stavy zvěře. Z toho důvodu vydal ucelenou mysliveckou legislativu, která měla na jedné straně bránit zemědělce, na druhou stranu i zajistit pořádek v rámci myslivecké legislativy.⁴¹

V rámci nově vydaného *mysliveckého řádu Josefa II.* zrušil veškeré do té doby vydané řády a nařízení. Všechna platná nařízení se navíc týkala jak panských lesů, tak i lesů soukromých, tudíž nedocházelo ke vzniku dvojích pravidel, která by zvýhodňovala lesy státní. Dále bylo v josefinském mysliveckém řádu jasně rozděleno právo soukromé myslivosti (vykonávané vlastníkem konkrétních pozemků), právo volné myslivosti dravé zvěře (vykonávané volně všemi občany) a právo myslivosti v rámci cizí půdy, které mohl vznést panovník, pokud se mu zachtělo lovit na půdě, která mu po právu nepatřila. Poslední myslivecké právo bylo označováno za státní právo myslivosti.⁴²

Prámem lovit nicméně stále disponovala pouze šlechta a panstvo. Různé druhy zvěřiny mohly být sice prodávány, avšak poddanými nemohly být loveny. V případě Josefa II. nebyly důvodem pro zákaz lovu poddanými obavy, že ubude lovné zvěře pro jeho vlastní zábavu, ale

³⁹ ČABART, J. *Vývoj české myslivosti*. 1 vydání, Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1958, s. 158.

⁴⁰ Tamtéž, s. 160.

⁴¹ ČECHURA, V. a kol. *Myslivost a právo*. 1 vydání, Praha: Orac, 2000, s. 7.

⁴² Tamtéž, s. 7.

obavy, že pokud poddaní budou moci lovit, budou touto zálibou trávit hodně času a nebudou se věnovat svým povoláním a své práci. Volně loveny mohly být pouze vybrané druhy, kterých bylo buď mnoho, nebo byly dravé. Konkrétně mohli být volně loveny lišky, vlci a divoká prasata.⁴³

V mysliveckém řádu se také můžeme dočíst poměrně kuriózních nařízení. Například v situaci, kdy bude zvíře postřeleno a zraněno, uteče do jiného revíru, nemůže jej lovec pronásledovat a ušetřit jeho trápení. Raněné zvíře se tedy stávalo záležitostí držitele honitby, do které toto zvíře uteklo. Všeobecně byl také lov rozdělen do tří kategorií, kdy první kategorii představoval lov vysoký (lov medvědů, vlků a vysoké zvěře), druhou kategorií byl lov střední (lov srnčího, vyder a jezevců) a poslední kategorií byl lov nízký, který zahrnoval lov všech ostatních drobných divokých druhů.⁴⁴

Na co však tento nový řád vůbec nepamatoval, byla významná ochrana zvěře a dodržování doby hájení. Josefovi předchůdci již započali s uzákoněním prvních ochranných kroků divoké zvěře, načež Josef II. všechna opatření zrušil a nová nenastolil. Vlastníci pozemků mohli na základě tohoto řádu klást na svých pozemcích pasti či budovat vlčí jámy, které však musely být řádně označeny. Také byla zrušena doba hájení a nařízení jasně hovořila o tom, že držitelé honitby mohou střílet a lovit jakkoli stará zvířata v jakoukoli roční dobu a jakýmkoli způsobem. Zde tedy vidíme jasný krok zpět.⁴⁵

Naopak bylo nakázáno, že držitelé honitby nemohli na svých pozemcích chovat až příliš mnoho zvěře, kdy počet stavů byl sledován úřady. Každý druh musel být zastoupen na určitém území v určité míře, aby bylo zabráněno případným škodám v zemědělství. Z toho důvodu prasata divoká mohla být chována pouze v uzavřených oborách, a pokud se z výběhu nějaký jedinec dostal, musel být zastřelen.⁴⁶

Jak lze z řádu jasně vidět, císař nebyl vyloženě vůči lovení zvěře a myslivosti, avšak stále více prosazoval rozvoj zemědělství. V řádu také proto bylo jasně stanoveno, že jakékoliv škody na zemědělství způsobené zvěří, musí být konkrétním držitelem honitby vlastníkovu zemědělství uhrazeny.

Každý vlastník hospodářství, zemědělských ploch nebo pastvin měl navíc právo zabít zvěř, která ohrožovala jeho majetek. I na pytláctví nebylo pohlíženo v rámci tohoto mysliveckého řádu

⁴³ ČECHURA, V. a kol. *Myslivost a právo*. 1 vydání, Praha: Orac, 2000, s. 8.

⁴⁴ Tamtéž, s. 8.

⁴⁵ FRANCEK, J. *Lovecká vášeň*. 1 vydání, Praha: Havran s.r.o., 2008, s. 215.

⁴⁶ Tamtéž, s. 215.

tak přísně jako u jeho předchůdců. Pytláctví bylo definováno jako krádež a podle rozsahu vzniklé škody byli pytláci souzeni stejně jako jiní lupiči.⁴⁷

Dalším posloupným významným okamžikem pro formování mysliveckého a loveckého práva byl patent vydaný roku 1811 císařem Františkem I. Jednalo se konkrétně o **Obecný občanský zákoník č. 946/1811 Sb.**, který v sobě nesl i myslivecký řád. Tento zákoník se všeobecně zaobíral všemi druhy „věcí“, což bylo podle tehdejších zákonů vše mimo člověka. Ryby a divoká zvěř byly považovány zákonem za nemovité věci. Jakmile byla ryba chycena nebo konkrétní kus zvěře uloven, stávaly se z něj věci movité.⁴⁸

Věci nemovité, tedy nemající žádného vlastníka, kam patřila i volně se pohybující se zvěř, mohly být získány jedincem jejich přivlastněním. Pro tehdejší dobu bylo zcela přirozené, že nemovité věci byly přirozeně přivlastňovány, aby s nimi mohl pak jejich vlastník zacházet jako s věcmi vlastními. V tomto zákoníku se však nic nedočteme o konkrétních mysliveckých právech a povinnostech. V tomto ohledu zákoník odkazoval na platné myslivecké řády (konkrétně na ustanovení v mysliveckém řádu Josefa II.).⁴⁹

V uvedeném zákoníku se však nově dočteme, že zvěř, která byla předmětem honebního práva a která se současně nacházela na konkrétním území, mohla být lovena pouze vlastníkem tohoto pozemku a nikým jiným. Druhy divoké zvěře, které nebyly součástí tohoto práva, pak mohly být loveny kýmkoli. Nikdo tak nemohl zvěř lovit na cizích pozemcích, pouze na pozemcích veřejných.⁵⁰

1.3. Právní úprava myslivosti v letech 1849–1918

Rok 1848 představoval velmi zlomový okamžik v rámci českých dějin, a to hned v několika různých ohledech. Především bylo oficiálně zrušeno poddanství, čímž došlo ke zrušení dosavadní dělby společnosti do jednotlivých a jasně daných společenských vrstev. Tím pádem byla osvobozena i půda od předchozích feudálních závazků. Obě tyto události vedly k masivním sociálním i majetkovým změnám.⁵¹

⁴⁷ FRANCEK, J. *Lovecká vášeň*. 1 vydání, Praha: Havran s.r.o., 2008, s. 215.

⁴⁸ VACH, M. a kol. *Vývoj myslivosti a lovectví v českých zemích*. 1 vydání, Praha: Silvestris, 2010, s. 77.

⁴⁹ SEDLÁČEK, J., SPÁČIL, J. *Vlastnické právo*. 1 vydání, Praha: Wolters Kluwer, 2012, s. 209.

⁵⁰ Tamtéž, s. 211.

⁵¹ FRANCEK, J. *Lovecká vášeň*. 1 vydání, Praha: Havran s.r.o., 2008, s. 218.

Poddaní, kteří vlastnili půdu, již nebyli svazováni robotní povinnostmi, ale půda, kterou obdělávali, patřila od roku 1848 již pouze jim. Na tyto velkolepé změny ve společnosti musel reagovat především dosavadní právní systém a samozřejmě i jeho jednotlivé části, nevyjímaje oblast týkající se mysliveckého práva. Z tohoto důvodu byl na počátku roku 1849 vydán nový císařský patent, konkrétně *patent Františka Josefa I. č. 154/1849 ř. z.*⁵²

V rámci tohoto patentu bylo předně zrušeno právo lovu na cizím pozemku, tudíž ani císař sám již nemohl svévolně lovit na cizím pozemku. Právo myslivosti bylo tímto patentem spojeno pouze s právem vlastnickým. Vlastník pozemků měl právo na svých vlastních pozemcích uplatňovat právo lovu, pokud tyto pozemky činily plochu alespoň 115 ha.⁵³

Se zrušením poddanství v mysliveckém ohledu souviselo především to, že byla zrušena i povinná honební robota a jiné související myslivecké a lovecké povinnosti pro poddané⁵⁴.

Těmito zásadními kroky došlo k tomu, že lovecké aktivity a myslivecká činnost přestaly být již privilegiem těch nejmajetnějších společenských vrstev a výsadou panovníka. Lovit na svých pozemcích mohli nově pouze samotní vlastníci, až na výjimku obor, kde mohli lovit lidé s uděleným oprávněním.

Patent také konkrétně stanovoval minimální rozlohu honitby, která musela mít plochu alespoň již zmíněných 115 hektarů. Pokud někdo vlastnil pozemky o menší plošné výměře a chtěl na nich lovit, musela být vytvořena tzv. obecní honitba, která představovala všechny pozemky v území dané obce, které nedosahovaly samy o sobě potřebné plochy. Proto byly tyto plochy spojeny v jednolitou obecní honitbu.⁵⁵

Právo myslivosti však v takovém případě připadalo konkrétní obci, která lov mohla zprostředkovat díky svým myslivcům nebo mohla honitbu pronajmout. Vlastníci pozemků si však nemuseli stěžovat, po každé lovecké sezóně byly jednotlivé výnosy během roku mezi vlastníky jednotlivých drobných pozemků spravedlivě rozděleny.⁵⁶

Na jednu stranu tedy vidíme v tomto patentu výrazné kroky vpřed, kdy bylo právo lovu nově a výhradně spjato pouze s vlastnictvím konkrétních pozemků a byl tím zrušen feudální lov založený na společenském statusu. I když pouze částečně, jelikož drtivou většinu pozemků tehdejší

⁵² FRANCEK, J. *Lovecká vášeň*. 1 vydání, Praha: Havran s.r.o., 2008, s. 220.

⁵³ Tamtéž, s. 221.

⁵⁴ Tamtéž, s. 222.

⁵⁵ Tamtéž, s. 222.

⁵⁶ VACH, M. a kol. *Vývoj myslivosti a lovectví v českých zemích*. 1 vydání, Praha: Silvestris, 2010, s. 78.

české krajiny vlastnila právě šlechta, nemůžeme hovořit o tom, že se nově lov stal záležitostí poddaných a chudých, jelikož ti v tu dobu žádné pozemky téměř nevlastnili.

Na druhou stranu v tomto právním dokumentu nevidíme žádnou snahu o zavedení opatření pro ochranu zvěře a divokých zvířat, zavedení doby hájení, omezení některých drastických technik lovu nebo zákazu lovit mladé kusy. Patent se nezmiňuje ani o pytláctví, které v té době spadalo čistě pod trestní zákoník. Zemědělci měli stále právo na odškodnění za škody způsobené divokou zvěří.

Postupem času si panovníci v Rakousku- Uhersku povšimli, že stav divoké zvěře v jejich lesích drasticky upadal, a byli tak nuceni vyhlásit nové zákony, v rámci kterých by stát do loveckých a mysliveckých aktivit více zasahoval a celou situaci mohl do únosných mezí korigovat. Z toho důvodu byl roku 1866 vydán opětovně Františkem Josefem I. tzv. **honební zákon č. 49/1866 čes. z. z.**, který sice platil pouze pro oblast českou, nicméně i další oblasti Rakouska-Uherska si jej vzaly za vzorový příklad, a jednotlivá znění začaly prosazovat i na svých územích.⁵⁷

Z toho důvodu zde nebudeme rozebírat všechny ostatní honební zákony, respektive zákony platící pro moravskou a slezskou část Rakouska-Uherska. Rozdíly v jednotlivých honebních zákonech jsou totiž takřka neexistující.

Na základě tohoto zákona bylo definováno právo myslivosti jako výlučné oprávnění na konkrétním území, které osoba vlastní, stíhat a lovit přítomnou divokou zvěř. Právo myslivosti tak mohl provozovat vlastník konkrétního pozemku nebo nájemce konkrétního honebního pozemku. Dále se lovu mohli účastnit zodpovědnou osobou pozvaní hosté nebo myslivci, které pozvalo konkrétní honební společenstvo. Navíc stále muselo být dodržováno pravidlo 115 ha. Tato plocha navíc musela být vlastněna jediným vlastníkem v souvislém pásnu, tedy pozemky nesměly být narušeny pozemkem jiného vlastníka.⁵⁸

Pokud tedy vlastníkově patřily souvislé pozemky, které přesahovaly celkovou plochu 115 ha, mohl vyhlásit na příslušném obecním úřadu svou vlastní honitbu. Jedinou výjimku v zákoně představovaly tzv. obory neboli dokonale chráněná území, ve kterých byla zvěř chována za účelem jejího ulovení. Vlastník obor mohl v oborách provádět lov, ačkoliv dosahovaly menší plochy nežli zmíněných 115 ha.⁵⁹

⁵⁷ Zákon č. 49/1866 čes. z. z., Honební zákon pro Čechy

⁵⁸ SCHLÉE, F. *Honební zákon pro Čechy*. 1 vydání, Praha: Sociální služba, 1932, s. 11.

⁵⁹ Tamtéž, s. 11.

Jak však bylo naznačeno výše, ani vlastníci menších pozemků si nemuseli zoufat. I na takové případy totiž tento zákon pamatoval. Pokud vlastníci menších pozemků své pozemky propojili a jejich plocha byla v souhrnu větší nežli 115 ha, mohlo být vytvořeno tzv. honební společenstvo, které již disponovalo právem na těchto pozemcích provádět právo lovu. Právo myslivosti v takovém případě měli všichni vlastníci jednotlivých sjednocených pozemků. Tímto způsobem vzniklé honební společenství však muselo lovecké právo na svých pozemcích pronajmout nebo vykonávat prostřednictvím osoby znalé, tedy myslivce.⁶⁰

Jako první v historii přichází tento zákon na českém území se zavedením tzv. honebního lístku. Kdo chtěl provozovat právo myslivosti, musel vlastnit honební lístek, který jej k tomu opravňoval. Honební lístky byly vydávány okresním úřadem a nikdo bez jeho vlastnictví nemohl provozovat loveckou činnost. Pokud jedinec vlastnil tento dokument, musel jej během lovu vždy nosit při sobě. Existovaly tři druhy honebních lístků, které se lišily dobou jejich platnosti. Rozeznávaly se honební lístky na dobu jednoho měsíce, na jeden honební rok, nebo na tři po sobě jdoucí honební roky.⁶¹

To, že někdo vlastnil honební lístek, však jistě neznamenalo, že může lov provozovat, kdekoliv se mu zachce a bez souhlasu vlastníka pozemku. Kdo přesně mohl zažádat o honební lístek, nebylo konkrétněji specifikováno. Specifikováno bylo pouze to, kdo jej nemohl vlastnit. Jednalo se konkrétně o děti a nezletilé osoby, osoby duševně choré, trestně odsouzené, alkoholiky, chudé nebo dělníky pracující za denní mzdu.⁶²

Zákon také obsahoval výčet zbraní, které mohly být použity k lovu. Druhy byly jasně dané a žádné jiné nemohly být pro lov používány. Dále po delší době tento zákon pamatoval i na ochranu divoké zvěře. Byla stanovena doba hájení i konkrétní časové úseky, kdy může být ten či onen druh loven. Všeobecná doba hájení platila pro všechny druhy, a to ode dne 1. února až po 1. srpna. Výjimku samozřejmě představovala tzv. škodná, které podle zákona žádná forma ochrany nepatřila. Doba hájení se nevztahovala na obory, které byly určeny pro chov zvěře. V zákoně se již konkrétně nedočteme, do jaké kategorie, lovné či škodné zvěře, patřil ten či onen druh. Kategorizace zvířat do těchto skupin probíhala na základě prozatímních zvyklostí. Za škodnou se dále považovali medvědi, vlci, rysy a lišky.⁶³

⁶⁰ ČECHURA, V. a kol. *Myslivost a právo*. 1 vydání, Praha: Orac, 2000, s. 8.

⁶¹ Zákon č. 49/1866 čes. z. z., Honební zákon pro Čechy

⁶² Tamtéž.

⁶³ Tamtéž.

Dále se v honebním zákoně také dočteme, že byl zakázán lov do pastí neboli lov využitím nástražných ok a pastí. Povolen byl naopak odstřel psů a koček, které se pokusili volně žijící zvěř lovit. Divoká prasata mohla být podle tohoto zákona chována pouze v prostředí obor, a vyskytovala-li se mimo ohrazení, mohla být usmrcena, a to kdykoliv nehledě na dobu hájení.⁶⁴

Výkon všech mysliveckých činností spadal v té době pod správu jednotlivých okresních výborů, v jejichž kompetenci bylo vyhlášovat jednotlivé honitby, vydávat honební lístky a vydávat soudy o náhradách škod způsobených zvěří. Každý okres disponoval jedním okresním výborem a vždy několika smluvčími soudy.⁶⁵

1.4. Právní úprava myslivosti 1918 – 1947

Na podzim roku 1918 vzniká samostatná Československá republika, která však nadále byla řízená na základě původních habsburských zákonů z dob Rakouska-Uherska. Až roku 1929 je přijat první zákon upravující oblast myslivosti, avšak zaobíral se pouze všeobecným hlediskem. Tímto konkrétním přijatým zákonem byl tzv. *malý honební zákon č. 98/1929 Sb.*, změna předpisů o hájení zvěře, který stanovoval, že stav a výčet zvěře bude sjednocen pro celé území nově vzniklého státu, a že ve všech jeho částech bude platit stejná doba hájení, a to na základě doby stanovené v rámci starých habsburských zákonů.⁶⁶

Hlavním důvodem pro přijetí tohoto konkrétního zákona bylo vypořádat se s následky kruté zimy na přelomu let 1928 a 1929. Jelikož bylo československé území rozděleno do mnoha různých okrsků, pro která platila různá nařízení, zákonodárci museli tyto oblasti sjednotit pod stejná pravidla, aby mohli lépe reagovat na takto výjimečné události ve všech lokalitách stejně.⁶⁷

Došlo i k zavedení jednotné doby hájení pro všechna území Československé republiky. Navrch vešla v platnost regulace, která mohla v případě potřeby zcela omezit lov konkrétního druhu nebo druhů po určitý čas, budou-li ohroženy početní stavy.⁶⁸

V případě, že bude doba hájení kýmkoli narušena a bude zjištěno, že konkrétní jedinec lovil tam, kde nemohl, nebo v dobu, kdy nemohl, bude mu udělena finanční pokuta. Výše

⁶⁴ Zákon č. 49/1866 čes. z. z., Honební zákon pro Čechy, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁵ HROMAS, J. a kol. *Myslivost*. 2. vydání, Písek: Matice lesnická, 2008, s. 68.

⁶⁶ HROMAS, J. a kol. *Myslivost*. 2. vydání, Písek: Matice lesnická, 2008, s. 48.

⁶⁷ Tamtéž, s. 49.

⁶⁸ Zákon č. 98/1929 Sb., kterým se doplňují a částečně mění některá ustanovení honebně-policejní, zejména o hájení zvěře.

jednotlivých finančních náhrad za různé skutky jsou taktéž rozepsány v rámci malého honebního zákona. Všeobecně se jednalo o pokuty mezi 1000 - 5000 Kčs. Pakliže pokuta nebyla uhrazena, byl jedinec odsouzen k žaláři po dobu tří týdnů.⁶⁹

Další podstatnější změny po dalších 10 let nebyly přijaty. Stále platila myslivecká nařízení, která byla vyhlášena již za Rakouska-Uherska, s malým přispěním pozdějšího režimu v oblasti ochrany zvěře. Zásadní změnu v československé myslivosti přinesl rok 1939, ve kterém byla většina našeho území zabrána nacistickým Německem a v jeho nitru vznikl Protektorát Čechy a Morava. I zbývající část české země však byla pod přímým vlivem Německa, z toho důvodu musela přijmout principy právní úpravy, i co se myslivosti týká. Z toho důvodu byl roku 1939 přijato **vládní nařízení č. 205/1939 Sb.**, o řádném výkonu myslivosti.

V úvodním ustanovení nařízení bylo stanoveno, že osoba oprávněná lovit měla za povinnost přikrmovat zvěř v dobách nouze. Pokud tak neučinila, mohlo jí být zakázáno nadále provádět mysliveckou činnost včetně odstřelu úplně zakázat. Taktéž byly osoby oprávněné k lovu povinny hlásit na městský úřad, zjistí-li, že konkrétní kus zvěře trpěl nějakým onemocněním. Ačkoliv paradoxně je vyhlášovatelem těchto nařízení nacistické Německo, je nutné podotknout, že až nyní se na českém území skutečně setkáváme s péčí o lesní divokou zvěř, nejen o zájem ji lovit a navyšovat její stavy.⁷⁰

Dále nařízení přineslo i další velmi zásadní a pozitivní změnu, a to konkrétně v tom, že zde byly přesně vymezeny způsoby lovu, které nesměly být v žádném případě použity pro lov divoké zvěře. Právní úprava ohledně povolených způsobů lovu byla na českém území přijata poprvé v její historii. Zakázán byl lov do pastí (ok nebo želez), dále bylo zakázáno pro lov používat umělé světlo, které způsobilo strnutí lovené zvěře a její dezorientaci, zakázáno bylo trávení zvěře jakýmkoli způsobem či zabíjení zvěře jakýmkoliv nehumánním a trýznivým způsobem.⁷¹

V období Protektorátu Čechy a Morava bylo nacistickým Německem přijato i další nařízení, které se inspirovalo zákonem německým, vyhlášeným v roce 1934 Říšským sněmem. Poté jej Němci aplikovali i na území Čech a Moravy, a to v roce 1941. Konkrétně se jednalo o **vládní nařízení č. 127/1941 Sb., o myslivosti** a jeho prováděcí nařízení pod č. **128/1941 Sb.**,

⁶⁹ Zákon č. 98/1929 Sb., kterým se doplňují a částečně mění některá ustanovení honebně-policejní, zejména o hájení zvěře.

⁷⁰ Vládní nařízení č. 205/1939 Sb., o řádném výkonu myslivosti.

⁷¹ Tamtéž.

kterým se provádí vládní nařízení o myslivosti. A opět se jednalo o přijetí mysliveckých právních předpisů, které velmi měnily dosavadní podobu platných českých zákonů.⁷²

Honební zákon, který do okupace Německem v českých zemích platil, byl velice zastaralý a nemyslel na spoustu mysliveckých oblastí. Oproti tomu říšský zákon z roku 1934, který byl v rámci našich zemí uplatňován od roku 1941, přinesl do myslivecké legislativy spoustu nových a velice zásadních myšlenek.

Z těchto důvodů se nařízení č. 127/1941 Sb., o myslivosti stalo hlavní předlohou a hlavním stavebním kamenem všech později přijatých mysliveckých a loveckých předpisů na území Československa. O tom, že se v případě nařízení z roku 1941 jednalo o povedený předpis, hovoří i fakt, že nebyl jako většina protektorátních zákonů nahrazen jinými zákony, ale ve své nezměněné podobě přetrval až do roku 1947. Přijetím tohoto zákona také došlo ke stmelení myslivecké legislativy na celém československém území.⁷³

Právo myslivosti představovalo oprávnění lovit a zabíjet divoké zvíře a po jeho skonu si přivlastnit jeho tělo či paroží. Právo myslivosti nadále příslušelo pouze vlastníkově konkrétních pozemků, na kterém se divoká zvířata vyskytovala. V rámci veřejných míst neboli míst, která nikdo nevlastnil, patřilo právo myslivosti Protektorátu Čechy a Morava. Myslivcům byly dány přesné povinnosti v péči o zvěř a myslivecké právo mělo být nadále vykonáváno s ohledem na tradice a obyčeje. Zakázáno bylo ohrožovat stavy zvěře a případně ji vyhubit. Pokud nedisponoval právem myslivosti vlastník konkrétního pozemku, nemohl na něm zvěř lovit a musel vybrat ustanoveného myslivce, aby na jeho pozemcích právo myslivosti vykonával. Tato osoba musela být ohlášena na úřadu.⁷⁴

Vlastní honitba mohla být opětovně vyhlášena pouze na souvislých pozemcích o výměře minimálně 115 ha, ale některé úřady však mohly nutnou minimální výměru navýšit až na 300 ha. Společenstevní honební okrsky (honitby), které chtěly být vytvořeny nově po roce 1941, již musely dosahovat minimální výměry 250 ha. Pokud obec disponovala vlastními pozemky o minimální výměře 250 ha, mohla vytvořit vlastní obecní honitbu. Ve výjimečných případech mohly úřady zvýšit nutnou plochu až na 500 ha.⁷⁵

Právo myslivosti mohlo být po řádně sepsané písemné smlouvě propachtováno třetí osobě, a to po souhlasu nižšího mysliveckého úřadu. Úřad nicméně mohl v případě nejmenších

⁷² HROMAS, J. a kol. *Myslivost*. 2. vydání, Písek: Matice lesnická, 2008, s. 48.

⁷³ HROMAS, J. a kol. *Myslivost*. 2. vydání, Písek: Matice lesnická, 2008, s. 48.

⁷⁴ Vládní nařízení č. 127/1941 Sb., o myslivosti.

⁷⁵ Tamtéž.

pochybností tento „pacht“ odmítnout uznat. Tzv. pachtýřem neboli tím, kdo si smlouvou zakoupí právo myslivosti, se mohla stát osoba, která disponovala ročním loveckým lístkem a za svůj život již disponovala alespoň třemi ročními honebními lístky, tudíž musela prokázat zkušenosti a odborné znalosti. Doba nájmu pak od roku 1941 činila nejméně 9 let, resp. 12 let, oproti původním 6 letům za habsburské monarchie.⁷⁶

Úplnou a velmi platnou novinkou, která byla nově přijatá tímto zákonem, byla možnost povinnosti skládat myslivecké zkoušky pro získání honebního lístku. Kdo chtěl na území tehdejšího Protektorátu Čechy a Morava vykonávat právo myslivosti, musel být držitelem honebního lístku a tento dokument s podobiznou a jménem musel nosit při loveckých činnostech vždy při sobě. Lístek byl vydáván mysliveckým úřadem a to na jeden honební rok. Novou možností bylo získání i denního honebního lístku, který platil na pět po sobě jdoucích dnů.⁷⁷

Aby tedy konkrétní osoba mohla získat honební lístek, musela být trestně bezúhonná, splnit myslivecké zkoušky, být členem nějaké myslivecké organizace a být pojištěna. Jediná organizace, která v té době na našem území existovala, byla Česká myslivecká jednota. Naopak bylo vyloučeno vydat honební lístek osobám mladším 14 let (osobám mladším 18 let mohlo být vydání odepřeno), osobám bez zbrojního pasu nebo zbaveným svéprávnosti. Pro tu dobu bylo specifickým rysem i to, že nemohl být honební lístek vydán Židovi nebo někomu, kdo byl za Žida považován⁷⁸.

Zákon přesně stanovil, jaká zvěř je pokládána za lovnou. Pro každý druh lovné zvěře byla určena i doba lovu, mimo kterou musela být hájena. Podobně jako u svého předchůdce i tento zákon stanovoval, jaké lovecké techniky nebudou moci být používány a jaké budou zcela zakázány. Myslivec, myslivci nebo myslivecké sdružení byli povinni ve svých honitbách pečovat o zvěř, chránit ji před pytláčením či zásahy dravé zvěře.⁷⁹

Byl posílen zásah státu v péči o zvěř. Odpovědné úřady disponovaly možnostmi nařídit zákaz lovu v určitých okresech, prodloužit dobu hájení, a pokud začal stav konkrétního druhu divoké zvěře klesat, lov zcela zakázat.⁸⁰

⁷⁶ Vládní nařízení č. 127/1941 Sb., o myslivosti

⁷⁷ Tamtéž.

⁷⁸ Tamtéž.

⁷⁹ Tamtéž.

⁸⁰ Tamtéž.

1.5. Právní úprava myslivosti 1947 – 2001

Před vydáním nového mysliveckého zákona, ke kterému došlo roku 1947, byly platné a účinné vládní nařízení vydané nacistickým Německem za dob Protektorátu Čechy a Morava. Tato vládní nařízení byla pouze z malé části doplněna o dvě vyhlášky, a to konkrétně o vyhlášku č. 1568, která se zabývala honebními společnostmi, a o výnos čj. 25633-VIII/3-1946, který se zabýval tzv. propachtováním.⁸¹

V rámci druhého zmíněného výnosu bylo zakázáno pronajmout státní honitbu jednotlivcům, po novu mohla být pronajata pouze oficiálním loveckým organizacím. Téhož roku byla vydána další vyhláška, tentokrát č. 32823/940-VI/7-47, v rámci které bylo stanoveno, že státní honitba může být pronajata pouze a výhradně lidovým loveckým organizacím, které měly jasně stanovenou strukturu (jedna polovina byla tvořena místními zemědělci vlastníci nejvýše 20 ha orné půdy a zbytek zaměstnanci státních lesů, živnostníci či statkáři). Je třeba zmínit, že některé skupiny obyvatelstva se vyloženě nemohly stát členy lidových loveckých organizací, existovala zde tedy jistá forma diskriminace.⁸²

Právě procesem demokratizace myslivosti se následná vláda zabývala nejintenzivněji. Chtěla docílit toho, aby byla myslivost otevřena všemu lidu bez rozdílu. Vykonávat myslivost by měli všichni zájemci za podmínky, že bude vykonávána na základě stanovených mysliveckých zásad s ohledem na zvěř i na zbytek obyvatelstva jako takového.⁸³

V roce 1947 byl přijat *myslivecký zákon č. 225/1947 Sb. o myslivosti*, který byl sestaven a navržen tehdejším ministrem zemědělství J. Ďurišem, a který se v myslivecké obci nesetkal s valným přijetím. I přes protesty myslivecké obce však byl tlak komunistické politické scény silnější, a z toho důvodu vešel zákon v platnost a nabyl účinnosti. Při přečtení jednotlivých ustanovení zákona bylo ihned jasné, že hraje významně ve prospěch komunistické strany, o čemž

⁸¹ MOTTL, S. 2013. *Právo myslivosti včera dnes a zítra*. Asociace soukromého zemědělství v ČR [online]. Publikováno 21. 4. 2013[cit. 06. 01. 2022]. Dostupné z: <https://www.asz.cz/clanek/2228/pravo-myslivosti-vcera-dnes-a-zitra/>.

⁸² MOTTL, S. 2013. *Právo myslivosti včera dnes a zítra*. Asociace soukromého zemědělství v ČR [online]. Publikováno 21. 4. 2013[cit. 06. 01. 2022]. Dostupné z: <https://www.asz.cz/clanek/2228/pravo-myslivosti-vcera-dnes-a-zitra/>.

⁸³ GOTTWALD, K. *Výbor z díla II*. 1 vydání, Praha: Rudé právo, 1971, s. 157.

mluví i fakt, že tento zákon platil až do roku 1962. Přijetím tohoto zákona byly zrušeny všechny předchozí myslivecké platné zákony.⁸⁴

V rámci tohoto zákona z roku 1947 je možné se například poprvé setkat s oficiální právní definicí myslivosti jako činnosti, která představuje nedílnou součást zemědělské a lesní výroby, a jejíž hlavní cíl byl řádný chov, ochrana a lov divoké zvěře. Bylo taktéž zdůrazněno, že myslivost nepředstavuje pouze zábavu lidu, ale zodpovědnou a velmi důležitou hospodářskou činnost, kterou má smysl provozovat pro blaho celé společnosti. Právo myslivosti a jeho definice bylo přejato z předchozích zákonů, jen bylo vyzdvihnuto, že myslivost na rozdíl od pouhého lovu spočívá v právu divokou zvěř chovat a hájit. I v tomto zákonu bylo právo myslivosti pevně spjato s vlastnictvím konkrétního honebního okruhu.⁸⁵

Vlastník honitby mohl mysliveckou činnost na této půdě vykonávat sám, pouze pokud disponoval mysliveckým oprávněním. Pokud oficiální oprávnění neměl, mohl právem myslivosti pověřit osobu disponující tímto pověřením a ohlásit tuto skutečnost na národní výbor nebo mohl svoji honitbu tzv. propachtovat.⁸⁶

V zákoně byly jasně stanoveny plochy, které nemohly být počítány za honitbu, byly jimi konkrétně zastavěné pozemky, dvory, zahrady, parky, náměstí, nádraží, aj. I jiná forma pozemků však mohla být prohlášena za nehonební, a to pokud by to narušovalo bezpečnost. Zda byly konkrétní pozemky prohlášeny za nehonební nebo honební, mělo samozřejmě značný vliv na účasti v honebním společenství. Právo myslivosti mohlo být totiž tou dobou provozováno pouze v rámci vlastních honiteb, honiteb loveckých společenství nebo sloučených, potažmo ještě v oborách.⁸⁷

Uznání vlastní honitby bylo podle zákona z roku 1947 možné u souvislých pozemků čítajících plošnou výměru alespoň 200 ha jednoho vlastníka, pro společenstevní honitby byla požadována minimální výměra 150 ha. Tím došlo samozřejmě k zániku mnoha menších vlastních honiteb, jelikož v honebním zákonu z roku 1866 bylo povoleno vytvoření honitby již na pozemcích o rozloze 115 ha.⁸⁸

⁸⁴ MOTTL, S. 2013. *Právo myslivosti včera dnes a zítra*. Asociace soukromého zemědělství v ČR [online]. Publikováno 21. 4. 2013[cit. 06. 01. 2022]. Dostupné z: <https://www.asz.cz/clanek/2228/pravo-myslivosti-vcera-dnes-a-zitra/>.

⁸⁵ Zákon č. 225/1947 Sb., o myslivosti

⁸⁶ Tamtéž.

⁸⁷ Zákon č. 225/1947 Sb., o myslivosti

⁸⁸ ŠNOPL, K. *Výklad zákona o myslivosti*. 1 vydání, Praha: Brázda, 1949, s. 10.

Stejně jako v předchozích zákonech i v tomto byly jasně definovány způsoby lovu, které mohou být použity k lovu zvěře, a které nikoliv. Také zde byly pevně stanoveny doby hájení pro různé druhy zvěře. Tyto údaje se ale v mnohém oproti svým předchůdcům nelišily. Při výjimečných klimatických událostech nebo při vzniku nějakého epidemického onemocnění zvěře mohly být doby hájení příslušnými výbory prodlouženy. V rámci honitby měl na starosti ochranu a péči o zvěř myslivecký hajný nebo myslivecký hospodář, který byl jmenován do své funkce národním výborem.⁸⁹

Hospodář i hajný však museli splnit pro jmenování do funkce několik podmínek. Minimálně po dobu 3 let (ne nutně po sobě jdoucích) museli disponovat platným ročním loveckým lístkem, který musel být platný i v době jmenování, a museli být československé národnosti. Stejně podmínky navíc musel splňovat i vlastník pozemků, které nechal prohlásit za vlastní honitbu v případě, že chtěl právo myslivosti vykonávat sám. Myslivecký hospodář mohl právo myslivosti provozovat samostatně, měl za úkol pečovat v době nouze o zvěř a v případě výskytu nakažlivé nemoci informovat příslušné úřady.⁹⁰

Ochrana zvěře a myslivosti byla podstatnou záležitostí, proto byla vytvořena i funkce hajného jakožto veřejného činitele. Na každou honitbu mohlo spadat i několik hajných, a to na základě plochy této honitby. Hajný nosil speciálně pro hajné vytvořený odznak na viditelném místě a měl na starosti péči o zvěř pouze v lokalitě, která mu byla určena národním výborem. Hajný konkrétně pečoval o zvěř podle předem stanovených pravidel, chránil zvěř před pytláčením nebo napadáním dravou zvěří.⁹¹

Zákonem také bylo stanoveno, že ti, kteří chtějí vykonávat právo myslivosti, musí být členem organizace. V té době komunistický režim posvětil existenci pouze jediné organizaci, kterou byla Československá myslivecká jednota. Pokud chtěl jedinec vykonávat právo myslivosti, musel být jejím aktivním členem. Pokud nebyla osoba členem této jediné myslivecké organizace, nemohl jí být vydán lovecký lístek.⁹²

A stejně tak, pokud někdo byl z organizace vyloučen, ztrácel lovecký lístek, nemohl vykonávat mysliveckou činnost. Nutné je však dodat, že tato organizace byla i velice politickou, jelikož lidé nesouznící s tehdejšími režimem nemohli být součástí této aliance, a proto se zde zdržovaly pouze ideologicky věrné osoby. Také měla tato organizace na starosti provádění

⁸⁹ Zákon č. 225/1947 Sb., o myslivosti.

⁹⁰ Tamtéž.

⁹¹ Zákon č. 225/1947 Sb., o myslivosti.

⁹² SOUKUP, T, PIVNEC, R. *Zákon o myslivosti*. 1 vydání, Praha: Československý kompas – Orbis, 1948, s. 156.

mysliveckých zkoušek, které musely být splněny, pokud měl být vydán lovecký lístek. Celá organizace spadala pod přímou působnost ministerstva zemědělství a jednotlivé činnosti byly dozorovány národními výbory.⁹³

Cíle této organizace byly jasně stanoveny, udržovat kázeň a myslivecký řád ve skutečně vykonávaných mysliveckých činnostech, publikovat odbornou literaturu, která by měla za úkol informovat veřejnost o mysliveckých aktivitách, pečovat a chovat lesní divokou zvěř, ochraňovat přírodu a samozřejmě také nabízet myslivecké vzdělání mladým lidem a umožňovat skládání mysliveckých zkoušek.⁹⁴

K další zásadní změna v rámci mysliveckého práva došlo až roku 1962, a to díky přijetí **zákona č. 23/1962 Sb. o myslivosti**. Tento zákon pak zůstal účinný až do roku 2001, kdy byl přijat nový myslivecký zákon, který je účinný v současné době. Zákon z roku 1962 prošel po pádu komunistického režimu pouze několika drobnými novelami, ale jeho základ zůstal nezměněn až do zmíněného roku 2001.

Důvodem pro zavedení nového zákona bylo to, že původní zákon z roku 1947 již zněl velice zastarale a nový zákon musel především reagovat na politické změny, ke kterým na našem území došlo, tedy na rozmach komunistické strany a na stále se rozvíjející socialismus. Ten musel být zohledněn ve všech sférách lidského bytí, tedy i v myslivosti. Původní zákon hovořil o výkonu práva myslivosti pouze ve spojitosti s vlastnictvím konkrétní půdy, což ale samozřejmě za komunistické éry nebylo proveditelné a existující.⁹⁵

Komunistická strana neustále lidu opakovala, že nejdůležitější je pro český lid rozvoj zemědělství a zemědělských činností, bez nichž nemůžeme udržet na úrovni naše hospodářství ani životní úroveň našeho lidu. Zákon č. 23/1962 Sb., o myslivosti, tudíž stavěl na základních myšlenkách:

- a) odpojit právo myslivosti od vlastnictví půdy,
- b) právo myslivosti přiznat pouze socialistickým organizacím, které disponovaly nejpočetnějšími pozemky v dané lokalitě,
- c) navýšit vliv národních výborů a státu na činnosti myslivecké,
- d) myslivecké právo svěřit pouze oficiálním mysliveckým socialistickým organizacím,

⁹³ SOUKUP, T, PIVNEC, R. *Zákon o myslivosti*. 1 vydání, Praha: Československý kompas – Orbis, 1948, s. 157.

⁹⁴ HROMAS, J. a kol. *Myslivost*. 2 vydání, Písek: Matice lesnická, 2008, s. 69.

⁹⁵ VACH, M. a kol. *Vývoj myslivosti a lovectví v českých zemích*. 1 vydání, Příbram: Silvestris, 2010, s. 82

e) snížit nejvyšší povolenou plochu pro vyhlášení honitby.⁹⁶

I tento zákon začínal vyzdvihnoutím toho, že myslivost nepředstavuje zálibu prováděnou ve volném čase, ale zásadní druh zemědělské a lesní výroby, která měla za cíl pozdvihnout úroveň hospodářské výroby. Cílem myslivosti tedy bylo navýšit stav zvěře na maximální únosnou mez. Právo myslivosti tedy sestávalo z několika úkolů, a to o zvěř pečovat, chránit ji a lovit podle přesně daných plánů ji chovat.⁹⁷

Největší rozdíl mezi novým a starým zákonem byl v tom, že právo myslivosti bylo odpoutáno od vlastnictví konkrétních pozemků. Právo myslivosti nepatřilo nově konkrétnímu vlastníkovému pozemku, na kterém byla vyhlášena honitba, ale pouze socialistickým organizacím v rámci honebních pozemků, které byly úřady vyhlášeny za honební. Podle zákona patřilo právo myslivosti sice všem organizacím, kterým byla oficiálně uznána honitba, ve skutečné praxi to však fungovalo tak, že právo myslivosti vykonávaly pouze organizace státní, které přijímaly konkrétní pokyny od svých nadřízených organizací.⁹⁸

Ostatní organizace, zejména zemědělská družstva, kterým patřily rozlehlé pozemky, měly povinnost ze zákona tyto plochy pronajímat mysliveckým organizacím s právem myslivosti⁹⁹.

Právě v tom, komu připadalo právo myslivosti, se tento zákon od svých předchůdců lišil nejzásadněji. V ostatních směrech zůstával zákon téměř neměnný, kromě toho, že „*Minimální výměra honitby byla zvýšena na 500 ha bez dalšího rozlišení podle majetkových vztahů*“.¹⁰⁰ O zvěř se mělo pečovat podle předchozích pravidel a ani žádný jiný směr nebyl tímto zákonem citelněji pozměněn.

Jak již bylo uvedeno, v průběhu let, a zejména po pádu komunistického režimu již zákon z roku 1962 přestal zcela odpovídat rozpoložení společnosti. Zákon jako takový sice přetrval, nicméně byl novelizován zákonem č. 143/1991 Sb., kterým se doplňuje zákon č. 23/1962 Sb., o myslivosti, a následně zákonem č. 270/1992 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 23/1962 Sb., o myslivosti, ve znění zákona České národní rady č. 146/1971 Sb., zákona České národní rady č. 96/1977 Sb. a zákona České národní rady č. 143/1991 Sb. Původní zákon tedy zůstával v platnosti, jelikož v rámci něj byly podle odborníků dobře ustanovené podmínky pro chov zvěře,

⁹⁶ BERGL, J. a kol. *Myslivost – Učebnice pro lesnické fakulty*. 1 vydání, Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1984, s. 11.

⁹⁷ Tamtéž, s. 12.

⁹⁸ VACH, M. a kol. *Vývoj myslivosti a lovectví v českých zemích*. 1 vydání, Příbram: Silvestris, 2010, s. 83.

⁹⁹ Tamtéž, s. 83.

¹⁰⁰ Tamtéž, s. 83.

ochranu zvěře a další body, nicméně rozcházel se spíše s politickou realitou prokomunistické doby.

Zákon č. 143/1991 Sb. byl přijat na základě výzev Československého mysliveckého svazu. Svaz tak učinil na základě potřeby udržet si do té doby pronajímané honitby pro jejich užívání mysliveckými sdruženími. Právě léta 1992 a 1993 byla léta, kdy končil většině mysliveckých sdružení pronájem jejich honiteb od vlastníků pozemků. Jelikož myslivecké organizace pozemky obhospodařovaly, investovaly do nich a opatrovaly je, musely mít pojištěno, že nevyprší jejich nájemní smlouva před uzákoněním nových zákonů, které byly plánovány na dobu po vypršení nájemních smluv. Jediným cílem tedy bylo zajištění platnosti stávajících smluv o postoupení výkonu práva myslivosti.¹⁰¹

Zákon č. 270/1992 Sb. byl vydán z důvodu reflektování změn, které přišly s novým, demokratickým režimem. Jednalo s především o vztah práva a myslivosti k půdní držbě, uznávání honiteb a tvorbu jejich hranic, využití práva myslivosti a možnosti sdružování občanů v mysliveckých organizacích. Nově kupříkladu byla v tomto zákoně uvedená definice myslivosti, která byla vymezena jako činnost ochraňující, využívající a zkvalitňující přírodní bohatství na úseku ochrany, zušlechťování chovu a lovu zvěře a jejich životních podmínek, která byla součástí souboru hospodářských činností člověka prováděných v přírodě.¹⁰²

Velkou změnou byl opětovný návrat k tomu, že právo myslivosti bylo znovu vázáno pouze na vlastnictví pozemku. Právo myslivosti v uznané honitbě tak příslušelo československým fyzickým nebo právnickým osobám, které vlastnily honební pozemky a kterým okresní úřad uznal tyto pozemky za honitbu. Právo myslivosti nezůstalo pouze právem vlastníka půdy, ale mohlo být i s půdou pronajato nájemci. Vlastníci půdy tím získávali svobodné právo rozhodovat o využití práva myslivosti ve svých honitbách. Zákon opětovně umožnil vyhlášovat vlastní honitby, které se však mohly týkat pouze souvislých pozemků o plošné výměře 500 ha. O vyhlásování vlastních honiteb opět rozhodovaly okresní úřady, podřízené v otázkách myslivosti Ministerstvu zemědělství ČR. V národních parcích tato pravomoc spadala pod správu národních parků.¹⁰³

¹⁰¹ Zákon č. 14/1991 Sb., kterým se doplňuje zákon č. 23/1962 Sb., o myslivosti.

¹⁰² Zákon č. 270/1992 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 23/1962 Sb., o myslivosti, ve znění zákona České národní rady č. 146/1971 Sb., zákona České národní rady č. 96/1977 Sb. a zákona České národní rady č. 143/1991 Sb.

¹⁰³ Tamtéž.

Československý myslivecký svaz po změně režimu nezanikl, musel však změnit své stanovy a přestal být rozhodujícím orgánem v otázkách myslivosti. V roce 1992 tak vznikla Českomoravská myslivecká jednota jako nástupnická organizace.

I přes novelizaci z roku 1992, nové vymezení pojmů a snahu přizpůsobit právní úpravu transformaci společnosti po roce 1989 je nutné konstatovat, že zákon o myslivosti se „*stal normou značně rozpornou, neboť v praxi přinesl celou řadu výkladových problémů a zároveň umožnil i úpadek myslivosti v porevoluční době.*“¹⁰⁴ Právě tyto nedostatky si vyžádaly přijetí zcela nové právní úpravy myslivosti reflektující změny v právním řádu České republiky. Roku 2001 byl přijat nový zákon o myslivosti č. 449/2001 Sb.

Shrnutí první kapitoly

Lov byl od svého počátku zdrojem obživy, ale i v důsledku proměn ve společnosti prošel také svým vývojem, kdy se postupem času stal kratochvílí a výsadou panstva, a to i na cizích pozemcích bez jakékoliv ochrany zvěře nebo doby hájení zvěře. Zároveň byl neoprávněný lov, tedy pytláctví, tvrdě postihován, v některých obdobích i trestem smrti. V důsledku intenzivního lovu a poklesu stavů zvěře se pomalu objevila potřeba regulace lovu a na druhé straně potřeba zajistit dostatečnou výši populace zvěře, tedy chov zvěře a její ochranu. Ochrany ovšem nepožívaly šelmy a prasata divoká mimo obory, ve kterých byla držena kvůli zabránění škodám na zemědělských pozemcích a plodinách. Tím byl položen základ myslivosti tak, jak ji známe dnes.

K největšímu rozvoji myslivosti došlo v druhé polovině 19. století, kdy bylo zrušeno poddanství, a lov přestal být výsadou šlechty, ale začal se vázat s vlastnickým právem k pozemkům. Bylo zrušeno právo lovu na cizím pozemku a vlastníci pozemků se mohli podílet na mysliveckém hospodaření v rámci dané honitby, a to buď vytvořením vlastní honitby, nebo členstvím ve společenstevní honitbě. Minimální výměra honitby byla stanovena na 115 ha. K lovu bylo nově také zapotřebí loveckého lístku, který jeho držitel musel mít při lovu u sebe.

Naopak v druhé polovině 20. století se změnou politického režimu bylo právo myslivosti odpoutáno od vlastnictví konkrétní pozemků a myslivost vykonávala ve většině případů myslivecká sdružení, tedy myslivost se stala spíš spolkovou záležitostí s dalšími aktivitami. Zároveň došlo zákonem o myslivosti z roku 1962 k navýšení minimální výměry honitby na 500 ha,

¹⁰⁴ PETR, B. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. s. XX

a to především z důvodu lepšího chovu spárkaté zvěře, která do 2. světové války byla chována především v oborách, a menší minimální výměry byly pro ostatní druhy zvěře dostačující. Po změně politických poměrů si nedostatky zákona o myslivosti z roku 1962 vyžádaly přijetí zcela nové právní úpravy myslivosti, která nicméně z tohoto zákona vycházela. Nový zákon o myslivosti, který je účinný i nyní, byl přijat v roce 2001. Závěrem je nutné zdůraznit, že právní ukotvení myslivosti často odráželo přístup panovníka k myslivosti, nebo politické poměry, které svoji ideologii promítaly i do oblasti myslivosti. Lov, respektive myslivost tedy prošla dlouhým obdobím vývoje, kdy se z prostředku obživy a následně kratochvíle spojené částečně s ochranou majetku vyvinula činnost ve vztahu k přírodě a zvěři jako součástí obnovitelného přírodního bohatství.

2. Základní rámec právní úpravy myslivosti v České republice

V současné době je účinná právní úprava myslivosti obsažena především v zákoně č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ze dne 27. listopadu 2001, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „zákon o myslivosti“) a dalších prováděcích předpisech. Tento zákon vychází z historického vývoje myslivecké činnosti na území českých zemí od počátku 18. století. Ačkoliv právní úprava myslivosti vždy převážně vycházela z historického vývoje a tradic, některé zásady byly poplatné době, kdy jednotlivé zákony o myslivosti vznikaly. Toho je důkazem například vývoj vztahu myslivosti a vlastnického práva k honebním pozemkům nebo podmínek výkonu práva myslivosti¹⁰⁵.

Oblast myslivosti je upravena celou řadou speciálních právních předpisů různé právní síly a dále obecných právních předpisů, které obsahují základní právní zásady a případně oblasti neobsažené ve speciální právní úpravě. I přes celou řadu právních norem upravující oblast myslivosti lze zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, považovat za komplexní právní úpravu.

Z prováděcích předpisů je například možné jmenovat vyhlášku stanovující doby lovu jednotlivých druhů zvěře, vyhlášku stanovující minimální a normované stavy zvěře nebo vyhlášku o stanovení druhů živočichů vyžadujících regulaci.

Mezi související právní předpisy s myslivostí lze především zařadit Ústavu České republiky a kompetenční zákon, zákona o lesích, zákon o ochraně přírody a krajiny a vyhlášku provádějící tento zákon, dále zákon na ochranu zvířat proti týrání, zákon o zbraních, veterinární zákon a zákon České národní rady o místních poplatcích nebo trestní zákoník.

Kromě výše zmíněných právních předpisů vnitrostátního charakteru je česká myslivost dotčena i prameny mezinárodního práva a komunitárním právem Evropské unie. Myslivost je v některých zemích chápána rozdílně, což se také promítá do různých systémů myslivosti v Evropě. Tyto rozdílné systémy myslivosti jsou uvedeny v závěru kapitoly pro ilustraci, proč není oblast myslivosti upravena v rámci Evropské unie jednotně.

2.1. Zákon o myslivosti - úvod

Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ze dne 27. listopadu 2001, ve znění pozdějších předpisů, je hlavním pramenem právní úpravy myslivosti. Od vyhlášení zákona o myslivosti ve Sbírce zákonů v roce 2001 a následném jeho nabytí účinnosti ke dni 1. 7. 2002 bylo již přijato 19 novel zákona o myslivosti, z nichž 2 teprve nabydou účinnosti. Dále byla přijata ještě jedna

¹⁰⁵ VACH, M. a kol. *Vývoj myslivosti a lovectví v českých zemích*. 1 vydání, Příbram: Silvestris, 2010, s. 86.

novela zákona o myslivosti, jež byla vložena pozměňovacím návrhem do novely zákona o lesích, která byla zrušena v legisvakanní době, tedy ještě před nabytím účinnosti. Ke zrušení novely uvedené v předchozí větě došlo novelou zákona o myslivosti z roku 2021¹⁰⁶ – viz níže.

Materie právní úpravy myslivosti je v zákoně č. 449/2001 Sb., rozdělena do osmi, resp. deseti následujících částí:

První část – Obecná ustanovení (§ 1 - § 2)

Druhá část – Chov a zušlechtování zvěře (§ 3 - § 7)

Část třetí – Ochrana myslivosti a zlepšování životních podmínek zvěře (§ 8 - § 16)

Část čtvrtá – Tvorba a využití honiteb (§ 17 - § 34)

Část pátá – Myslivecké hospodaření a lov (§ 35 - § 51)

Část šestá – Škody způsobené užíváním honitby, zvěří a na zvěři (§ 52 - § 56)

Část sedmá – Státní správa myslivosti (§ 57 - § 62)

Část osmá – Přestupky (§ 63 - § 64a)

Část devátá – Přechodná a závěrečná ustanovení (§ 65 - § 70)

Část desátá – Účinnost (§ 71)

Zákon o myslivosti je zákonem *lex specialis* upravující převážnou část materie myslivosti, nicméně některé dílčí instituty jsou upraveny v dalších zákonech, např. zákon o zbraních nebo veterinární zákon. Podrobnější provedení ustanovení zákona o myslivosti zajišťují jeho prováděcí předpisy, např. vyhláška provádějící zákon o myslivosti nebo vyhláška o době lovu jednotlivých druhů zvěře. Nelze také opomenout obecnou úpravu občanského práva, občanský zákoník, který je vůči zákonu o myslivosti *lex generalis* a upravuje základní instituty soukromého práva a k zákonu o myslivosti se použije subsidiárně.

Podrobněji jsou jednotlivé oblasti zákona o myslivosti rozvedeny v kapitole „Aspekty výkonu myslivosti“.

2.2. Prováděcí předpisy zákona o myslivosti

Zákon o myslivosti z důvodu obsáhlosti materie a nutnosti některé instituty upravit podrobněji obsahuje celou řadu zmocnění pro vydání prováděcích předpisů, které jednotlivá

¹⁰⁶ Zákon č. 364/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s implementací předpisů Evropské unie v oblasti invazních nepůvodních druhů

ustanovení podrobněji rozvádí či obsahují detailní technické požadavky a postupy v souvislosti s mysliveckou činností, případně vzory jednotlivých dokumentů.

2.2.1. Vyhláška, kterou se provádí zákon o myslivosti

Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, je jedním z hlavních prováděcích předpisů. Svými ustanoveními neupravuje pouze jednu oblast zákona o myslivosti, oproti dále uvedeným vyhláškám, ale obsahuje sedm částí upravující jednotlivé oblasti.¹⁰⁷

Část první se týká myslivecké stráže a stanovuje předpoklady pro výkon myslivecké stráže a jejich ověřování, resp. definuje fyzickou a zdravotní způsobilost pro výkon myslivecké stráže a dále znalostní požadavky, které se prokazují písemným testem ve stanoveném rozsahu. Tato část také stanovuje technické parametry služebního odznaku a průkazu myslivecké stráže.

V části druhé jsou poté stanoveny technické parametry průkazu mysliveckého hospodáře a způsob provádění zkoušek pro myslivecké hospodáře včetně obsahu zkoušky.

Zákon o myslivosti stanovuje povinnost používat lovecké psy v honitbě a dále umožňuje použití loveckých dravců, tuto oblast vyhláška také upravuje podrobněji. V části třetí jsou v hlavě I stanoveny pokyny pro použití loveckých dravců a odborné požadavky na osoby je používající, které musejí mít lovecký lístek a složeny sokolnické zkoušky, jež vyhláška upravuje podrobněji v ustanoveních § 10 až § 13¹⁰⁸. Využití psů je upraveno v hlavě II, která stanoví jednotlivé výkony použití loveckých psů,¹⁰⁹ nejmenší počty povinně držených psů, a to podle výměry honitby a druhu zvěře, která má v honitbě stanoveny minimální a normované stavy, Pro obory je počet povinně držených psů určen rozdílně. V této hlavě je stanoven i způsob provádění zkoušek psů z výkonu.

Vyhláška v části čtvrté stanovuje dobu, na kterou jsou jednotlivé druhy loveckých lístků vydávány, a podrobnosti vydávání a odebírání loveckých lístků¹¹⁰. Dále jsou v této části stanoveny i povinné náležitosti povolenky lovu. Jednou z podmínek pro vydání loveckého lístku¹¹¹ je složení zkoušky z myslivosti, jejichž obsah, průběh a hodnocení je podrobněji upraveno v samostatné hlavě III části čtvrté.

¹⁰⁷ Část osmá obsahuje společná ustanovení a část devátá ustanovení zrušovací a závěrečná.

¹⁰⁸ Vyhlášky č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti

¹⁰⁹ Vyhledávání, dohledání, přinesení, dosledování a norování definované v ustanovení § 14 odst. 2 vyhlášky č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti

¹¹⁰ Tiskopisy pro řízení o vydání loveckého lístku jsou uvedeny v příloze č. 9 a č. 10.

¹¹¹ Vyjma loveckého lístku pro žáky a posluchače odborných škol.

Ze zákona o myslivosti vyplývá povinnost označování ulovené nebo nalezené spárkaté zvěře pomocí nesnímatelné plomby, respektive lístkem o původu v případě ostatní zvěře, a to za účelem možné kontroly ulovené zvěře.¹¹² Vyhláška v části páté stanovuje podobu plomby a lístku o původu zvěře a dále způsob jejich výdej a evidence. V případě plomby také způsob připevňování a snímání.

Třetím druhem mysliveckých zkoušek uvedených v zákoně o myslivosti jsou vyšší odborné myslivecké zkoušky¹¹³, pro které vyhláška stanoví podrobnosti o obsahu a rozsahu, způsobu provádění a hodnocení znalostí uchazečů.

V poslední části sedmé jsou stanoveny požadavky na služební stejnokroje orgánů státní správy myslivosti včetně jejich součástí, jako je např. odznak státní správy myslivosti.

2.2.2. Vyhláška o době lovu jednotlivých druhů zvěře

Jedním z dílčích práv myslivosti je právo zvěř lovit.¹¹⁴ Toto právo není neomezené a podle ustanovení § 42 zákona o myslivosti lze lovit pouze zvěř, která není hájená, a jen ve stanovené době lovu, jež upravuje vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách lovu. Doby lovu jsou také dotčeny evropským právem.¹¹⁵ Vyhláška uvádí taxativní výčet dob lovu zvěře, kterou lze podle zákona o myslivosti obhospodařovat lovem, a konkrétní výjimky vycházející z druhů honiteb, specifických oblastí nebo způsobu lovu.¹¹⁶

Vyhláška je koncipována na základě tradičního mysliveckého přístupu „[...] ke stanovení doby hájení a doby lovu zvěře, který respektuje požadavky ochrany jednotlivých druhů zvěře, je doplněn o požadavky obecné ochrany živočišných druhů, které vycházejí z předpisů vydaných na úseku ochrany přírody a krajiny a z mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána“.¹¹⁷

V roce 2019 bylo do vyhlášky vloženo nové ustanovení, které pro vybrané druhy spárkaté zvěře obsahuje dočasné rozšíření doby lovu. Tyto odchylně stanovené doby lovu platí od 1. ledna 2020 do 31. prosince 2025 a Ministerstvo zemědělství k této úpravě přistoupilo z důvodu nutnosti snížení škod zvěří na lesních porostech a zemědělských pozemcích a plodinách pomocí úpravy početních stavů zvěře na základě rozšířené doby lovu.

¹¹² Ustanovení § 49 odst. 1 zákona č. 449/2001 Sb.

¹¹³ Navazují na zkoušky z myslivosti a zkoušky pro myslivecké hospodáře.

¹¹⁴ Ustanovení § 2 písm. h) zákona č. 449/2001 Sb.

¹¹⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES o ochraně volně žijících ptáků a Směrnice Rady 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin.

¹¹⁶ Například lov v oboře, vinicích nebo lov s využitím loveckého dravce.

¹¹⁷ VACH, M. a kol. *Vývoj myslivosti a lovectví v českých zemích*. 1 vydání, Příbram: Silvestris, 2010, s. 88.

2.2.3. Vyhláška o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře

Chov zvěře je uživatel honitby povinen zajišťovat v mezích minimálních a normovaných stavů zvěře, které jsou stanoveny vyhláškou č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd. Na základě zařazení honitby do jakostní třídy¹¹⁸ se následně stanoví normované stavy dle podrobností stanovených ve vyhlášce a jejích přílohách pro jednotlivé vyjmenované druhy zvěře. Minimální stavy zvěře jsou pak stanoveny bez ohledu zařazení honitby do jakostních tříd. Pokud při stanovení minimálních stavů spárkaté zvěře, které jsou ve vyhlášce určeny na 1000 ha lesa, je počet jedinců nižší než 5, nelze tento druh v honitbě chovat, tedy se neurčují ani normované stavy. Například pro prase divoké se stanovují normované stavy pouze pro lesní části honitby, i když zvěř černá často vyhledává úkryt mimo lesní porosty, například na zemědělských pozemcích se vzrostlou kulturou. Vyhláška detailně určuje také poměr pohlaví a poměr v jednotlivých věkových třídách (věkové skladby). Pro jednotlivé druhy zvěře stanovuje i koeficienty očekávané produkce.

Normované a minimální stavy se určují pro následující druhy zvěře: daněk skvrnitý, jelen evropský, jelenec běloocasý, kamzík horský, muflon, prase divoké, sika Dybowského, sika japonský, srnec obecný, bažant obecný a zajíc polní.

Vyhláška 491/2002 Sb., nebyla od svého publikování k datu zpracování této práce novelizována, tedy více než 19 let nebyla měněna.

2.2.4. Vyhláška o posouzení podmínek pro bažantnice

Vyhláška č. 7/2005 Sb., o posouzení podmínek bažantnice a o postupu, jakým bude vymezena část honitby jako bažantnice, upravuje podmínky pro intenzivní chov bažantů a jejich posouzení a dále postup při vymezení bažantnice jako části honitby orgánem státní správy myslivost v řízení včetně požadavků na vyznačení bažantnice v honitbě. Jako základní podmínky pro chov bažantů vyhláška například uvádí maximální nadmořskou výšku 700 m, výměru bažantnice nejméně 100 ha vč. požadavků na výskyt různých zemědělských kultur nebo druhovou skladbu lesních porostů a pozemků s dalšími dřevinami.¹¹⁹

¹¹⁸ Podle ustanovení § 2 písm. l zákona o myslivosti se jakostní třídou rozumí její úživnost vycházející z přírodních podmínek v honitbě.

¹¹⁹ Ustanovení § 1 a § 2 vyhlášky č. 7/2004 Sb., o posouzení podmínek pro bažantnice a o postupu, jakým bude vymezena část honitby jako bažantnice.

2.2.5. Vyhláška týkající se plánu mysliveckého hospodaření v honitbě

Podmínky pro vypracování a náležitosti plánu mysliveckého hospodaření v honitbě stanovuje vyhláška č. 553/2004 Sb., o podmínkách, vzoru a bližších pokynech vypracování plánu mysliveckého hospodaření v honitbě. Plán se vypracovává na období od 1. dubna do 31. března roku následujícího a podle povahy honitby se může skládat z částí:¹²⁰

- a) plán chovu a lovu pro zvěř spárkatou,
- b) plán chovu a lovu pro zvěř drobnou,
- c) plán lovu ostatních druhů zvěře,
- d) plán péče o zvěř,
- e) plán společných lovů zvěře,
- f) plán počtu loveckých psů.

Vyhláška také obsahuje vzory tiskopisů jednotlivých plánů podle věty předchozí a vzory dalších tiskopisů týkajících se mysliveckého hospodaření.

2.2.6. Vyhláška o stanovení druhů živočichů vyžadujících regulaci

Vyhláška č. 454/2021 Sb., o stanovení druhů vyžadujících regulaci, byla vydána na základě přijetí novely zákona o myslivosti publikované jako zákon č. 364/2021 Sb., který byl přijat v souvislosti s implementací předpisů Evropské unie v oblasti invazních nepůvodních druhů.¹²¹ Vyhláška obsahuje jmenný výčet druhů živočichů vyžadující regulaci, kterými jsou: husice nilská, mýval severní, norek americký, nutrie říční, psík mývalovitý a ondatra pižmová.

2.2.7. Nařízení vlády upravující finanční příspěvky v myslivosti a lesnictví

Nařízení vlády č. 30/2014 Sb., o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti, upravuje předmět a podmínky poskytování jednotlivých finančních příspěvků na podporu mysliveckého hospodaření na základě demonstrativního výčtu v ustanovení § 62 zákona o myslivosti. Například se jedná o příspěvek na zlepšování životního prostředí zvěře a podporu ohrožených druhů zvěře a zajíce polního, dále na preventivní veterinární léčebné akce a zdolávání nákaz v chovech zvěře či snižování početních

¹²⁰ Ustanovení § 1 vyhlášky č. 553/2004 Sb.

¹²¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014 o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů a Nařízení Rady (ES) č. 708/2007 o používání cizích a místně se nevyskytujících druhů v akvakultuře.

stavů některých druhů zvěře.¹²² Finanční příspěvky jsou také poskytovány vlastníkům národních plemen a vlastníku chovu loveckého dravce.¹²³

2.3. Další související právní předpisy

I přesto, že zákon o myslivosti je komplexní právní úpravou v oblasti myslivosti, některé instituty, se kterými tento zákon pracuje, jsou upraveny v jiných právních předpisech, jenž primárně neupravují oblast myslivosti, ale některé jejich dílčí části se myslivosti dotýkají. Kromě níže uvedených právních předpisů lze jmenovat například i zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, podle kterého postupují státní orgány v řízeních před nimi,¹²⁴ nebo zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, který stanovuje výši poplatku za vydání loveckého lístku.

2.3.1. Ústava České republiky a Listina základních práv a svobod

Na úvod výčtu souvisejících právních předpisů je nutné uvést dva ústavní zákony, které jsou součástí ústavního pořádku. Právě tyto normy s nejvyšší právní silou vytyčují základní rámce pro tvorbu zákonů v příslušné oblasti.¹²⁵

Oblasti myslivosti, respektive přírodního bohatství, se dotýká hned preambule Ústavy, ve které je deklarováno „*My, občané České republiky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, (...) odhodláni společně střežit a rozvíjet zděděné přírodní a kulturní, hmotné a duchovní bohatství*“¹²⁶, a to v oblasti přírodního bohatství¹²⁷ a kulturního bohatství¹²⁸. Na preambuli navazuje čl. 7, který obsahuje závazek státu dbát „[...] o šetrné využívání přírodních zdrojů a ochranu přírodního bohatství.“¹²⁹, tedy by stát měl dbát ochrany volně žijící zvěře jakožto obnovitelného přírodního

¹²² Ustanovení § 36 až § 41d nařízení vlády 30/2014 Sb.

¹²³ Ustanovení § 42 až 44 nařízení vlády č. 30/2014 Sb.

¹²⁴ Na rozhodování podle zákona o myslivosti se subsidiárně použijí ustanovení správního řádu, pokud zákon o myslivosti nestanoví jinak. Tato subsidiarita vyplývá z ustanovení § 65 zákon o myslivosti ve spojení s ustanovením § 1 odst. 2 správního řádu.

¹²⁵ Pavlíček, V. a kol., *Ústavní právo a státověda*. II. díl, Ústavní právo České republiky. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2015, s. 362.

¹²⁶ Preambule ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

¹²⁷ Podle ustanovení § 2 písm. b) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, je zvěř chápána jako obnovitelné přírodní bohatství představované populacemi druhů volně žijících živočichů

¹²⁸ Myslivostí se podle ustanovení § 2 písm. a) rozumí činností prováděných v přírodě ve vztahu k volně žijící zvěři jako součástí ekosystému a spolková činnost směřující k udržení a rozvíjení mysliveckých tradic a zvyků jako součástí českého národního kulturního dědictví

¹²⁹ Čl. 7 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

bohatství a jeho zachování pro budoucí generace. Ochrana zvěře tímto ustanovením se dostává pod ústavní ochranu a její promítnutí lze například spatřit ve stanovení minimálních stavů zvěře.¹³⁰

Ochranu přírodního bohatství zmiňuje i čl. 35 Listiny základních práv a svobod, kdy omezuje výkon práv každého člověka tak, aby nepoškozoval a neohrožoval životní prostředí, přírodní zdroje a druhové bohatství přírody nad míru stanovenou zákonem.¹³¹ Z dikce ustanovení čl. 35 odst. 3 vyplývá, že pod ochranou jsou i složky (druhy) bohatství přírody, což v případě zákona o myslivosti můžeme vnímat ke vztahu jednotlivých druhů zvěře, které lze a nelze obhospodařovat lovem (lov je zakázán).

2.3.2. Kompetenční zákon

Jedním z hlavních ústavních principů je, že „*Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon*“,¹³² který je dále konkretizován čl. 79 odst. 1 Ústavy.¹³³ Tento ústavně zaručený princip stanoví, že „*ministerstva a jiné správní úřady lze zřídit a jejich působnost stanovit pouze zákonem*“.¹³⁴ Okruh kompetencí, tedy mezi působnosti, ústředních orgánů státní správy upravuje zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, který stanovuje základ organizace státní správy myslivosti. Ústředním orgánem státní správy myslivosti je Ministerstvo zemědělství, s výjimkou národních parků¹³⁵. Na území národních parků je ústředním orgánem státní správy pro myslivost Ministerstvo životního prostředí.¹³⁶ Podrobnější úprava státní správy myslivosti je upravena v ustanovení § 57 a násl. zákona o myslivosti.

2.3.3. Občanský zákoník

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, který nabyl účinnosti dne 1. ledna 2014, se ve vztahu k zákonu o myslivosti použije subsidiárně. Jedná se o základní kodex občanského

¹³⁰ Minimálním stavem zvěře je stav, při kterém není druh ohrožen na existenci a jeho populační hustota zabezpečuje biologickou reprodukci druhu. Ustanovení § 3 odst. 2 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

¹³¹ Čl. 35 odst. 3 ústavního zákona č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod

¹³² Čl. 2 odst. 3 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, a čl. 2 odst. 2 ústavního zákona č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod.

¹³³ Ministerstva a jiné správní úřady lze zřídit a jejich působnost stanovit pouze zákonem.

¹³⁴ Pavlíček, V. a kol., *Ústavní právo a státověda*. II. díl, Ústavní právo České republiky. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2015, s. 920.

¹³⁵ Ustanovení § 15 odst. 1 zákona č. 2/1969 Sb., kompetenční zákon.

¹³⁶ Ustanovení § 19 odst. 2 zákona č. 2/1969 Sb., kompetenční zákon.

práva, který upravuje základní zásady a instituty soukromého práva. Z pohledu myslivosti je zcela zásadní úprava spolků¹³⁷, kdy myslivecký spolek může být jedním z nájemců honitby.¹³⁸ Je nutné zdůraznit úpravu závazků členů spolku v ustanovení § 215 odst. 2, kdy členové spolku neručí za jeho dluhy.¹³⁹

Dále také nelze nezmínit ustanovení § 1046, jenž stanovuje, že „*divoké zvíře je bez pána, dokud žije na svobodě*“. Nabytí vlastnického práva ke zvěři přivlastněním dále upravuje zákon o myslivosti v ustanovení § 2 písm. h). Občanský zákoník dále obsahuje obecnou právní úpravu odpovědnosti za škodu v ustanovení § 2894 a násl.¹⁴⁰

Ačkoliv občanský zákoník nabyl účinnosti již 1. ledna 2014, zákon o myslivosti stále používá pojmy a odkazy na právní předpisy, které byly rekodifikací občanského práva zrušeny.¹⁴¹

2.3.4. Zákon o lesích

Z důvodu zvýšené ochrany lesa obsahuje zákon č. 289/1995 Sb., o lesích, taxativní výčet zákazů některých činností. Za účelem řádného a efektivního výkonu práva myslivosti zákon o lesích obsahuje několik výjimek z těchto zákazů pro uživatele honitby. Bez souhlasu vlastníka lesa se při výkonu práva myslivosti například nepoužijí zákazy rušit klid a ticho nebo vstupovat do míst oplocených. Se souhlasem vlastníka lesa jsou možné výjimky ze zákazu: provádět terénní úpravy, narušovat půdní kryt, budovat chodníky, stavět oplocení a jiné objekty nebo v lesích jezdit a stát s motorovými vozidly.¹⁴²

Dále vlastníci lesa a uživatelé honitby jsou povinni provádět takové kroky, aby nedocházelo k nepřiměřenému poškozování lesa zvěří.¹⁴³ Ochrana lesa před škodami způsobenými zvěří je dále upravena v prováděcím předpise.¹⁴⁴ Je nutné také uvést vyhlášku

¹³⁷ Do roku 2014 obsahoval právní úpravu spolků, resp. občanských sdružení, zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, který byl zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, zrušen.

¹³⁸ Ustanovení § 32 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

¹³⁹ Srovnej ustanovení § 52 odst. 2 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, který upravuje ručení za závazky k náhradě škody způsobené zvěří.

¹⁴⁰ Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, obsahuje některá speciální ustanovení upravující škody zvěře a na zvěří.

¹⁴¹ Viz např. ustanovení § 52 zákona č. 449/2001 Sb., zákona o myslivosti, vč. poznámky č. 6.

¹⁴² Ustanovení § 20 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích.

¹⁴³ Srov. ustanovení § 32 odst. 5 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích

¹⁴⁴ Viz vyhláška č. 101/1996 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o opatřeních k ochraně lesa a vzor služebního odznaku a vzor průkazu lesní stráže

č. 55/1999 Sb., která stanoví způsoby výpočtu škod na lesních pozemcích a porostech, a to i v důsledku např. okusu, loupání nebo ohryzu zvěří.¹⁴⁵

2.3.5. Zákon o ochraně přírody a krajiny

Z pohledu myslivosti, jakožto činnosti v přírodě a ve vztahu k volně žijící zvěři, je zásadní úprava obsažená v zákoně č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, který upravuje základní ochranu všech druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin.¹⁴⁶ Z této ochrany jsou vyjmuty invazní nepůvodní druhy a nepůvodní druhy, které jsou regulovány zvláštními předpisy.¹⁴⁷

Zákon o ochraně přírody a krajiny také upravuje zvláštní právní režim výkonu myslivosti na území národních parků¹⁴⁸, národních přírodních rezervací¹⁴⁹ a přírodních rezervací¹⁵⁰, kdy na základě různého stupně ochrany daných území dochází k omezení výkonu práva myslivosti. Jedná se o jakousi dvoukolejnost právní úpravy myslivosti, nicméně zvláštní úprava v zákoně o ochraně přírody a krajiny je dána především specifickostí režimu ochrany daných území, a to především rostlin a ekosystémů.

Prováděcím předpisem, vyhláškou č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ochraně přírody a krajiny, je stanoven seznam a stupeň ohrožení zvláště chráněných druhů živočichů.¹⁵¹ V tomto výčtu lze nalézt i druhy živočichů, které zákon o myslivosti považuje

¹⁴⁵ Podrobněji vyhláška č. 55/1999 Sb., o způsobu výpočtu výše újmy nebo škody způsobené na lesích.

¹⁴⁶ Účelem zákona je za účasti příslušných krajů, obcí, vlastníků a správců pozemků přispět k udržení a obnově přírodní rovnováhy v krajině, k ochraně rozmanitostí forem života, přírodních hodnot a krás, k šetrnému hospodaření s přírodními zdroji, ustanovení § 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

¹⁴⁷ Např. lov živočichů vyžadujících regulaci vyjmenovaných ve vyhlášce č. 454/20221 Sb., o stanovení druhů živočichů vyžadujících regulaci, na základě úpravy v zákoně č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

¹⁴⁸ Výkon práva myslivosti a může být v určitých částech národního parku nebo na celém jeho území rozhodnutím nebo, je-li okruh adresátů neurčitý, opatřením obecné povahy orgánu ochrany přírody omezen nebo vyloučen, ustanovení § 21 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

¹⁴⁹ Výkon myslivecké práva je možný jen se souhlasem orgánu ochrany přírody, ustanovení § 30 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

¹⁵⁰ Výkon práva myslivosti a rybářství může příslušný orgán omezit, pokud tento výkon je v rozporu s podmínkami ochrany území přírodní rezervace, ustanovení § 34 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

¹⁵¹ Ustanovení § 14 a příloha č. III vyhlášky č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ochraně přírody a krajiny.

za zvěř.¹⁵² Nicméně tuto zvěř nelze obhospodařovat lovem, proto má zvláštní úpravu odpovědnosti za škodu způsobenou zvěří.¹⁵³

Úzkou provázanost zákona o myslivosti a zákona o ochraně přírody a krajiny lze také spatřit v podmíněnosti souhlasu orgánu ochrany přírody v případech vyjmenovaných v ustanovení § 66 zákona o myslivosti,¹⁵⁴ a to především v případech, kdy mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny.¹⁵⁵

2.3.6. Zákon na ochranu zvířat proti týrání

Hlavním účelem zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, je ochrana zvířat „před týráním, poškozováním jejich zdraví a jejich usmrcením bez důvodu, pokud byly způsobeny, byť i z nedbalosti, člověkem“,¹⁵⁶ což se velmi úzce dotýká myslivosti, jelikož myslivost je činností k volně žijící zvěři, která obsahuje oprávnění zvěř lovit, tedy usmrcovat. Zákon na ochranu zvířat stanovuje taxativní výčet důvodů, pro které lze zvíře usmrtit. Jedním ze stanovených důvodů je i výkon práva myslivosti podle zákona o myslivosti.¹⁵⁷ Oblasti myslivosti se dále dotýká např. zákaz cvičení a zkoušení na jiném živém zvířeti.¹⁵⁸ Ustanovení § 14 tohoto zákona uvádí způsoby, kterými je zakázáno odchyťovat nebo usmrcovat volně žijící zvíře, čímž dochází k doplnění zákona o myslivosti v části upravující zakázané způsoby lovu.¹⁵⁹

2.3.7. Zákon o zbraních

Při výkonu práva myslivosti se lov provádí nejčastěji pomocí lovecké zbraně, nicméně zákon o myslivosti neobsahuje právní úpravu držení nebo nošení zbraní.¹⁶⁰ Tato úprava je obsažena v zákoně č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu. Předmětem zákona o zbraních

¹⁵² Srov. ustanovení § 2 písm. c) zákona č. 449/2001 Sb. o myslivosti.

¹⁵³ Srov. vyhláška č. 126/2021 Sb., o způsobu výpočtu výše škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy.

¹⁵⁴ Např. povolení dovozu a vypouštění nepůvodních druhů za účelem mysliveckého hospodaření, nebo povolení držení a chovu loveckého dravce, dále také povolení lovu mimo dobu lovu.

¹⁵⁵ Ustanovení § 66 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

¹⁵⁶ Ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání.

¹⁵⁷ Ustanovení § 5 odst. 2 písm. d) zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání.

¹⁵⁸ Ustanovení § 4 odst. 1 písm. f) zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, v jehož důsledku jsou například zakázány zkoušky z kontaktního norování.

¹⁵⁹ Srovnej ustanovení § 45 odst. 1 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

¹⁶⁰ Zákon o myslivosti pouze stanovuje povinnost mít u sebe při lovu nebo usmrcování se zbraní zbrojní průkaz a průkaz zbraně.

je nabývání, nošení a držení zbraní za podmínek stanovených tímto zákonem, dále také podmínky k vykonání zkoušky, odborné způsobilosti žadatele o vydání zbrojního průkazu. Dále zákon upravuje kategorie zbraní a skupiny zbrojních průkazů, kdy se pro lovecké účely vydává zbrojní průkaz skupiny C.¹⁶¹

2.3.8. Veterinární zákon

Jedním z produktů myslivosti je zvěřina, kterou se podle zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, rozumí „*těla, jakož i všechny požitelné části těl volně žijící lovné zvěře*“,¹⁶² a jenž lze uvádět na trh v případě, kdy pochází ze zvěře ulovené a usmrčené v souladu se zvláštními právními předpisy¹⁶³ a která je označena způsobem umožňujícím její identifikaci.¹⁶⁴ Aby uživatel honitby mohl zvěřinu prodávat přímo spotřebiteli nebo dodávat do maloobchodní sítě či prodávat na tržišti a tržnici, musí zajistit její vyšetření proškolenou osobou. Proškolenou osobou je fyzická osoba, která absolvovala specializované školení se zaměřením na vyšetřování těl ulovené volně žijící zvěře.¹⁶⁵ V ustanovení § 27b odst. 5 veterinárního zákona jsou stanoveny povinnosti proškolené osoby. Zákon o veterinární péči dále stanovuje povinnost uživateli honitby zabezpečit vyšetření na přítomnost svalovce (trichinel) u zvěře vnímavé na trichinelózu. V případě vyšetření prasete divokého je nutné přiložit i ocas (pírko) uloveného kusu.¹⁶⁶

2.3.9. Zákon o místních poplatcích

Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, stanovuje poplatek ze psů pro držitele psa. Nicméně od poplatku jsou osvobozeny osoby, pro které držení a používání psů stanoví zvláštní zákon.¹⁶⁷ Od poplatku ze psů jsou osvobozeni držitelé loveckých psů.¹⁶⁸

¹⁶¹ Ustanovení § 16 odst. 2 písm. c) zákona č. 119/2002 Sb., o zbraních.

¹⁶² Ustanovení § 3 odst. 3 zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči.

¹⁶³ Ze zvěře ulovené v souladu se zákonem č. 246/1992 Sb. na ochranu proti týrání, a dále např. se zákonem č. 449/2001 Sb., o myslivosti, nebo vyhláškou č. 244/2002 Sb.

¹⁶⁴ Ustanovení § 20 odst. 2 zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči.

¹⁶⁵ Ustanovení § 27b zákona 166/1999 Sb., o veterinární péči.

¹⁶⁶ Ustanovení § 27b odst. 6 zákona 166/1999 Sb., o veterinární péči.

¹⁶⁷ Ustanovení § 2 odst. 2 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích.

¹⁶⁸ Na základě povinnosti uživatele honitby držet a v honitbě používat lovecké psy, ustanovení § 44 odst. 1 zákona č. 449/2002 Sb., o myslivosti.

2.3.10. Trestní zákoník

Ve vztahu k myslivosti upravuje zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, trestný čin pytláctví se skutkovou podstatou, jež zní: „*Kdo neoprávněně loví zvěř nebo ryby v hodnotě nikoli nepatrné nebo ukryje, na sebe nebo jiného převede nebo přechovává neoprávněně ulovenou zvěř nebo ryby v hodnotě nikoli nepatrné*“.¹⁶⁹

2.4. Mezinárodní právo dotýkající se myslivosti

Myslivost je specifická činnost založená na zvycích a tradicích, která se vyvíjela po několik staletí v rámci jednotlivých zemí. Právě vzhledem k této specifčnosti lze najít značné rozdílnosti nejen mezi kontinenty, ale i mezi jednotlivými státy v rámci jednoho kontinentu. Jedním z dalších důvodů rozdílnosti je zajisté i rozmanitost fauny a flóry či ekologické aspekty. Nejen z těchto odlišností nenajdeme komplexní právní úpravu myslivosti na globální úrovni. Nicméně na mezinárodním poli lze najít jiné oblasti, které jsou řešeny mezinárodním právem a alespoň částí se dotýkají myslivosti, respektive ochrany životního prostředí a živočichů. Právě řešení ochrany životního prostředí a živočichů mezinárodními smlouvami je velmi důležité, jelikož fauna a flóra nezná hranice, tedy jednotlivé vnitrostátní úpravy by nemusely být dostatečné a v některých případech by si mohly navzájem i odporující. Mezinárodní ochrana životního prostředí je především důsledkem rozvoje globálních i regionálních problémů, které svým významným způsobem ovlivňují kvalitu životního prostředí, jejichž následkem je například genetická ztráta biologické rozmanitosti nebo změna klimatu.¹⁷⁰ Jednoduše lze shrnout, že pokud by neexistovalo příznivé životní prostředí, nebylo by ani kde myslivost vykonávat.

Česká republika je smluvní stranou několika environmentálních mezinárodních smluv, které se dotýkají i myslivosti.¹⁷¹ Mezi zásadní mnohostranné mezinárodní smlouvy, kterých je Česká republika smluvní stranou, lze zařadit:

- Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Washingtonská úmluva – CITES)
- Úmluva o ochraně stěhovavých druhů volně žijících živočichů (Bonnská úmluva)

¹⁶⁹ Ustanovení § 304 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

¹⁷⁰ DAMOHORSKÝ, M a kol., *Právo životního prostředí*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010. Beckovy právnické učebnice, s. 98

¹⁷¹ Mezinárodní úmluvy v ochraně přírody. In: Ministerstvo životního prostředí. [online]. 2022 [cit. 18. 01. 2022]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/mezinarodni_umluvy_v_ochrane_prirody

- Úmluva o biologické rozmanitosti
- Úmluva o mokřadech, majících mezinárodní význam především jako biotopy vodního ptactva (Ramsarská úmluva o mokřadech)

Dále je Česká republika smluvní stranou partikulárních mezinárodních smluv, z nichž je z pohledu myslivosti důležitá Úmluva o ochraně evropských planě rostoucích rostlin, volně žijících živočichů a přírodních stanovišť (Bernská úmluva).

V mezinárodněprávní oblasti je nutné zdůraznit, že Česká republika jakožto suverénní stát je subjekt mezinárodního práva, který je povinen dodržovat závazky pro něj vyplývající z mezinárodního práva.¹⁷² To se promítá do aplikační přednosti mezinárodních smluv vyhlášených podle čl. 10 Ústavy¹⁷³ a vázanosti mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu při rozhodování soudy¹⁷⁴. Tato exkurze do ústavního práva je důležitá pro případy, že by mezinárodní smlouva stanovila něco jiného než národní právní úprava.

2.4.1. Washingtonská úmluva – Úmluva CITES

Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (*Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora*) byla sjednána v roce 1973 ve Washingtonu a Česká republika je smluvní stranou od 1. 1. 1993, respektive již od 28. 5. 1992 jako Česká a Slovenská Federativní Republika. Úmluva CITES má celkem 183 smluvních stran a jejím „[c]ílem je ochrana ohrožených druhů živočichů a rostlin před hrozbou vyhubení v přírodě z důvodu nadměrného využívání pro komerční účely”,¹⁷⁵ tedy nejedná se o obchodní dohodu, ale o jednu celosvětově nejvýznamnější dohodu o ochraně biodiverzity.¹⁷⁶ Za tímto účelem se Úmluva CITES snaží regulovat obchod s vybranými exempláři ohrožených druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin pomocí kontrol a nástrojem pro regulace jsou vydaná povolení. Exemplářem se pro účely Úmluvy CITES rozumí živý i mrtvý živočich nebo rostlina. Regulace probíhá nejen u exemplářů získaných z volné přírody, ale také odchovaných živočichů v zajetí nebo vypěstovaných rostlin. Do Úmluvy CITES je v současné

¹⁷² Čl. 1 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

¹⁷³ Čl. 10 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

¹⁷⁴ Čl. 95 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

¹⁷⁵ CITES. In: Ministerstvo životního prostředí. [online]. 2022 [cit. 18. 01. 2022]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/cites_obchod_ohrozenymi_druhy

¹⁷⁶ DAMOHORSKÝ, M a kol., *Právo životního prostředí*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010. Beckovy právnické učebnice, s. 345

době zahrnuto více než 30 000 druhů živočichů a rostlin rozdělených do přílohy I (druhy přímo ohrožené vyhynutím nebo vyhubením), přílohy II (druhy, které by mohly být ohroženy vyhynutím nebo vyhubením a přílohy III (druhy ohrožené jen na území určitého státu). V případě druhů uvedených v příloze I je obchod zakázán a u přílohy II je obchod přísně regulován.¹⁷⁷

Smluvní stranou Úmluvy CITES je Evropská unie, která její obsah promítla do Nařízení Rady (ES) č. 338/97 ze dne 9. prosince 1996 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi, podrobněji níže. Úmluva CITES byla ve Sbírce zákonů uveřejněna pod č. 572/1992 Sb. Promítnutí do českého právního řádu v oblasti myslivosti lze nalézt například v ustanovení § 2 písm. b) zákona o myslivosti.¹⁷⁸

2.4.2. Bonnská úmluva

Úmluva o ochraně stěhovavých druhů volně žijících živočichů (*Convention on the Conservation of Migratory Species of Wild Animals*) byla přijata 23. června 1979 v Bonnu a Česká republika se stala smluvní stranou dne 1. května. 1994 a Úmluva byla ve Sbírce zákonů vyhlášena pod č. 127/1994 Sb. Bonnská úmluva má v současné době 120 smluvních stran včetně Evropské unie. Jejím cílem je „ochrana stěhovavých druhů živočichů, a to nejen ptáků, ale i savců, ryb a bezobratlých ve všech areálech jejich výskytu, včetně míst odpočinku na migračních cestách, což vyžaduje koordinovanou mezinárodní spolupráci“¹⁷⁹. Mezi hlavní nástroje naplňování cílů Úmluvy patří především spolupráce a propagace výzkumu, zajištění bezprostřední ochrany druhů, ale také dílčí dohody pro spolupráci v jednotlivých regionech.¹⁸⁰ Za tímto účelem Bonnská úmluva obsahuje dvě přílohy, které obsahují výčet druhů živočichů, a to:

1) přílohu I obsahující stěhovavé druhy, které jsou ohroženy v celém areálu svého rozšíření nebo na jeho významné části, a tyto druhy musí státy na svých územích chránit a případně obnovovat jejich stanoviště,

¹⁷⁷ CITES - český text úmluvy. In: Ministerstvo životního prostředí. [online]. 2022 [cit. 18. 01. 2022]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/cites_cesky_text_umluvy.

¹⁷⁸ Druhy zvěře, které nelze lovit podle mezinárodních smluv.

¹⁷⁹ Úmluva o ochraně stěhovavých druhů volně žijících živočichů (Bonnská úmluva). In: Ministerstvo životního prostředí. [online]. 2020 [cit. 18. 01. 2022]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/bonnska_umluva.

¹⁸⁰ DAMOHORSKÝ, M a kol., *Právo životního prostředí*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010. Beckovy právnické učebnice, s. 347.

2) přílohu II obsahující druhy, u nichž se uzavírají mezinárodní dohody za účelem péče o jejich stanoviště. Dále Bonnská úmluva upravuje pro vybrané druhy tzv. Memoranda porozumění.¹⁸¹

Závazky z Bonnské úmluvy se promítají do výčtu druhů zvěře, které nelze lovit.¹⁸²

2.4.3. Úmluva o biologické rozmanitosti

Z pohledu životního prostředí lze jako jeden z nejvýznamnějších mezinárodních mnohostranných dokumentů uvést Úmluvu o biologické rozmanitosti (*Convention on Biological Diversity*), která vstoupila v platnost 29. prosince 1993 a přistoupilo k ní 196 smluvních stran. Tato Úmluva je výsledkem „[...]jednání delegací států na Konferenci OSN o životním prostředí a rozvoji v Rio de Janeiru v červnu 1992“.¹⁸³

Cílem Úmluvy je:

- 1) ochrana biologické rozmanitosti,
- 2) udržitelné využívání jejích složek.
- 3) spravedlivé a rovnoměrné rozdělování přínosů plynoucích z využívání genetických zdrojů.

Biologickou biodiverzitu lze označit za „rozmanitost života ve všech jeho formách, úrovních a kombinacích [...]ale také přírodní procesy, které regulují klima, zajišťují kvalitu ovzduší, vody a půdy. Proto je nutné chápat ochranu a udržitelné využívání biodiverzity jako jeden z klíčových pilířů udržitelného rozvoje.“¹⁸⁴

Česká republika v oblasti biodiverzity přijala Strategii ochrany biologické rozmanitosti České republiky 2016 – 2025, jejímž cílem je „[...] vytvoření základního koncepčního rámce vycházejícího ze stávající legislativy a existujících nástrojů, který přispěje ke zlepšení celkového stavu a udržitelnému využívání biodiverzity na území České republiky. Příznivý stav biologické rozmanitosti je základním předpokladem pro to, aby ekosystémy poskytovaly základní statky

¹⁸¹ Úmluva o ochraně stěhovavých druhů volně žijících živočichů (Bonnská úmluva). In: Ministerstvo životního prostředí. [online]. 2020 [cit. 18. 01. 2022]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/bonnska_umluva.

¹⁸² Ustanovení § 2 písm. c) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

¹⁸³ DAMOHORSKÝ, M a kol., *Právo životního prostředí*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010. Beckovy právnické učebnice, s. 349 a 350.

¹⁸⁴ Úmluva o biologické rozmanitosti a ochrana biodiverzity. In: Ministerstvo životního prostředí. [online]. 2022 [cit. 18. 01. 2022]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/ochrana_biodiverzity_umluva

a služby lidské společnosti.“¹⁸⁵ Myslivosti se např. dotýká cíl 2.3 Invazní nepůvodní druhy (IAS), kdy „[i]nvazní nepůvodní organismy představují vážnou hrozbu pro původní druhy, společenstva a ekosystémy na celém světě.“¹⁸⁶ kdy těmito druhy může být ovlivněna i původní zvěř.

2.4.4. Ramsarská úmluva o mokřadech

Další významnou úmluvou je Ramsarská úmluva o mokřadech (*Ramsar Convention on Wetlands*) či také Úmluva o mokřadech, majících mezinárodní význam především jako biotopy vodního ptactva z roku 1975, jejíž smluvní stranou se stala Česká republika, resp. ČSFR, stala 2. července 1990. Hlavním cílem Ramsarské úmluvy o mokřadech je celosvětová adekvátní ochrana mokřadů a jejich rozumné využívání, které definuje jako: „území bažin, slatin, rašelinišť i území pokrytá vodou, přirozeně i uměle vytvořená, trvalá či dočasná, s vodou stojatou či tekoucí, sladkou, brakickou či slanou, včetně území s mořskou vodou, jejíž hloubka při odlivu nepřesahuje šest metrů“.¹⁸⁷ Nicméně z českého pohledu se mokřadem zejména rozumí: „rašeliniště a slatiniště, rybníky, soustavy rybníků, lužní lesy, nivy řek, mrtvá ramena, tůňe, zaplavované nebo mokré louky, rákosiny, ostřicové louky, prameny, prameniště, toky a jejich úseky, jiné vodní a bažinné biotopy, údolní nádrže, zatopené lomy, štěrkovny, pískovny, horská jezera, slaniska“.¹⁸⁸ Česká republika na *Seznam mokřadů mezinárodního významu*, do něž byla každá smluvní strana povinna zapsat alespoň jeden mokřad, zařadila 14 mokřadů.

Ramsarská úmluva o mokřadech má přímý vliv na českou právní úpravu myslivosti, kdy se v případě zákazu používání olověných broků na mokřadech odkazuje Ministerstvo zemědělství na vyjmenované mokřady v *Seznamu mokřadů mezinárodního významu*. Z této Úmluvy vychází také Nařízení Komise (EU) 2021/57 ze dne 25. ledna 2021, které upravuje zákaz použití olověných broků na mokřadech uvedených v Seznamu, ale na všech mokřadech definovaných v Nařízení podrobněji níže.

2.4.5. Bernská úmluva

Také zásadní mezinárodní smlouvou z pohledu myslivosti je Úmluva o ochraně evropských planě rostoucích rostlin, volně žijících živočichů a přírodních stanovišť, známá též

¹⁸⁵ Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky 2016 – 2025. Ministerstvo životního prostředí. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2016. s. 5.

¹⁸⁶ Tamtéž, s. 44.

¹⁸⁷ Ramsarská úmluva o mokřadech. In: Ministerstvo životního prostředí. [online]. 2022 [cit. 18. 01. 2022]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/ramsarska_umluva_o_mokradech.

¹⁸⁸ Tamtéž.

jako Bernská úmluva z roku 1979. Cílem Úmluvy je podle článku 1 ochrana planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů včetně jejich přírodního stanoviště, u kterých je potřeba mezistátní spolupráce. Česká republika se stala smluvní stranou Bernské úmluvy s účinností od 1. června 1998. Při přistoupení k Úmluvě Česká republika využila možnost danou článkem 22 a učinila několik výhrad vůči Příloze II a Příloze IV, kdy tyto výhrady směřovaly proti zařazení „některých ptačích a savčích predátorů (vlk, medvěd hnědý, káně lesní, káně rousná, jestřáb lesní, poštolka obecná, výr velký) a kozy bezoárové jako nepůvodního druhu mezi přísně chráněné živočichy do Přílohy II a proti zařazení poloautomatických a automatických zbraní se zásobníkem schopným pojmout více než dva náboje do Přílohy IV“.¹⁸⁹

Obsah Bernské úmluvy je do českého právního řádu promítnut zákonem o myslivosti (druhy zvěře) a dále zákonem o ochraně přírody a krajiny.

2.5. Právní úprava Evropské unie dotýkající se myslivosti

Česká republika v roce 2004 vstoupila do Evropské unie, tedy 3 roky po přijetí současného zákona o myslivosti. Nicméně zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, se na vstup do EU připravoval a jeho znění bylo již v roce 2000 předloženo „[...]v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, včetně dohod s Evropskými společenstvími, jakož i s právem Evropských společenství.“, jak uvádí důvodová zpráva k návrhu zákona¹⁹⁰. Obdobně tak informuje Ministerstvo zemědělství na svém webu: „Při tvorbě nového zákona o myslivosti, č. 449/2001 Sb., krátce před vstupem České republiky do Evropské unie, byly již zohledněny požadavky, které vyplývají z nařízení a směrnic Rady a přímo se dotýkají práva myslivosti.“.¹⁹¹

Ani prameny práva Evropské unie neupravují myslivost explicitně a komplexně. Ukotvení právní regulace myslivosti je tedy ponecháno na jednotlivých členských státech a „ze strany Evropských společenství ovlivňována prostřednictvím předpisů týkajících se obecné ochrany živočichů, biotopů, životního prostředí, lesnictví a v některých případech i záležitostmi

¹⁸⁹ Bernská úmluva. In: Ministerstvo životního prostředí. [online]. 2022 [cit. 18. 01. 2022]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/bernska_umluva.

¹⁹⁰ Sněmovní tisk č. 788, Poslanecká sněmovna, 3. volební období, 1998 - 2002, [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=3&T=788>.

¹⁹¹ Ministerstvo zemědělství, 2009. *Koncepce myslivosti*. Ministerstvo zemědělství [online]. Publikováno 2009 [cit. 18. 01. 2022]. Dostupné z: <https://eagri.cz/public/web/mze/lesy/myslivost/koncepce-a-strategie/>.

veterinárními“¹⁹². Ministerstvo zemědělství v Koncepci myslivosti k tématu unijní úpravy myslivosti uvádí, že „[m]yslivost má mezi ostatními oblastmi, pro které EU přijala svoji politiku, složité postavení. Myslivost není považována v Evropské komisi za samostatný obor. Je zařazena do gesce generálního ředitelství XI se zaměřením pro životní prostředí, jadernou bezpečnost a civilní obranu. Z titulu tohoto zařazení není pro myslivost vypracována samostatná politika a zájmy myslivosti musí být tedy složité prosazovány cestou přes politiku životního prostředí.“¹⁹³ Z oblasti životního prostředí je možné jmenovat následující unijní právní předpisy, jenž se dotýkají myslivosti, respektive lovu:

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků
- Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin
- Nařízení Rady (ES) č. 338/97 ze dne 9. prosince 1996 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi
- Nařízení Rady (EHS) č. 3254/91 zakazující používání nášlapných pastí
- Nařízení Komise (EU) 2021/57 ze dne 25. ledna 2021, kterým se mění příloha XVII nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, pokud jde o olovo v brocích v mokřadech nebo v jejich okolí
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014 ze dne 22. října 2014 o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů

Dále výše uvedený výčet lze doplnit o právní předpisy z dalších oblastí než životního prostředí:

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/555 ze dne 24. března 2021 o kontrole nabývání a držení zbraní
- Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 ze dne 29. dubna 2004, kterým se stanoví zvláštní hygienická pravidla pro potraviny živočišného původu

¹⁹² RŮŽIČKA, J. 2007. *DALŠÍ VÝVOJ MYSLIVOSTI po vstupu ČR do Evropské unie*. Časopis Myslivost [online]. Publikováno 6/2007 [cit. 20. 01. 2022]. Dostupné z: <https://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2006/Cervenec---2006/DALSI-VYVOJ-MYSLIVOSTI-po-vstupu-CR-do-Evropske-un>.

¹⁹³ Ministerstvo zemědělství, 2009. *Koncepce myslivosti*. Ministerstvo zemědělství [online]. Publikováno 2009 [cit. 18. 01. 2022]. Dostupné z: <https://eagri.cz/public/web/mze/lesy/myslivost/koncepce-a-strategie>.

Mezi výše uvedenými právními akty Evropské unie existují rozdíly: „*Nariadení jsou závazná v celém rozsahu a přímo použitelná ve všech členských státech. Směrnice stanovují závazné cíle, jichž mají dosáhnout členské státy, jimž jsou určeny. Členské státy si mohou zvolit, jaký způsob považují za vhodný k dosažení těchto cílů.*“¹⁹⁴. Tyto definice jsou zásadní pro proces a způsob implementace evropské právní úpravy do českého právního řádu.

Evropská unie je také signatářem mezinárodních úmluv: Bernská úmluva o ochraně evropské fauny a flóry a přírodních stanovišť, Úmluva o biodiverzitě, Dohoda o mezinárodních normách humánního lovu do pastí. Nicméně smluvní stranou úmluv uvedených v předešlé větě je také Česká republika.

2.5.1. Směrnice o ochraně volně žijících ptáků

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES o ochraně volně žijících ptáků (zkráceně také „směrnice o ptácích“) byla přijata dne 30. listopadu 2009 a kodifikuje směrnici Rady ES z roku 1979¹⁹⁵. Důvodem pro přijetí byl pokles početnosti volně žijících ptáků, především stěhovavých ptáků, a nutnost zachování druhů těchto ptáků. Cílem směrnice o ptácích je dlouhodobá ochrana všech volně žijících ptáků na území Evropské unie včetně pravidel ochrany, péče a regulace a vztahuje se jak na dospělé jedince, tak i na vejce, hnízda a jejich stanoviště. Pro členské státy směrnice obsahuje povinnost vytvořit *zvláště chráněné oblasti*, a to pro druhy uvedené v příloze I. Zvláště chráněné oblasti tvoří společně se zvláštními oblastmi ochrany, určenými podle směrnice č. 92/43/EHS o stanovištích, síť chráněných lokalit Natura 2000. Z hlediska myslivosti a lovu jsou důležité především články 7 až 9, které upravují možnost a způsob lovu ptáků uvedených v příloze II podle vnitrostátních právních předpisů daného státu za předpokladu, že nebude narušeno úsilí o zachování druhů lovených ptáků v oblasti jejich rozšíření (čl. 7 bod 1.). Mezi způsoby lovu zakázané přímo Směrnicí patří lov z dopravních prostředků. Dále Směrnice upravuje i výjimky např. v zájmu bezpečnosti leteckého provozu nebo veřejného zdraví a bezpečnosti nebo pro předcházení závažným škodám na úrodě, dobytku, lesích, rybářství a vodním hospodářství.¹⁹⁶

¹⁹⁴ Přístup k právu Evropské unie: Právní akty. EUR-Lex [online]. Publikováno 21. 4. 2013[cit. 20. 01. 2022]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/collection/eu-law/legislation/recent.html>.

¹⁹⁵ Směrnice Rady č. 79/409/EEC z 2. dubna 1979 o ochraně volně žijících ptáků.

¹⁹⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES o ochraně volně žijících ptáků. Publikováno 26. 10. 2013 [cit. 20. 01. 2022]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32009L0147>.

Směrnice byla do českého právního řádu implementována především do zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ale také se odráží do výčtu druhů zvěře, které lze obhospodařovat lovem podle zákona o myslivosti.

2.5.2. Směrnice o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin

Cílem Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (zkráceně také jen „směrnice o stanovištích“) je zachování nebo obnova přírodních stanovišť a populací volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin v příznivém stavu, resp. zajištění biologické rozmanitosti v Evropské unii prostřednictvím ochrany přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Jako prostředek zajištění zmíněné ochrany stanoví Směrnice vytvoření ekologické sítě *zvláštních oblastí ochrany*, známé pod názvem NATURA 2000, která také zahrnuje zvláště chráněná území podle směrnice o ptácích. Z pohledu myslivosti je nutné u této Směrnice zmínit články 12 až 14 ve spojení s přílohou IV, které stanovují povinnost členským státům vytvořit systém přísné ochrany živočišných druhů uvedených právě v příloze IV v jejich přirozeném areálu rozšíření. Vyjmenované druhy živočichů je dle Směrnice zakázáno: odchyvat, usmrctvat, vyrušovat zejména v době rozmnožování, výchovy mláďat, přezimování a migrace, dále také ničení a sběr vajec těchto druhů. Směrnice také zakazuje u živočichů uvedených v příloze IV držení a chov, dopravu a prodej. V případě slučitelnosti se zachováním příznivého stavu vyjmenovaných druhů z hlediska jejich ochrany mohou členské státy např. povolit chov v zajetí.¹⁹⁷

Směrnice byla do českého právního řádu implementována především do zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ale také se odráží do výčtu druhů zvěře, které lze obhospodařovat lovem podle zákona o myslivosti.

2.5.3. Nařízení o ochraně druhů volně žijících živočichů

Nařízením Rady (ES) č. 338/97 ze dne 9. prosince 1996 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi (zkráceně také jen „nařízení o ochraně volně žijících živočichů“) jednotným způsobem provádí Washingtonská úmluva CITES. Cílem je chránit druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a zaručit jejich

¹⁹⁷ Směrnice Rady 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Publikováno 22. 7. 1992 [cit. 20. 01. 2022]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A01992L0043-20130701>.

zachování regulováním obchodu s nimi, a to prostřednictvím omezení vývozu, dovozu přemísťování exemplářů vyjmenovaných druhů živočichů a planě rostoucích rostlin nejen do třetích zemí, ale také země v rámci EU. V porovnání s Washingtonskou úmluvou CITES je Nařízení v některých ohledech přísnější, především v zařazení příslušných druhů do přísnějších kategorií s přísnější regulací. Nařízení na rozdíl od Úmluvy CITES obsahuje přílohy A až D. Dále nařízení o ochraně volně žijících živočichů umožňuje přijmout jednotlivým členským státům úpravu přísnější.¹⁹⁸

V České republice je tato oblast upravena zákonem č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů (o obchodování s ohroženými druhy) a jeho prováděcí vyhláška č. 210/2010 Sb. a české myslivosti se bude dotýkat v případě dovozu a vývozu odchycené nebo ulovené zvěře, resp. trofejí z této zvěře, v rámci členských zemích EU, ale také z třetích zemí na území EU.

2.5.4. Nařízení zakazující používání nášlapných pastí

Nařízení Rady (EHS) č. 3254/91 ze dne 4. listopadu 1991 o zákazu používání nášlapných pastí ve Společenství a dovozu kožešin a zboží z určitých volně žijících živočichů ze zemí, kde jsou tyto živočichové odchyťováni pomocí nášlapných pastí nebo jiných metod odchytu, které nespĺňují mezinárodní normy humánního odchytu do pastí zakazující používání nášlapných pastí, je jedním z mála právních předpisů Evropské unie, které se dotýkají přímo myslivosti, resp. lovu. Nařízení obsahuje dva cíle:

- 1) zákaz lovu pomocí nášlapných pastí,
- 2) dovoz kožešin živočišných druhů vyjmenovaných v příloze I, případně zboží v příloze II, pokud Komise splnění podmínek uvedených v Nařízení nestanoví jinak.

Tyto cíle jsou vedeny snahou o kladný vliv na stav zachování ohrožených druhů volně žijících živočichů, a to nejen v Evropské unii (resp. v době přijetí Nařízení v rámci Evropského hospodářského společenství), ale i v dalších státech, a odstranění používání nehumánních metod odchytu pomocí „zařízení zkonstruované pro zachycení nebo uvěznění zvířat prostřednictvím

¹⁹⁸ Nařízení Rady (ES) 338/97 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi. Publikováno 3. 3. 1997 [cit. 20. 01. 2022]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A01997R0338-20220119&qid=1642951369116>.

*čelistí, které se těsně sevrou kolem jedné nebo více končetin tak, že vylučují vytažení této končetiny nebo končetin z pasti*¹⁹⁹.

Výše uvedené Nařízení je do českého právního řádu promítnuto pomocí Implementačního plánu obsaženém v Nařízení rady č. 91/3254/EHS. Zákaz nášlapných pastí je v českých právních normách upraven v podobě zakázaného způsobu lovu v zákoně o myslivosti a dále v zákoně č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání. Oblast dovozu kožešin spadá do působnosti Státní veterinární správy.

2.5.5. Nařízení o olovu v brocích v mokřadech nebo v jejich okolí

Jedním z novějších, ale o to zásadnějším, právním aktem Evropské unie je Nařízení Komise (EU) 2021/57 ze dne 25. ledna 2021, kterým se mění příloha XVII nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, pokud jde o olovo v brocích v mokřadech nebo v jejich okolí. Toto Nařízení se přímo dotýká myslivosti, resp. lovu pernaté zvěře, kdy zakazuje použití olovených broků v mokřadech a jejich okolí, a to od 15. února 2023. Ačkoliv se zdá, že zákaz používání olovených brokových nábojů na mokřadech již platí²⁰⁰, nejedná se o zákaz v takovém rozsahu, jelikož „*Ministerstvo zemědělství, jako gestor zákona o myslivosti, pojem „mokřad“ prozatím vztahovalo pouze k mokřadům mezinárodního významu vymezených v ČR na základě Ramsarské úmluvy.*“²⁰¹, tedy zákaz platil pouze na vybraných vodních plochách.

Nařízení navazuje na Ramsarskou úmluvu, ale vzhledem k možnému volnějšímú výkladu pojmu „mokřad“, zpřesňuje tento pojem, což je velmi důležité pro budoucí aplikaci. Na základě nové definice „*mokřadem se rozumí území bažin, slatin, rašelinišť i území pokrytá vodou, přirozeně i uměle vytvořená, trvalá či dočasná, s vodou stojatou či tekoucí, sladkou [...]*“²⁰² V důsledku této definice bude za mokřad považována jakákoliv vodní plocha bez omezení velikosti. Tato definice je dále doplněna o definice broků, brokovnice a nošení. Zákaz se vztahuje

¹⁹⁹ Nařízení Rady (EHS) č. 3254/91, ze dne 4. listopadu 1991. Publikováno 9. 11. 1991 [cit. 20. 01. 2022]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A31991R3254&qid=1642961535932>.

²⁰⁰ Ustanovení § 45 odst. 1 písm. w) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů

²⁰¹ VLASÁKOVÁ, L. 2021. *Olovo a mokřady. Co vyplývá z nově přijatého nařízení Evropské komise?* Ochrana přírody [online]. Publikováno 21. 4. 2021 [cit. 20. 01. 2022]. Dostupné z: <https://www.casopis.ochranaprirody.cz/pravo-v-ochrane-prirody/olovo-a-mokrady-co-vyplyva-z-nove-prijateho-narizeni-evropske-komise/>.

²⁰² Nařízení Komise (EU) č. 3254/91, ze dne 25. ledna 2021. Publikováno 26. 1. 2021 [cit. 20. 01. 2022]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32021R0057&qid=1642965150100>

na vystřelování broků s obsahem olova vyšším než 1 % v mokřadech a ve vzdálenosti i do 100 m od mokřadů. Dále pak i na „nošení jakýchkoli takových broků, pokud se tak stane během střelby v mokřadu nebo jako součást cesty za účelem střelby v mokřadu“²⁰³. V případě nesení broků v mokřadu nebo ve vzdálenosti 100 m od něj bude důkazní břemeno ležet na osobě, která broky nese, aby prokázala, že broky nese za účelem jiného druhu střelby. Tedy bude muset prokázat, že brokové patrony neměly sloužit ke střelbě v mokřadech, ale byly nesený za jiným bezprostředním účelem střelby.

Členské státy budou moci k naplnění cílů Nařízení zvolit jeden ze dvou uvedených způsobů, a to:

- 1) zákaz používání olověných broků na území mokřadů a do 100 m něj, a to do dvou let;
- 2) plošný zákaz prodeje, používání a nošení olověných broků, tedy i mimo oblasti mokřadů, a to do tří let.

Druhé možnosti mohou využít státy, jejichž území je více než z 20 % pokryto mokřady.²⁰⁴

Vzhledem ke stanoveným implementačním lhůtám nebylo toto Nařízení ještě promítnuto do českého právního řádu.

2.5.6. Nařízení o invazních nepůvodních druzích

Cíl Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014 ze dne 22. října 2014 o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů vyplývá již ze samotného jeho názvu. Předmětem je stanovení pravidel pro „prevenci, minimalizaci a zmírnění nepříznivých dopadů na biologickou rozmanitost spojených jak se záměrným, tak nezáměrným zavlékáním nebo vysazováním invazních nepůvodních druhů do Unie a s jejich šířením v Unii“.²⁰⁵ Na základě tohoto Nařízení Komise prostřednictvím prováděcích předpisů stanovila seznam invazních nepůvodních druhů s významným dopadem na Unii, tzv. unijní seznam. Tento seznam v současnosti obsahuje 66 druhů. Dále Nařízení obsahuje např. omezení a režim případných výjimek, kritérii hodnocení rizik nebo povinnost sledování či regulace. Pro členské státy

²⁰³ Nařízení Komise (EU) č. 3254/91, ze dne 25. ledna 2021. Publikováno 26. 1. 2021 [cit. 20. 01. 2022]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32021R0057&qid=1642965150100>.

²⁰⁴ Tamtéž.

²⁰⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014 ze dne 22. října 2014, o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů. Publikováno 4. 11. 2014 [cit. 20. 01. 2022]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A02014R1143-20191214>

z Nařízení vyplývala povinnost vypracovat a začít provádět akční plán nebo soubor akčních plánů s cílem řešit problematiku prioritních způsobů šíření.²⁰⁶

V České republice byl 8. října. 2021 vyhlášen zákon č. 364/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s implementací předpisů Evropské unie v oblasti invazních nepůvodních druhů, s dělenou účinností od 1. ledna. 2022, resp. 1. ledna. 2025. Obsahem zákona č. 364/2021 Sb., je implementace Nařízení do příslušných zákonů, a to zákona o ochraně přírody a krajiny, zákona na ochranu zvířat proti týrání, zákona o lesích, vodního zákona, zákona o myslivosti, zákona o rybářství a zákona o rostlinolékařské péči. Zákon o myslivosti byl tímto doplněn o ustanovení, případně jejich úpravu, týkající se možnosti regulace invazivních druhů lovem. Především došlo k rozšíření oprávněných osob, které mohou druhy stanovené vyhláškou lovit, pokud je mají uveden v povolení k lovu.²⁰⁷ Seznam invazivních druhů byl následně stanoven vyhláškou č. 454/2021 Sb., o stanovení druhů živočichů vyžadujících regulaci. Do stanoveného výčtu z unijního seznamu patří: husice nilská, mýval severní, norek americký, nutrie říční, psík mývalovitý, ondatra pižmová.²⁰⁸

Do doby přijetí zákona č. 364/2021 Sb., byla oblast invazivních druhů okrajově řešena např. v zákoně o ochraně přírody a krajiny.

2.5.7. Směrnice o kontrole nabývání a držení zbraní

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/555 ze dne 24. března 2021 o kontrole nabývání a držení zbraní obsahuje především kodifikované znění předchozích právních aktů, především Směrnice Rady 91/477/EHS. Z pohledu myslivosti je velmi důležité rozdělení zbraní do kategorií a stanovení podmínek jejich nabývání a držení, dále také pohyb zbraní mezi členskými státy (lovecká turistika) a také podmínky vydání a náležitosti Evropského zbrojního pasu.²⁰⁹

Výše uvedené Nařízení zrušilo předchozí směrnice upravující oblast zbraní, resp. nově uvedlo v kodifikovaném znění. Poslední implementace těchto směrnic do českého právního řádu

²⁰⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014 ze dne 22. října 2014, o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů. Publikováno 4. 11. 2014 [cit. 20. 01. 2022]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A02014R1143-20191214>.

²⁰⁷ Zákon č. 364/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s implementací předpisů Evropské unie v oblasti invazních nepůvodních druhů

²⁰⁸ Vyhláška č. 454/2021 Sb., o stanovení druhů živočichů vyžadujících regulaci

²⁰⁹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/555 ze dne 24. března 2021 o kontrole nabývání a držení zbraní. Publikováno 6. 4. 2021 [cit. 20. 01. 2022]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32021L0555&qid=1642972572919>

proběhla zákonem č. 13/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní a střeliva, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

2.5.8. Nařízení o potravinách živočišného původu

Oblast nakládání se zvěřinou upravuje Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 ze dne 29. dubna 2004, kterým se stanoví zvláštní hygienická pravidla pro potraviny živočišného původu. Tato úprava se podle čl. 1 odst. 1 písm. e) Nařízení použije na situace, kdy myslivci „*dodávají malá množství volně žijící zvěře nebo malá množství masa volně žijící zvěře konečnému spotřebiteli nebo místnímu maloobchodu, který je přímo dodává konečnému spotřebiteli*“²¹⁰. Za tímto účelem Nařízení o potravinách živočišného původu stanoví způsob manipulace s ulovenou malou a velkou volně žijící zvěří a její vyšetření proškolenou osobou.²¹¹

V českém právním řádu lze implementaci Nařízení najít především v zákoně č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, který v ustanovení § 27b upravuje podmínky prodeje zvěřiny přímo spotřebiteli nebo dodání do maloobchodního zařízení či prodejny.²¹²

2.6. Právní úprava myslivosti v některých dalších zemích

Jak již bylo naznačeno výše, jednotlivé členské státy Evropské unie regulují myslivost rozdílně a využívají k tomu různé instituty. V důsledku toho nelze myslivost zakotvit jednotně na úrovni Evropské unie pro všechny státy jednotně. Na základě odchylného pojetí výkonu myslivosti, respektive lovu, můžeme evropské státy rozdělit do 4 kategorií systému myslivosti:²¹³

1. Středoevropský revírní systém
2. Skandinávský licenční systém

²¹⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) 853/2004 ze dne 29. dubna 2004, kterým se stanoví zvláštní hygienická pravidla pro potraviny živočišného původu. Publikováno 28. 10. 2021 [cit. 20. 01. 2022]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A02004R0853-20211028&qid=1642974914230>

²¹¹ Tamtéž.

²¹² Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, ve znění pozdějších předpisů.

²¹³ NOVÁK, R. 2007. *Myslivecká legislativa ve státech EU*. Časopis Myslivost [online]. Publikováno 7/2007 [cit. 20. 01. 2022]. Dostupné z: <https://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2007/Cervenec---2007/Myslivecka-legislativa-ve-statech-EU>.

3. Latinský systém
4. Anglosaský systém

2.6.1. Středoevropský revírní systém myslivosti

Do středoevropského revírního systému lze zařadit především Českou republiku a okolní státy, a to například Slovensko, Maďarsko, Polsko, Rakousko, Německo, Slovinsko, ale také země Beneluxu.

Jejich společným znakem je dlouhodobý vývoj mysliveckých tradic, na kterých jsou postaveny i současné právní úpravy myslivosti, respektive lovu. Myslivost je vykonávána v jednotlivých honitbách, jejichž základem je vlastnické právo k honebním pozemkům, na základě státní regulace ve prospěch zvěře a jejího přirozeného prostředí. Minimální výměra honiteb je v tomto systému velmi rozličná, a to od několika málo desítek hektarů až po minimálně 3000 ha. V těchto zemích je také pro udělení oprávnění k lovu nutné splnění odborné kvalifikace, v některých zemích pak pro nájem honitby je stanovena povinnost držení místního loveckého lístku. Poměr myslivců k obyvatelstvu je přibližně 1:300. Myslivecká, respektive lovecká, legislativa obsahuje kromě podmínek pro lov také opatření pro chov, péči a ochranu zvěře. Lov probíhá na základě stanoveného plánu lovu.²¹⁴

2.6.2. Skandinávský licenční systém myslivosti

Mezi země tohoto systému lze zařadit Dánsko, Finsko, Švédsko a Baltské státy.

Jak již název napovídá, hlavním rysem skandinávského systému je zpoplatněná licence, která představuje oprávnění k lovu, a to buď na celém území státu, nebo jen jeho části. Tento systém není ve střední Evropě ničím neznámým – lze ho najít ve středověku a počátku novověku, kdy panovník propůjčoval právo lovu šlechtě. Lov není prováděn v jednotlivých honitbách, které nejsou ani vytvořeny, ale na základě licence pro dané území. I v tomto systému lze najít preferenci místních lovců, zde prostřednictvím výše poplatků za vydání licence. Hlavním cílem je získání úlovku a zvěřina je chápána jako dar přírody ve formě sběru úrody a náleží lovcům. Na rozdíl od středoevropského revírního systému je zdě upozaděna etika lovu a trofej ve středoevropském chápání. Legislativa upravuje užší oblast, a to doby a způsoby lovu a používání střelných zbraní,

²¹⁴ NOVÁK, R. 2007. *Myslivecká legislativa ve státech EU*. Časopis Myslivost [online]. Publikováno 7/2007 [cit. 20. 01. 2022]. Dostupné z: <https://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2007/Cervenec---2007/Myslivecka-legislativa-ve-statech-EU>.

kdy je například vykonání praktické zkoušky ze zacházení se zbraní podmínkou pro získání licence k lovu. Tento systém má nejvyšší poměr lovců k obyvatelstvu – 1:25.²¹⁵

2.6.3. Latinský systém myslivosti

Do latinského systému myslivosti lze zařadit především středomořské státy - Itálie, Řecko, Portugalsko, Španělsko a Francie.

Opět tento systém je založen na licenčním systému lovu, ale v tomto případě s výjimkami. Odlišnosti od systému licencí lze nalézt ve Francii, kde může na svých pozemcích lovit přímo vlastník, pokud jejich rozloha je minimálně 20 ha, případně je možné se v rámci jedné obce sdružit. Další výjimkou je oblast Jižní Tyroly, kde jsou honitby o rozloze několika stovek hektarů vytvořeny přímo ze zákona. Latinský systém myslivosti se vyznačuje silným sociálním aspektem a důrazem na ochranu přírody. Vzhledem poloze jednotlivých států se na jejich územích loví především tažní ptáci, zvěř spárkatá je v některých oblastech chráněna. Zastoupení myslivců mezi obyvatelstvem je přibližně v poměru 1:40.²¹⁶

2.6.4. Anglosaský systém myslivosti

Anglosaský systém myslivosti je nejmenším a dá se říci nejuzavřenějším systémem. Patří do něj pouze dva státy – Irsko a Spojené království Velké Británie a Severního Irska.

Tento systém je velmi specifický, a to především v důsledku „izolovaného“ historického vývoje a odlišného kulturního pojetí od kontinentální Evropy. Na myslivosti se spíše pohlíží ze sportovního hlediska ve význam „dát zvěři šanci“, ale lov je také společenskou událostí. Myslivost je založena na silných tradicích a nepsaných společenských pravidlech (jak je pro tuto oblast typické), které se projevují jednak ve specifickém oblékání, ale způsobu lovu. Mezi klasický lov patří štvance na lišku, která má především společenský význam. Výkon myslivosti je striktně spojen s držbou půdy, kdy lov na vlastních pozemcích není prakticky omezen. Právní úprava obsahuje především způsob a doby lovu a výčet druhů zvěře. Zajímavostí je také místní chápání trofeje, která nemusí být nutně v podobě lebky s parohy nebo rohy, jako je tomu

²¹⁵ NOVÁK, R. 2007. *Myslivecká legislativa ve státech EU*. Časopis Myslivost [online]. Publikováno 7/2007 [cit. 20. 01. 2022]. Dostupné z: <https://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2007/Cervenec---2007/Myslivecka-legislativa-ve-statech-EU>.

²¹⁶ NOVÁK, R.. *Myslivecká legislativa ve státech EU*. Časopis Myslivost [online]. Publikováno 7/2007 [cit. 20. 01. 2022]. Dostupné z: <https://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2007/Cervenec---2007/Myslivecka-legislativa-ve-statech-EU>.

ve středoevropském systému, ale trofej je také zážitek nebo fotografie. Myslivecká část obyvatelstva je v přibližném poměru 1:60 se zbylým obyvatelstvem.²¹⁷

Shrnutí druhé kapitoly

Oblast myslivosti je v České republice upravena především zákonem o myslivosti, který je prováděn sedmi prováděcími předpisy. Jednotlivé oblasti, pokud je potřeba, dále podrobněji upravují a ve svém souhrnu představují právní rámec myslivosti a určují pravidla pro myslivecké hospodaření. Mezi ty zásadní lze zařadit vyhlášku provádějící zákon o myslivosti, která především upravuje výkon funkce myslivecké stráže a mysliveckého hospodáře a jejich znalostních požadavky, nebo druhy a podrobnosti získání loveckého lístku. Dále taky vyhlášky podrobněji upravující způsoby stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře, v rámci kterých je nutné plánovat chov a lov zvěře. Respektive vyhláškou jsou stanoveny minimální stavy zvěře, pod které početní stavy zvěře nemohou klesnout z důvodu zachování reprodukční schopnosti zvěře, a normované stavy zvěře představující takové stavy zvěře, jež jsou pro danou honitbu ještě únosné. Na tyto oblasti navazuje vyhláška stanovující doby lovu pro jednotlivé druhy zvěře. Dále některé zákony upravují oblasti, které se dotýkají myslivosti. Především se jedná o zákon o ochraně přírody a krajiny obsahující základní ochranu všech druhů volně žijících živočichů a právní režim myslivosti v národních parcích. Zákon o lesích zase zakotvuje některá pravidla pro výkon myslivosti v lese rozdílně od běžného režimu a prováděcí vyhláška obsahuje postup výpočtu škod zvěří na lesních porostech. Související zákony dále upravují nabývání a držení loveckých zbraní (zákon o zbraních) nebo prodej zvěřiny a její vyšetření proškolenou osobou (veterinární zákon). Nicméně výčet zákonů dotýkající se alespoň některým svým ustanovením myslivosti je daleko delší.

Oblast myslivosti není kvůli její specifičnosti a regionálním odlišnostem legislativně ukotvena na mezinárodní úrovni a ani na evropské úrovni. Je to dáno jednak rozmanitostí fauny a flóry, ale také rozdílností v přístupu k myslivosti. Na mezinárodní úrovni se jedná především o mezinárodní smlouvy upravující ochranu ohrožených druhů živočichů, biologickou rozmanitost nebo některá specifická stanoviště jako například mokřady. Evropské právní předpisy ponechávají explicitní úpravu myslivosti na jednotlivých členských státech. Nicméně unijní právo v mnoha

²¹⁷ NOVÁK, R.. *Myslivecká legislativa ve státech EU*. Časopis Myslivost [online]. Publikováno 7/2007 [cit. 20. 01. 2022]. Dostupné z: <https://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2007/Cervenec---2007/Myslivecka-legislativa-ve-statech-EU>.

směrech upravuje oblasti, které se pak dotýkají vnitrostátní úpravy myslivosti. Nelze také opomenout, že Evropská unie je smluvní stranou několika výše zmíněných mezinárodních smluv z oblasti ochrany životního prostředí. Komunitární právo v oblasti životního prostředí především upravuje ochranu přírodních stanovišť a volně žijících živočichů, regulaci invazních nepůvodních druhů, zákaz používání nášlapných pastí, dále taky zákaz používání olověných broků v mokřadech. Mimo oblast životního prostředí Evropská unie upravuje držení zbraní a pravidla pro potraviny živočišného původu. Z uvedeného výčtu je možné zdůraznit například zákaz používání olověných broků v mokřadech, který se v následujících letech zásadně promítne do české myslivosti, a nejen budoucí změna právní úpravy myslivosti se s tímto zákonem bude muset vyrovnat, ale také samotné osoby vykonávající myslivost, které budou muset hledat alternativní druhy střeliva bez obsahu olova. Závěrem této kapitoly jsou popsány systémy myslivosti v Evropě, které se vyznačují rozdílným pojetím myslivosti a způsobu výkonu práva myslivosti, v jejichž důsledku není možné jednotně upravit myslivost na mezinárodní nebo evropské úrovni.

3. Aspekty výkonu myslivosti

Myslivost je specifická činnost založená na bohatém historickém vývoji loveckých, resp. mysliveckých tradic a zvyků. Právní úprava myslivosti, zejména zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, obsahuje odpovědi na: „*Kdo? Co? Kdy? Kde? Jak? Smí lovit.*“, resp. „*[p]rávní úprava stanoví podmínky pro osoby, které mohou vykonávat myslivost, resp. lov, vymezuje lovnou zvěř, stanoví ve kterou roční či denní dobu lze lov provádět atd. Dále jsou vymezena území (honitby) kde lze lovit a konečně i přípustné, resp. zakázané způsoby lovu.*“²¹⁸. Tyto otázky v zásadě pokrývají hlavní aspekty výkonu myslivosti a obecně lze uvést, že se jedná o samotnou realizaci myslivosti v praxi. Dále je záhodno tento výčet ještě doplnit o část právní úpravy týkající se státní správy myslivosti a dozoru a dále i o deliktní oblast.

3.1. Předmět práva myslivosti a některé základní pojmy

Na úvod je nutné definovat, co je *myslivost*. Pojem *myslivost* je definován relativně široce²¹⁹ a obecně v ustanovení § 2 písm. a) zákona o myslivosti jakožto soubor činností „*prováděných v přírodě ve vztahu k volně žijící zvěři jako součásti ekosystému a spolková činnost směřující k udržení a rozvíjení mysliveckých tradic a zvyků jako součásti českého národního kulturního dědictví*“.²²⁰ Definici je možné rozdělit na dvě části, resp. roviny, a to činnost směřující vůči zvěři jakožto součástí ekosystému, a dále spolkovou činnost s cílem zachovat a rozvíjet myslivecké tradice a zvyky, které se ovšem ne vždy překrývají, a činnost vůči zvěři není vždy vykonávaná formou spolkové činnosti.²²¹ Jedná se o moderní pojetí definice myslivosti, jež obstojí i v mezinárodním srovnání²²², kdy zákon vyzdvihuje její vztah k životnímu prostředí a jeho ochraně, dále pak kulturní aspekt s cílem zachování kulturních hodnot myslivosti. Jedná se

²¹⁸ DAMOHORSKÝ, M.. *Zemědělské právo*. Beroun: Eva Rozkotová, 2021, s.113-114.

²¹⁹ Je nutno ovšem podotknout, že ze strany veřejnosti pojem myslivost není vnímán tak široce a pozitivně, jak jej vymezuje zákon o myslivosti, ale veřejnost spíše inklinuje ke stírání rozdílu mezi myslivostí jako souboru činností ve vztahu přírodě a lovu, jakožto dílčího práva myslivosti.

²²⁰ Ustanovení § 2 písm. a) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

²²¹ PETR, B. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. s. 8.

²²² PETR, B. *Ještě k právu myslivosti a jeho místu v systému věcných práv ve světle zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti*. Právní rozhledy, číslo 3, 2002. Praha: C.H. Beck. s. 138. ISSN 1210-6410.

o částečný odklon od definice myslivosti v zákoně č. 225/1947 Sb.²²³ a zákoně č. 23/1962 Sb.,²²⁴ a to v části definující myslivost jako hospodářskou činnost. V tomto případě je ovšem možné namítat, že výkon myslivosti je alespoň z části hospodářskou činností, kdy uživatel honitby může získávat finanční prostředky z prodeje zvěřiny nebo za poplatkový odstřel s doprovodem či konání jiných zpoplatněných loveckých akcí. Nicméně například dle judikatury Nejvyššího správního soudu nelze příjem z poplatkového odstřelu zvěře s doprovodem považovat dle daňových zákonů za příjem z podnikání či jiné samostatně výdělečné činnosti, ale za tzv. další příjem podle ustanovení § 10 zákona o daních z příjmů.²²⁵

Výklad k definici pojmu *myslivost* poskytl také Ústavní soud, který v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 34/03 uvedl, že „*jsou myslivost a právo myslivosti společenskými aktivitami aprobovanými státem k ochraně a rozvoji jedné ze složek životního prostředí – zvěře. Zákon o myslivosti nepředstavuje úpravu myslivosti jako zájmové aktivity, ale ve svém základu jako cílevědomé a regulované činnosti k ochraně a rozvoji přírody. (...) a jejich prostřednictvím naplňuje stát svou ústavní povinnost zakotvenou v čl. 7²²⁶ Ústavy*“.²²⁷ Z uvedeného lze tedy dovodit, že myslivost není zájmovou činností, ale **cílem výkonu myslivosti a práva myslivosti je především naplnění ústavního cíle v čl. 7 Ústavy a dále ochrana myslivosti jako národního kulturního dědictví.**

Dalším základním pojmem je *právo myslivosti*, do kterého zákonodárce vložil práva, ale i povinnosti, které představují faktický výkon myslivosti. Jedná se o „*souhrn práv a povinností zvěř chránit, cílevědomě chovat, lovit, přivlastňovat si ulovenou nebo nalezenou uhynulou zvěř, její vývojová stádia a shozy paroží, jakož i užívat k tomu v nezbytné míře honebních pozemků*“.²²⁸ Zmíněná definice v sobě neobsahuje návaznost práva myslivosti na vlastnické právo k honebnímu pozemku, jako předchozí právní úpravy myslivosti až do roku 1962,²²⁹ ale vzhledem k obsahu definice *práva myslivosti* lze mít za to, že předmětem *práva myslivosti* je chov a lov zvěře, nikoliv

²²³ Srov. ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 225/1947 Sb., o myslivosti, který zní: „(1) Myslivost jako hospodářská a kulturní hodnota jest odvětvím zemědělské a lesní prvovýroby, které záměrnou hospodářskou činností sleduje řádný chov, ochranu a lov zvěře, jakož i hospodářské zhodnocení ulovené zvěře.“.

²²⁴ Srov. ustanovení § 1 zákona č. 23/1962 Sb., o myslivosti, který zní „Myslivost je činnost ochraňující, využívající a zkvalitňující přírodní bohatství na úseku ochrany, zušlechťování, chovu a lovu zvěře a jejích životních podmínek a je nedílnou součástí souboru hospodářských činností člověka prováděných v přírodě.“.

²²⁵ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. září 2011, čj. 8 Afs 56/2010-73

²²⁶ Dle čl. 7 Ústavy „*Stát dbá o šetrné využívání přírodních zdrojů a ochranu přírodního bohatství.*“

²²⁷ Nález Ústavního soudu ze dne 13. prosince 2006, sp. zn. Pl. ÚS 34/03.

²²⁸ Ustanovení § 2 písm. h) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

²²⁹ Srov. ustanovení § 1 odst. 2 zákona č. 225/1947Sb., o myslivosti

pozemek, tedy se v subjektivním slova smyslu jedná o samostatné věcné právo k věci cizí *in personam*.²³⁰ Toto vymezení se odráží i do místa výkonu práva myslivosti, které tak není vázáno na jednotlivé pozemky, ale lze jej provádět pouze v rámci uznané honitby orgánem státní správy myslivosti, a to uživatelem honitby. Honitbu zákon o myslivosti definuje jako „*soubor souvislých honebních pozemků jednoho nebo více vlastníků vymezený v rozhodnutí*“ uznání honitby.²³¹

Uživatelem honitby zákon o myslivosti rozumí buď držitele, pokud honitbu využívá sám, nebo osobu, které byla honitba pronajata.²³² Za držitele honitby lze označit osobu, které byla honitba orgánem státní správy myslivosti uznána²³³ a na základě toho jí přísluší právo dispozice s honitbou. V případě, kdy je uživatel totožný s držitelem honitby a vlastnil by všechny honební pozemky, bylo by možné hovořit o tom, že by došlo k dočasnému splnutí práva myslivosti s právem k honebním pozemkům.²³⁴

Honební pozemky jsou definovány negativně, jakožto pozemky, které nejsou označeny za nehonební.²³⁵ Nehonební pozemky jsou taxativně vyjmenované pozemky a dále pozemky, které byly za nehonební pozemky prohlášeny rozhodnutím orgánu státní správy myslivosti.²³⁶ Dle názoru Ústavního soudu vyjádřeném v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 34/03 má vlastník honebního pozemku nárok na prohlášení takového pozemku za nehonební.²³⁷

²³⁰ PETR, B. *Právo myslivosti a jeho místo v systému věcných práv*. Právní rozhledy, číslo 6, 2001. Praha: C.H. Beck. s. 270.

²³¹ Ustanovení § 2 písm. i) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

²³² Ustanovení § 2 písm. n) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

²³³ Ustanovení § 2 písm. m) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

²³⁴ PETR, B. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. s. 11.

²³⁵ Ustanovení § 2 písm. f) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

²³⁶ Dle ustanovení § 2 písm. e) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, nehonebními pozemky dále jsou: pozemky uvnitř hranice současně zastavěného území obce, jako náměstí, návsí, tržiště, ulice, nádvoří, cesty, hřiště a parky, pokud nejde o zemědělské nebo lesní pozemky mimo toto území, dále pozemky zastavěné, sady, zahrady a školky řádně ohrazené, oplocené pozemky sloužící k farmovému chovu zvířete, obvod dráhy, dálnice, silnice, letiště se zpevněnými plochami, veřejná a neveřejná pohřebiště.

²³⁷ Viz nálezu Ústavního soudu ze dne 13. prosince 2006, sp. zn. Pl. ÚS 34/03 s právní větou: „*Vlastník honebního pozemku má nárok, aby byl jeho pozemek za nehonební prohlášen buď z důvodu nutnosti chránit jiné ústavně zaručené právo vylučující svou podstatou právo myslivosti (například smýšlení vlastníka podle čl. 15 odst. 1 Listiny), nebo v situacích, kdy přestane být jinak legitimní omezení vlastníka z důvodu práva myslivosti proporcionální, například tehdy, pokud důvod na straně vlastníka spočívá v povaze využívání pozemku ke specifické podnikatelské činnosti, která by byla honebním užíváním pozemku výrazně omezena.*“.

3.1.1. Zvěř a její druhy

Jak bylo již uvedeno výše, zvěř je předmětem práva myslivosti. Zvěř je zákonem o myslivosti charakterizována jako „*obnovitelné přírodní bohatství představované populacemi druhů volně žijících živočichů*“,²³⁸ kteří jsou v zákoně o myslivosti taxativně vyjmenováni v ustanovení § 2 písm. c) a d), a to podle stupně ochrany. V obou ustanovení je zvěř rozdělena na savce a ptáky. V písm. c) jsou uvedeny druhy zvěře, které nelze lovit podle mezinárodních smluv (např. CITES) nebo druhy zvěře, které jsou zvláště chráněnými živočichy podle zvláštních právních předpisů (zákon o ochraně přírody a krajiny).²³⁹ V písm. d) je uveden výčet druhů zvěře, kterou lze obhospodařovat lovem.²⁴⁰ Dále se zákon o myslivosti podle ustanovení § 2 písm. p) vztahuje i na živočichy vyžadující regulaci, jejichž výčet je stanoven prováděcím předpisem.²⁴¹ *A contrario* se tedy zákon o myslivosti nevztahuje a za zvěř nepovažuje živočichy neuvedené v ustanovení § 2 písm. c) a d) a dále na jedince druhů zvěře, kteří jsou chováni ve farmových chovech a jsou považováni za hospodářská zvířata.²⁴²

Tedy odpovědí na otázku „Co se smí lovit?“ je „Smí se lovit zvěř uvedená v ustanovení § 2 písm. d) a dále živočichové podle ustanovení § 2 písm. p)“.

3.1.2. Otázka vlastnictví zvěře

Zákon o myslivosti ovšem neposkytuje odpověď na otázku vlastnictví zvěře přímo, pouze v rámci práva myslivosti zmiňuje přivlastňování ulovené nebo nalezené zvěře.²⁴³ Odpovědi lze nalézt v judikatuře Ústavního soudu a ustanovené zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Ústavní soud v nálezu ze dne 13. prosince 2006, sp. zn. Pl. ÚS 34/03 uvedl, že zvěř lze chápat jako *res nullius*, tedy zvěř, která nepatří nikomu, což je dáno jejím volným pohybem přes hranice pozemků, tudíž nelze vlastnické právo ke zvěři ztotožnit s vlastnickým právem k pozemku. Tedy nejedná se o plod pozemku, ale samostatný předmět vlastnického práva. Tento pohled právě umožňuje i státu regulovat práva ke zvěři.²⁴⁴ Obdobnou právní konstrukci obsahuje i občanský

²³⁸ Ustanovení § 2 písm. b) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

²³⁹ Např. los evropský, rys ostrovid, vlk euroasijský, čírka obecná, výr velký atd.

²⁴⁰ Např. srnec obecný, liška obecná, hrdlička zahradní, perlička obecná atd.

²⁴¹ Vyhláška č. 454/2021 Sb., o stanovení druhů živočichů vyžadujících regulaci. Jedná o husici nilskou, mývala severního, norka amerického, nutrii říční, psíka mývalovitého a ondatru pižmovou.

²⁴² Ustanovení § 1 odst. 2 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

²⁴³ Srov. ustanovení § 2 písm. h) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

²⁴⁴ Nález Ústavního soudu ze dne 13. prosince 2006, sp. zn. Pl. ÚS 34/03.

zákoník, je ale nutné upozornit, že samotný pojem *zvěř* neobsahuje a nepracuje s ním. Nicméně pojem *zvěř* je možné subsumovat pod pojem *zvíře*, který občanský zákoník již definuje a právně zakotvuje. Za živé zvíře lze označit smysly nadaného živého tvora mající zvláštní význam a hodnotu, jenž není věcí. Nicméně ustanovení o věcech se na zvíře použijí obdobně v rozsahu, ve kterém to neodporuje jeho povaze.²⁴⁵ Z pohledu myslivosti je ovšem zásadní ustanovení § 1046 odst. 1 občanského zákoníku, které definuje vlastnictví k divokému zvířeti následovně: „*Divoké zvíře je bez pána, dokud žije na svobodě.*“²⁴⁶

Na základě výše uvedeného lze říci, že zvěř je věcí ničí *sui generis*, k níž mohou nabýt originárně vlastnické právo pouze oprávněné osoby, a to pouze zákonným způsobem. Pokud by zde byla absence oprávnění nebo zákonného způsobu nabytí, jednalo by se o pytláctví.²⁴⁷

Výjimkou z výše uvedeného statutu zvěře, představuje zvěř chovaná v oboře. Vzhledem k definování obory jako zvláštního druhu honitby určené pro intenzivní chov zvěře a s takovým technickým řešením, které zabraňuje volné vybíhání zvěře z obory,²⁴⁸ lze dovést, že zvěř chovaná v oboře není zvěří svobodnou, tedy *a contrario* není bez pána. Stejného názoru je i Nejvyšší soud, který ve svých rozhodnutích, a to v rozsudku ze dne 21. února 2006, sp. zn. 22 Cdo 980/2005 a rozsudku ze dne 16. července 2008, sp. zn. 28 Cdo 4487/2007, konstatoval, že „*Zvířata chovaná v uzavřených oborách jsou ve vlastnictví toho, kdo tato zvířata koupil či vyšlechtil.*“²⁴⁹ Tedy v případě zvěře v oboře se nejedná o věc ničí.

3.1.3. Chov a zušlechťování zvěře

Cílevědomý chov zvěře je jedním z dílčích práv myslivosti.²⁵⁰ Spolu se zušlechťováním zvěře, které s chovem úzce souvisí, se dá toto právo považovat za základ myslivosti a nástroj, kterým by měl být naplněn cíl ochrany zvěře jakožto přírodního bohatství se zaměřením na geograficky původní druhy zvěře.²⁵¹ Podle zákona o myslivosti se chovem rozumí „*odborné zásahy sledující určité vymezené biologické cíle, zachování rovnováhy mezi stavy spárkaté zvěře*

²⁴⁵ Ustanovení § 494 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

²⁴⁶ Ustanovení § 1046 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

²⁴⁷ Ustanovení § 304 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

²⁴⁸ Ustanovení § 2 písm. j) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

²⁴⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. února 2006, sp. zn. 22 Cdo 980/2005, potvrzený rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 16. července 2008, sp. zn. 28 Cdo 4487/2007.

²⁵⁰ Viz ustanovení § 2 písm. h) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

²⁵¹ Srov. s ustanovením § 2 písm. p) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve spojení s vyhláškou č. 454/2021 Sb., o stanovení druhů živočichů vyžadujících regulaci.

*a prostředím, udržování přírodní kvality genofondu zvěře, cílené zvyšování chovné kvality zvěře a úprava stavů zvěře na optimální stav“.*²⁵²

Optimální stav není zákonem určen, ale z dikce ustanovení § 3 odst. 2 lze dovodit, že jím je chov zvěře v rozmezí minimálního stavu zvěře a normovaného stavu zvěře, které jsou stanoveny v rozhodnutí o uznání honitby. Minimálním stavem zvěře se rozumí „stav, při kterém není druh ohrožen na existenci a jeho populační hustota zabezpečuje biologickou reprodukci druhu“ a normovaným stavem zvěře se rozumí „nejvýše přípustný jarní stav, který odpovídá kvalitě životního prostředí zvěře a úživnosti honitby; uvádí v rámci jakostní třídy honitby i požadovaný poměr pohlaví a věkovou skladbu zvěře a koeficient očekávané produkce“.²⁵³

V případě minimálních a normovaných stavů zvěře se jedná o administrativní stanovení obou stavů zvěře v rozhodnutí o uznání honitby na základě prováděcího předpisu.²⁵⁴ Stanovení těchto stavů zvěře, resp. hranic, mezi kterými má chov zvěře probíhat, na straně jedné vychází z teorie minimálního stavu zvěře pro zachování trvale udržitelného hospodaření se zvěří, a na straně druhé z maximálního počtu zvěře, kterou je daná honitba schopna uživit na základě úživnosti a výše škod v únosné míře.²⁵⁵ Právě toto pojetí může v dnešní době, kdy je zvýšená potřeba obnovy lesních porostů v důsledku kalamit, vznést otázky, zda normované stavy zvěře, resp. škody v únosné míře, stále odpovídají aktuálním podmínkám přímo v honitbách. Nicméně je také nutno upozornit, že podmínky pro zvěř a tím i únosné početní stavy zvěře jsou do značné míry ovlivněny hospodařícími subjekty v honitbě, např. velikostí zemědělských lánů. Za účelem zachování druhu zvěře může orgán státní správy myslivosti také omezit obvyklý způsob užívání honitby a vydat pokyny k upravenému mysliveckému hospodaření.²⁵⁶

Pro lepší chov zvěře, jež má větší akční rádius, je možné vyhlásit tzv. oblasti chovu zahrnující několik sousedních honiteb, tedy „souvisele území tvořené souborem honiteb s přibližně stejnými vhodnými přírodními podmínkami pro zvěř a určené k chovu určitého druhu zvěře spárkaté“.²⁵⁷ Na větším území tak bude možné koordinovat chov zvěře zejména s cílem možné redukce početních stavů, ale zároveň zvyšování kvality, vč. kvality trofejí. Oblasti chovu se

²⁵² Ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

²⁵³ Ustanovení § 3 odst. 2 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti

²⁵⁴ Viz vyhláška č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd.

²⁵⁵ PETR, B. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. s. 20.

²⁵⁶ Ustanovení § 4 odst. 1. zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

²⁵⁷ Ustanovení § 3 odst. 3 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

netýkají teritoriálních druhů zvěře, např. srnce obecného, ale také prasete divokého, u kterého je *management* chovu, resp. především lovu, potřeba nastavit pro větší územní celky.²⁵⁸ Na druhé straně je nutné upozornit, že k naplnění účelu oblasti chovu je nutná spolupráce mezi uživateli honiteb zařazených do dané oblasti, což mnohdy může být velmi složité, ba až nemožné.

Neodmyslitelnou částí chovu a zušlechtování zvěře jsou chovatelské přehlídky, na kterých se hodnotí kvalita chované, resp. odlovené, zvěře v honitbách.²⁵⁹ Tyto přehlídky dále mohou orgánu státní správy myslivosti sloužit ke kontrole mysliveckého hospodaření jednotlivých uživatelů honiteb, což může být jedním z klíčových nástrojů při kontrole plnění plánu lovu. Je ovšem nutné podotknout, že tyto chovatelské přehlídky nejsou povinné, což ve výsledku nemusí vést k naplnění jejich účelu.

3.1.4. Ochrana myslivosti a zvěře

Nedílnou součástí myslivosti, jak samo o sobě vyplývá z definice práva myslivosti,²⁶⁰ je povinnost zvěř chránit. Ochrana zvěře, resp. myslivosti, je jedním z předmětů a účelů zákona o myslivosti uvedeným v ustanovení § 1, konkrétně v ustanovení § 1 písm. g), který se odráží v dalších ustanovení zákona o myslivosti. Samotná ochrana myslivosti je definována jako „ochrana zvěře před nepříznivými vlivy prostředí, před nakažlivými nemocemi, před škodlivými zásahy lidí a před volně pobíhajícími domácími zvířaty; ochrana životních podmínek zvěře, zajištění klidu v honitbě a ochrana mysliveckých zařízení“ a dále „Každý, kdo vstupuje se svou činností do přírody, si musí počínat tak, aby nedocházelo ke zbytečnému ohrožování nebo zraňování zvěře a k poškozování jejích životních podmínek.“²⁶¹ K naplnění uvedeného v předchozí větě zákon o myslivosti obsahuje výčet omezení a zákazů, které např. zakazují zvěř plašit, rušit v době hnízdění a kladení mláďat, dále pak poškozovat myslivecká zařízení sloužící k péči o zvěř. V této souvislosti může orgán státní správy myslivosti vydat na žádost uživatele honitby i zákaz vstupu do honitby například v době hnízdění, kladení a odchovu mláďat, nebo provádění lovů.²⁶² Tato omezení a zákazy směřují vůči veřejnosti, ale některé další povinnosti směřují vůči specifickým adresátům, kterými jsou vlastníci domácích a hospodářských zvířat, kterým se

²⁵⁸ HROMAS, J. *Oblasti chovu zvěře*. Časopis Myslivost [online]. Publikováno 4/2009 [cit. 27. 01. 2022]. Dostupné z: <https://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2009/Duben---2009/Oblasti-chovu-zvere>

²⁵⁹ Ustanovení § 6 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

²⁶⁰ Srov. ustanovení § 2 písm. h) zákona č. 449/2001 Sb. o myslivosti.

²⁶¹ Ustanovení § 8 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

²⁶² Dále ustanovení § 9 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

zejména zakazuje nechat tato zvířata volně pobíhat po honitbě. Důležitou povinností zemědělských subjektů, která bohužel dost často není realizována, je oznámení vybraných zemědělských prací v předstihu uživateli honitby.²⁶³ Bohužel i toto je jedním z obrazů vztahů mezi uživateli honitby a zemědělskými subjekty.

Na druhé straně tato část zákona o myslivosti v ustanovení § 11 stanovuje povinnosti i uživatelům honiteb, a to především v oblasti péče o zakládání remízků a políček pro zvěř, a dále v době nouze a strádání provozovat krmná zařízení a činit další opatření.

Nad rámec zákona o myslivosti lze ochranu životního prostředí dohledat i v Listině základních práv a svobod,²⁶⁴ která určuje základní ústavní rámec, a dále v zákoně o ochraně přírody a krajiny, jenž má k zákonu o myslivosti aplikační přednost.

Je nutné také podotknout, že ochrana myslivosti vč. životního prostředí by měla být vlastní nejen každému myslivci, ale měla by se promítat do každodenní činnosti myslivců v honitbě při péči o zvěř.

3.2. Honitba

Honitbou se rozumí „*soubor souvislých honebních pozemků jednoho nebo více vlastníků vymezený v rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti, v němž lze provádět právo myslivosti podle tohoto zákona*“.²⁶⁵ Velmi důležitou zásadou je, že „*myslivost lze provozovat jen v rámci uznané honitby*“.²⁶⁶ Zákonem stanovená minimální výměra pro honitbu je 500 ha.²⁶⁷ Honební pozemky jsou vymezeny negativně, a jsou to pozemky, které nejsou nehonebními pozemky, jenž jsou taxativně vyjmenovány.²⁶⁸ Z pohledu na výčet nehonebních pozemků je zřejmé, že na těchto pozemcích by byl výkon práva myslivosti velmi obtížný, ba zcela nemožný při zachování například všech bezpečnostních pravidel.²⁶⁹ Dále ačkoliv se může z „technického“ pohledu zdát, že daný pozemek se nikterak neliší od honebního pozemku a není uveden ve výčtu nehonebních

²⁶³ Viz ustanovení § 10 a § 11 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

²⁶⁴ Viz čl. 35 odst. zákona č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, kdy „Při výkonu svých práv nikdo nesmí ohrožovat ani poškozovat životní prostředí, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody a kulturní památky nad míru stanovenou zákonem.“

²⁶⁵ Viz ustanovení § 2 písm. i) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

²⁶⁶ Ustanovení § 17 odst. 1 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

²⁶⁷ Srov. ustanovení § 17 odst. 7 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

²⁶⁸ Ustanovení § 2 písm. f) ve spojení s ustanovením § 2 písm. e) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

²⁶⁹ Například není možné provádět lov na zastavěných pozemcích, nebo v zahradách a školkách.

pozemků, může být na základě orgánu státní správy myslivosti prohlášen²⁷⁰ za nehonební, a to z důvodu bezpečnosti, vojenských důvodů, nebo na návrh vlastníka takového pozemku.²⁷¹ Prohlášení pozemku za nehonební není nevratné a po pominutí důvodů lze na návrh vlastníka dané pozemky opět prohlásit za honební.

Důležitým znakem honitby je její souvislost, resp. pozemky ji tvořící musí spolu souviset a nemohou tvořit překážku bránící v pohybu zvěře. Zákon o myslivosti uvádí demonstrativní výčet pozemků tvořící překážku, a to například dálnice, silnice dálničního typu, přehrady a letiště se zpevněnou plochou.²⁷² Je nutno podotknout, že ve výčtu, i když demonstrativním, chybí např. frekventovaná železnice, která je zajisté pro zvěř také nebezpečím. Na druhé straně zákon neřeší otázku případu, kdy přes dálnici a frekventovanou silnici je vytvořen přechod nebo podchod pro zvěř, a to právě za účelem odstranění nebezpečí střetu s automobily a zprůchodnění krajiny. V takové situaci lze vznést otázku, zda i v takovém případě se stále jedná o překážku, když nehonební pozemek lze bezpečně „překročit“. V případě přehrady je nutné ještě podotknout, že vodní plocha přehrady není uvedena mezi nehonebními pozemky, tedy *a contrario* je vodní plocha přehrady honebním pozemkem,²⁷³ a následně ve vztahu zahrnutí přehrady jakožto překážky pohybu zvěře Nejvyšší správní soud konstatoval, že je nutné posuzovat konkrétní případ každé honitby individuálně,²⁷⁴ čímž zajisté dojde k zohlednění specifčnosti dané situace, jak bylo naznačeno výše například v případě biokoridorů přes dálnice.

Tedy odpovědí na otázku „Kde se smí lovit?“ je „Smí se lovit jen v rámci uznané honitby“.

3.2.1. Druhy honiteb

Honitby lze dělit na několik druhů, a to na základě různých kritérií.

První rozdělení může být na základě účelu využití honitby, tedy zda se právo myslivosti bude vykonávat vůči volně žijící zvěři v tzv. volné honitbě, nebo zda se bude jednat o intenzivní chov zvěře v oboře. Oboru lze definovat jako soubor ohraničených honebních pozemků s podmínkami pro intenzivní chov zvěře, který svým technických řešením zamezuje volnému

²⁷⁰ Viz ustanovení § 17 odst. 2 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

²⁷¹ Srov. nález Ústavního soudu ze dne 13. prosince 2006, sp. zn. 34/03.

²⁷² Ustanovení § 17 odst. 5 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

²⁷³ Srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. srpna 2010, sp. zn. 9 As 14/2010.

²⁷⁴ Srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. března 2011, sp. zn. 1 As 73/2010.

vybíhání zvěře z obory ven, tedy buď trvalým plotem, nebo jiným způsobem.²⁷⁵ Obora oproti klasické honitbě má několik odlišností. Předně, jak bylo uvedeno výše, zvěř je předmětem vlastnictví uživatele obory, resp. toho, kdo zvěř koupil nebo vyšlechtil.²⁷⁶ Dále zákon pro oboru stanoví minimální výměru pouze 50 ha.²⁷⁷ Hlavní odlišností je intenzivní chov zvěře ve vyšších početních stavech s celoroční péčí o zvěř. Někteří by do výčtu druhů honitby na základě zvyklostí zařadili i bažantnici, ale bažantnice je „pouze“ část honitby, ve které byly vytvořeny vhodné podmínky pro intenzivní chov bažantů.²⁷⁸ Způsob posouzení podmínek pro bažantnici a postup jejího vymezení je stanoven vyhláškou.²⁷⁹ Ke konstrukci bažantnice jako součásti honitby se přistoupilo na základě historických zkušeností, kdy skrze samostatnou bažantnici, na kterou nebyla kladena podmínka minimální výměry 500 ha, docházelo k obcházení této podmínky u klasických honiteb.²⁸⁰ Vlastnické právo vůči chovaným bažantům je založeno na stejném principu jako v případě obory, tedy chování bažanti jsou ve vlastnictví uživatele bažantnice, avšak jejich vypuštěním se stávají *res nullius*, jako je tomu u volně žijící zvěře.

Dále je možné honitby rozdělit podle toho, kdo je jejím držitelem. Ze znění ustanovení § 18 zákona o myslivosti lze dovodit, že držitelem honitby může být buď vlastník souvislých honebních pozemků, který může podat návrh na uznání vlastní honitby,²⁸¹ nebo honební společenstvo, pokud jsou jeho členové vlastníci jednotlivých honebních pozemků.²⁸²

Obdobně lze posoudit honitby z pohledu jejího uživatele, tedy dle způsobu jejího využití. Držitel honitby může rozhodnout, zda honitbu bude využívat a provozovat myslivost sám na vlastní účet, čímž splyne osoba držitele a uživatele honitby, nebo honitbu pronajme uživateli honitby.²⁸³

²⁷⁵ Viz ustanovení § 2 písm. j) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

²⁷⁶ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. února 2006, sp. zn. 22 Cdo 980/2005, potvrzený rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 16. července 2008, sp. zn. 28 Cdo 4487/2007.

²⁷⁷ Srov. ustanovení § 17 odst. 7 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

²⁷⁸ Viz ustanovení § 2 písm. k) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

²⁷⁹ Vyhláška č. 7/2004 Sb., o posouzení podmínek pro bažantnici a o postupu, jakým bude vymezena část honitby jako bažantnice.

²⁸⁰ HRIB, M. *Vybrané pojmy z právních předpisů k myslivosti*. Vydání druhé, upravené. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2018, s. 31.

²⁸¹ Srov. ustanovení § 18 odst. 2 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

²⁸² Viz ustanovení § 18 odst. 3 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

²⁸³ Srov. ustanovení § 32 odst. 1 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

Na závěr lze uvést rozdělení honitby dle převažujícího druhu pozemků v honitbě, a to na honitbu polní, nebo lesní, případně smíšenou. Toto označení vyplývá jednak z vyhlášky č. 499/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd, ale také z běžné myslivecké mluvy, kdy se takto označují honitby v hovorech mezi myslivci.²⁸⁴

3.2.2. Honební společenstvo

Samotná definice honebního společenstva vyplývá z ustanovení § 19 zákona o myslivosti, kdy je honební společenstvo právnickou osobou založenou podle zákona o myslivosti, jehož členy mohou být pouze vlastníci honebních pozemků, jenž tvoří souvislé pozemky o minimální stanovené výměře,²⁸⁵ za účelem výkonu práva myslivosti vlastním jménem, nebo pronájmu společenstevní honitby.²⁸⁶ Honební společenstvo je právnická osoba *sui generis*, která je v plném rozsahu upravena v zákoně o myslivosti s výjimkou úpravy likvidace, která v zákoně o myslivosti není upravena,²⁸⁷ tedy se jedná o „účelové sdružení osob, tj. korporaci, [...] a jediným účelem existence honebního společenstva je provádění myslivosti přímo nebo prostřednictvím pronájmu společenstevní honitby“.²⁸⁸ Je nutné zdůraznit, že honební společenstvo nenabývá vlastnické právo k honebním pozemkům jednotlivých členů honebního společenstva, pouze sdružuje vlastníky nebo spoluvlastníky honebních pozemků. S vlastnictvím honebního pozemku je tedy spojen i princip členství v honebním společenstvu. Pokud dojde k převodu vlastnického práva k honebnímu pozemku, původnímu vlastníkovi členství zaniká a nový vlastník se stává členem honebního společenstva, tedy ze zákona. Nicméně nový vlastník může do 30 dnů ode dne vzniku jeho vlastnického práva²⁸⁹ vyslovit písemně nesouhlas s členstvím, dále je možné z honebního společenstva vystoupit písemným oznámením, na jehož základě dojde k poslednímu dni

²⁸⁴ HOLÝ, V. *Honitba: Tvorba a využití*. V Praze: C.H. Beck, 2021. Právní praxe. s. 8 a 9.

²⁸⁵ Viz ustanovení § 17 odst. 7 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

²⁸⁶ Viz ustanovení § 19 odst. 1 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

²⁸⁷ HRIB, M. *Vybrané pojmy z právních předpisů k myslivosti*. Vydání druhé, upravené. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2018, s. 33.

²⁸⁸ PETR, B. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. s. 80.

²⁸⁹ Tato lhůta podle vyjádření Ústavního soudu v bodě 108 nálezu sp. zn. Pl. ÚS 34/03 se počítá až ode dne, kdy vlastníkovi bylo doručeno rozhodnutí o povolení zápisu práv, tedy okamžikem kdy se vlastník mohl právně relevantním způsobem dozvědět o zápisu práva. K tomuto je nutno podotknout, že podle ustanovení § 10 zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí, dochází k nabytí vlastnického práva dnem, kdy byl podán návrh na zápis tohoto vlastnického práva příslušnému katastrálnímu úřadu.

kalendářního roku k zániku členství.²⁹⁰ Obdobně se stává členem i vlastník nově přiřazených honebních pozemků. Zánikem členství nedochází k vyčlenění jeho pozemků. Na okraj je možno uvést, že původní vyhlášené znění zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, obsahovalo opačný postup, kdy nový vlastník musel aktivně prohlásit, že trvá na členství.²⁹¹

Honebnímu společenstvu je zakázáno vlastním jménem podnikat či se účastnit podnikání jiné osoby²⁹² a jeho příjmem může plynout z provozu společenstevní honitby, nebo z jejího pronájmu, dále z darů a dědictví, půjček, úvěrů a úroků z vkladů a dalších příjmů stanovených zákonem. Je dále nutné upozornit, že honební společenstvo odpovídá za své závazky celým svým majetkem a jeho členové ručí za závazky honebního společenstva.²⁹³ Otázka ručení člena honebního společenstva je tedy rozdílná od ručení člena mysliveckého spolku.²⁹⁴

Vznik honebního společenstva je založen na tzv. registračním principu a je úzce spojen se vznikem společenstevní honitby. Podání návrhu na registraci předchází nutnost založení honebního společenstva na ustavující schůzi, kde je zvolen honební starosta a místostarosta, případně honebního výboru. Dále se během ustavující schůze schvalují stanovy, které jsou následně nezbytnou součástí návrhu na registraci honebního společenstva. Stanovy lze považovat za základní dokument honebního společenstva, který upravuje vnitřní záležitosti a v případech stanovených zákonem, se buď může odchýlit od zákonné úpravy, nebo naopak upravit záležitosti, které zákon o myslivosti neupravuje. Návrh na registraci honebního společenstva vč. návrhu na uznání společenstevní honitby podávají alespoň dva vlastníci honebních pozemků a svůj podpis připojí i členové přípravného výboru. Návrh také musí obsahovat určitě zmocněnce oprávněného k jednání. Povinnými přílohami návrhu je seznam vlastníků honebních pozemků a jejich souhlas s členstvím, mapový zákres honitby, stanovy obsahující zákonem požadované náležitosti a zápis z ustavující valné hromady.²⁹⁵ Vznik honebního společenstva upravuje ustanovení § 20 zákona o myslivosti. Pokud orgán státní správy myslivosti nezjistí důvod k odmítnutí registrace, provede registraci a zapíše do rejstříku honebních společenstev. K tomuto dni také nejdříve vzniká honební společenstvo a společenstevní honitba. Orgán státní správy myslivosti může registraci, pokud po výzvě nebyly vady návrhu odstraněny, odmítnout pouze z důvodu, že nebyl splněn požadavek

²⁹⁰ Viz ustanovení § 26 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

²⁹¹ Srov. ustanovení § 26 vyhlášeného zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

²⁹² Viz ustanovení § 19 odst. 2 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

²⁹³ Viz ustanovení § 27 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

²⁹⁴ Srov. ustanovení § 215 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

²⁹⁵ Viz ustanovení § 19 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

na minimální výměru společenstevní honitby, nebo stanovy nesplňovaly zákonem požadované náležitosti.

Ke zrušení honebního společenstva dochází v taxativně stanovených případech, a to v případě zániku společenstevní honitby, uplynutí doby, na kterou bylo založeno,²⁹⁶ rozhodnutím valné hromady, rozdělením nebo sloučením s jiným honebním společenstvem a zrušením konkursem. Zrušení honebního společenství probíhá s likvidací vyjma rozdělení nebo sloučení a konkursu. Honební společenstvo následně zaniká dnem výmazu z rejstříku honebních společenstev.²⁹⁷

Orgány honebního společenstva jsou valná hromada, honební starosta a případně honební výbor.

Nejvyšší orgánem je valná hromada, do jejíž působnosti patří zásadní otázky týkající se honebního společenstva, jako je volba honebního starosty, honebního místostarosty a členů dalších orgánů, schvalování návrhu o finančním hospodaření, změně stanov nebo rozhodnutí o přijetí vlastníka přičleněných honebních pozemků za člena, a především rozhodnutí o způsobu využití společenstevní honitby, případně další otázky dle zákona o myslivosti.²⁹⁸ Její jednání svolává honební starosta zpravidla jednou ročně, v případě jeho nečinnosti honební místostarosta. V případě žádosti členů alespoň s 10 % hlasů, je honební starosta povinen svolat valnou hromadu do 30 dnů. Způsob vyrozumění o konání valné hromady stanovuje valná hromada.²⁹⁹ Hlasovací právo je odvozeno od výměry honebních pozemků člena honebního společenstva, kdy každý započatý hektar představuje jeden hlas.³⁰⁰ Aby byla valná hromada usnášení schopná, je zapotřebí přítomnosti členů alespoň s polovinou hlasů. Není-li tomu tak ani po uplynutí jedné hodiny od začátku valné hromady, může se valná hromada usnášet za jakéhokoliv počtu hlasů.³⁰¹ Pro běžné záležitosti stačí nadpoloviční většina přítomných, vyjma schvalování návrhů

²⁹⁶ Honební společenstva bývají zpravidla založena na dobu neurčitou.

²⁹⁷ Viz ustanovení § 27 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

²⁹⁸ Viz ustanovení § 21 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

²⁹⁹ V praxi bývá valná hromada svolána pomocí oznámení na vývěsce honebního společenstva. Tento postup je dán především velkým množstvím členů honebního společenstva.

³⁰⁰ Není stanovena minimální výměra potřebná pro 1 hlas na valného hromadě, *ab absurdum* 1 hlas může mít i člen s honebním pozemkem o výměře 1 m². V praxi tedy mohou nastat situace, kdy několik členů může mít v součtu více hlasů než člen, který vlastní honební pozemky o větší výměře, než zmínění členové. Tuto možnou disproporci uznal i Ústavní soud v nálezu sp. zn. Pl ÚS 34/03, nicméně neuznal ji jako protiústavní.

³⁰¹ Toto ustanovení vychází především z praxe, kdy účast členů na valné hromadě nebývá hojná, a tudíž by došlo k zablokování rozhodování valné hromady.

o finančním hospodaření a použití čistého výtěžku, rozhodnutí o způsobu využití společenstevní honitby³⁰² a rozhodnutí o změně stav, pro které je zapotřebí souhlas alespoň tří čtvrtin hlasů. Stanovy mohou ovšem potřebných hlasů zvýšit. V případě, že je nutné přijmout rozhodnutí mimo valnou hromadu, honební starosta předloží návrh rozhodnutí a stanoví lhůtu pro písemné vyjádření. Nevyjádří-li se člen, má se za to, že souhlasí. V tomto případě je zapotřebí nadpoloviční většiny všech hlasů. Pro případ, že člen považuje rozhodnutí valné hromady za nezákonné či v rozporu se stanovami, může se domáhat u soudu vyslovení neplatnosti, a to do 15 dnů od doby, kdy se o rozhodnutí dozvěděl, nejdéle však do 3 měsíců od konání valné hromady.³⁰³

Honební starosta je volen valnou hromadou na 10 let a honební společenstvo zastupuje navenek a obstarává všechny záležitosti týkající se honebního společenstva vyjma vyhrazených valné hromadě. Svoji funkci je povinen vykonávat s péčí řádného hospodáře a je odpovědný za škodu způsobenou v důsledku porušení svých právní povinností vyplývajících z titulu funkce. V případě nepřítomnosti ho zastupuje honební místostarosta.³⁰⁴

Honební výbor se povinně zřizuje v případech, kdy je počet členů honebního společenstva vyšší než 10, a tvoří jej honební starosta, honební místostarosta a maximálně dalších 5 členů. Pro rozhodování je zapotřebí většiny přítomných členů. Stanovy určují počet členů honebního výboru a potřebný počet přítomných členů pro usnášení schopnost honebního výboru.³⁰⁵

3.2.3. Tvorba, změna a zánik honitby

Myslivost lze provozovat pouze v uznané honitbě, která splňuje podmínky v ustanovení § 17 zákona o myslivosti tedy lze konstatovat, že „[p]roces tvorby honitby je tak zcela zásadní pro ovlivnění toho, kdo a kde bude moci provádět právo myslivosti, neboť ten, kdo „ovládá“ honitbu, rozhoduje o tom, kdo v ní bude „lovit“.“³⁰⁶

Řízení o uznání honitby se odlišuje osobou, která návrh podává. Návrh na uznání honitby podává buď vlastník souvislých honebních pozemků,³⁰⁷ nebo vytvořené honební společenstvo.³⁰⁸ Ve druhém případě je návrh na uznání společenstevní honitby spojen s návrhem na registraci

³⁰² Pokud tato působnost nebyla přenesena na honební výbor. Viz ustanovení § 21 odst. 2 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

³⁰³ Viz ustanovení § 22 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

³⁰⁴ Viz ustanovení § 23 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

³⁰⁵ Dále ustanovení § 24 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

³⁰⁶ HOLÝ, V. Honitba: tvorba a využití. V Praze: C.H. Beck, 2021. Právní praxe. s. 10.

³⁰⁷ Viz ustanovení § 18 odst. 2 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

³⁰⁸ Viz ustanovení § 18 odst. 3 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

honebního společenstva.³⁰⁹ Obecně lze proces tvorby honitby rozdělit do následujících fází: návržení honitby, založení honebního společenstva v případě společenstevní honitby, podání návrhu na uznání honitby, řízení o uznání honitby, rozhodnutí o uznání honitby.³¹⁰

Při navrhování honitby je nutné zohlednit obecné zásady tvorby honiteb stanovené v ustanovení § 17 zákona o myslivosti. Především, jak již bylo předestřeno výše, honitbu musí tvořit souvislé honební pozemky, v případě obory o minimální výměře 50 ha a v případě ostatní honitby minimálně 500 ha. Dále při tvorbě honitby není nutné přihlížet k hranicím katastrálních území, ale hranice by měly spíše kopírovat zřetelné hranice dané přírodními podmínkami, například cesty nebo vodoteče. Dále je nutné zabránit, aby hranice honitby kopírovala například hranici polních a lesních pozemků.³¹¹ Požadavek zřetelné hranice je zajisté dán nutností rozeznání hranic honiteb v terénu. Nelze ani opomíjet tvar honitby, kdy „[n]elze vytvořit ani uznat honitbu, která má tvar úzkého pozemkového pruhu v nejširším místě širokého jen 500 m, i kdyby tato honitba dosahovala minimální stanové výměry, a to 500 ha pro honitbu klasickou a 50 ha pro oboru. Omezení minimální šířky se však netýká okrajových částí honitby (tzv. výběžků).“³¹² Aby nedošlo ke stanovení nevhodných hranic, zákon obsahuje institut vyrovnání hranic, a to výměnou honebních pozemků nebo jejich přičleněním.³¹³ Návrh na uznání honitby podává buď vlastník honebních pozemků, nebo přípravný výbor honebního společenstva, a to orgánu státní správy myslivosti. K návrhu je nutné připojit i mapový náčrt hranic honitby a návrh plánovaných druhů zvěře včetně jejich minimálních a normovaných stavů. Pokud návrh splňuje zákonem požadované podmínky, orgán státní správy myslivosti musí vydat rozhodnutí o uznání honitby, tedy na uznání honitby je právní nárok.³¹⁴ Orgán státní správy myslivosti v řízení o uznání honitby postupuje podle správního řádu, pokud zákon o myslivosti nestanoví jinak. Tedy ustanovení správního řádu se použijí především ve fázi řízení o uznání honitby a vydání rozhodnutí o uznání honitby. Pokud držitel uznané honitby do 60 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí nezačne honitbu užívat, nebo

³⁰⁹ Viz ustanovení § 19 odst. 4 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

³¹⁰ HOLÝ, V. *Honitba: Tvorba a využití*. V Praze: C.H. Beck, 2021. Právní praxe. s. 10.

³¹¹ HRIB, M. *Vybrané pojmy z právních předpisů k myslivosti*. Vydání druhé, upravené. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2018, s. 28.

³¹² HRIB, M. *Vybrané pojmy z právních předpisů k myslivosti*. Vydání druhé, upravené. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2018, s. 27.

³¹³ Viz ustanovení § 17 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

³¹⁴ Dále ustanovení § 18 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

ji nepronajme, orgán státní správy myslivosti rozhodnutí o uznání honitby zruší a honební pozemek přiřadí k jiné honitbě.³¹⁵

Z důvodu zajištění řádného mysliveckého hospodaření, lze povolit změnu honitby, a to vyrovnáním hranic, nebo výměnou honebních pozemků. Návrh v případě dohody podávají držitelé dotčených honiteb společně, pokud k dohodě nedošlo, návrh na změnu honitby může podat kterýkoliv z nich. Na vyhovění návrhu a změnu honitby není dán automatický nárok. Orgán státní správy myslivosti posuzuje, zda nedojde u některé z dotčených honiteb k poklesu výměry o více než 10 %. Je nutné upozornit, že zákon připouští změnou honitby prolomení požadavku na minimální výměry honitby, kdy v důsledku změny honiteb může dojít k poklesu výměry dotčené honitby pod požadovanou minimální výměru.³¹⁶ Nicméně i přesto nemusí změnu honiteb povolit, nýbrž musí hodnotit i zachování řádného mysliveckého hospodaření.³¹⁷

Zákon o myslivosti předpokládá i zánik honitby, a to dobrovolným rozhodnutím držitele honitby o zrušení, sloučení nebo rozdělení honitby ke dni nabytí právní moci o uznání nové honitby. Dále k zániku honitby automaticky dochází v případě zániku honebního společenstva, nebo poklesu výměry honitby pod minimální výměru z důvodu změny vlastnického práva k honebním pozemkům.³¹⁸

3.2.4. Užívání honitby

Držiteli honitby je dáno na výběr, zda honitbu bude provozovat sám na vlastní účet, nebo ji pronajme, tedy kdo bude uživatelem honitby. V případě prvním dojde následně ke splynutí držitele a uživatele honitby, kdy jimi bude tatáž osoba. Naopak, pokud ji chce držitel honitby pronajmout, zákon o myslivosti umožňuje uzavřít smlouvu o pronájmu. Kromě držitele honitby může být druhou smluvní stranou, tedy uživatelem honitby, česká fyzická osoba vlastnící lovecký lístek, myslivecký spolek,³¹⁹ jehož nejméně tři členové vlastní lovecký lístek, nebo česká právnická osoba v dané honitbě lesnicky nebo zemědělsky hospodařící, případně vykonávající činnost myslivosti, jejíž zástupce opět vlastní lovecký lístek. Ze zákona nelze honitbu za účelem

³¹⁵ Viz ustanovení § 29 odst. 2 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

³¹⁶ Viz ustanovení § 31 odst. 3 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

³¹⁷ Srov. rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 1. února 2016, sp. zn. 45 A 45/2013, který k danému uvádí, že změna honitby není možná toliko na základě projevu vůle vlastníků pozemků, nýbrž správní orgán povolí změnu honitby pouze tehdy, pokud je splněn též některý ze zákonem předvídaných důvodů pro takovou změnu.

³¹⁸ Dále ustanovení § 31 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

³¹⁹ Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, používá zastaralou terminologii, kdy zákon o sdružování byl novým občanským zákoníkem zrušen a zaveden institut spolku.

pronájmu rozdělit a pronajmout pouze její část, nebo přenechat zpoplatněný lov zvěře³²⁰, který není vykonáván s doprovodem.³²¹

Zákon o myslivosti tedy nejen preferuje české fyzické a právnické osoby, ale v případě užívání umožňuje přednostní účast na užívání honitby vlastníkům honebních pozemků. Honební společenstvo je v případě užívání honitby na vlastní účet povinno přednostně umožnit účast na užívání honitby svým členům, případně je upřednostnit při rozhodnutí o pronájmu honitby.³²² Obdobně tomu je v případě pronájmu honitby mysliveckému spolku, který je povinen upřednostnit přihlášky ke členství podané vlastníky honebních pozemků³²³, případě jejich nájemci.³²⁴ Nicméně princip uvedený v předchozí větě nezakládá povinnost mysliveckého spolku přijmout vlastníka honebního pozemku za člena.³²⁵

Smlouva o nájmu honitby musí být uzavřena písemně na dobu 10 let.³²⁶ Výše nájemného je ponechána na autonomii vůlí držitele a uživatele honitby.

3.3. Myslivecké hospodaření a lov

Myslivecké hospodaření a lov jsou jedním z dílčích práv myslivosti, kdy „[c]ílem mysliveckého hospodaření je zajištění optimální produkce a ochrany zvěře v návaznosti na zajištění potřeb zemědělství, lesnictví a ochrany přírody, a to prostřednictvím vyváženého plánování chovu a lovu některých druhů zvěře.“³²⁷ Za účelem zajištění řádného mysliveckého hospodaření stanovuje zákon o myslivosti uživateli honitby povinnost navrhnout orgánu státní správy myslivosti ustanovení mysliveckého hospodáře,³²⁸ kterého lze „přirovnat k postavení

³²⁰ Ačkoliv zákon o myslivosti zakazuje přenechat lov zvěře za úplaty bez doprovodu, je nesporné, že toto ustanovení není mnohdy v praxi dodržováno a poplatkový lov zvěře bez doprovodu je vykonáván.

³²¹ Viz ustanovení § 32 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

³²² Viz ustanovení § 32 odst. 2 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

³²³ Obdobně tak uvádí bohatá judikatura, ze které je možné uvést například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. května 2017, sp. zn. 27 Cdo 484/2017 nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. srpna 2015, sp. zn. 28 Cdo 2123/2013.

³²⁴ Viz ustanovení § 32 odst. 6 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

³²⁵ Viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. února 2018, sp. zn. 29 Cdo 467/2016.

³²⁶ Viz ustanovení § 33 odst. 1 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

³²⁷ VACH, M. a kol. *Vývoj myslivosti a lovectví v českých zemích*. 1 vydání, Příbram: Silvestris, 2010, s. 89.

³²⁸ Uživatel honitby je povinen navrhnout mysliveckého hospodáře do 15 dnů od uznání honitby, uzavření smlouvy o nájmu honitby nebo uvolnění funkce mysliveckého hospodáře.

odpovědného zástupce podle živnostenského zákona“.³²⁹ Z předpokladů kladených na mysliveckého hospodáře lze uvést především složení odborné zkoušky, minimální věk 21 let, platný lovecký lístek a zbrojní průkaz skupiny C.³³⁰ Dále zákona o myslivosti taxativně vyjmenovává práva a povinnosti mysliveckého hospodáře. Myslivecký hospodář je oprávněn vypracovávat administrativní záležitosti týkající se mysliveckého hospodaření a zastupovat uživatele honitby v této záležitosti, kontrolovat doklady osob lovících v honitbě, usmrcovat toulavé psy a kočky v zákonem daných případech a vést společné lovy.³³¹ Mezi povinnosti mysliveckého hospodáře patří především zabezpečení plnění povinností vyplývajících z mysliveckého hospodaření a vést záznamy o něm, evidovat vydané povolenky a provádět a zajišťovat opatření na ochranu zvěře.³³²

3.3.1. Myslivecké plánování

Základem mysliveckého plánování je vypracování plánu mysliveckého hospodaření v honitbě. Důležitost tohoto dokumentu zdůraznil i Nejvyšší soud, kdy ve svém usnesení uvedl, že bez schváleného plánu mysliveckého hospodaření a lovu není možné provádět lov zvěře, což se vztahuje i na mysliveckého hospodáře.³³³ Tento plán je uživatel povinen vypracovat každý rok na základě posouzení celkového stavu ekosystému včetně výše škod zvěří způsobených v uplynulém období a sčítání zvěře ve stanoveném termínu, a to v mezích minimálních a normovaných stavů zvěře. Návrh plánu mysliveckého hospodaření v honitbě je po jeho vypracování předložen držiteli honitby ke schválení. V případě, že nedojde k dohodě mezi držitelem a uživatelem honitby, plán určí orgán státní správy myslivosti. Následná kontrola plnění probíhá na základě předkládaných měsíčních hlášení o plnění plánu, není-li dohodnuto jinak. Pokud nejsou v dané honitbě stanoveny minimální a normované stavy u některého druhu zvěře, lze se souhlasem orgánu státní správy myslivosti lovit tento druh zvěře do stáří 2 let bez vypracování plánu.³³⁴

3.3.2. Zákonné limity lovu

Lovem lze obhospodařovat pouze vyjmenované druhy zvěře ve stanovené době lovu a způsobem, který není zákonem zakázaný, a na honebních pozemcích.

³²⁹ PETR, B. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. s. 147.

³³⁰ Dále ustanovení § 35 odst. 1 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

³³¹ Viz ustanovení § 35 odst. 4 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

³³² Dále ustanovení § 35 odst. 5 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

³³³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. listopadu 2004, sp. zn. 3 Tdo 1008/2004.

³³⁴ Viz ustanovení § 36 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

Doba lovu je stanovena pro všechny druhy zvěře, které lze obhospodařovat lovem, resp. zvěř která není hájena. Doby lovu stanoví vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, a je stanovena částí kalendářního roku, případně je lov povolen po celý rok.

Zákon o myslivosti přímo nevyjmenovává způsoby lovu,³³⁵ kterými lze usmrcovat zvěř, respektive způsob lovu je stanoven negativně, a to taxativním výčtem zakázaných způsobů lovu. Pro ilustraci je možné uvést, že zakázaným způsobem lovu je například střílet zvěř jinou zbraní než loveckou, lovit zvěř v noci vyjma prasat divokých a lišek nebo lovit pomocí živých živočichů jako návnad.³³⁶ Jak je uvedeno dále, vládním návrhem novely zákona o myslivosti byla navržena změna výčtu zakázaných způsobů lovu s ohledem na vývoj lovecké techniky a nutnosti rozšířit možnosti regulace přemnožené zvěře.

Lov je možné povolit ve zvláštních případech mimo jeho běžný režim. Prvním takovým případem je nutnost snížit stavy zvěře, případně zrušit její chov, a to tehdy, kdy dochází k nadměrným škodám zvěří. Dále lze povolit lov zvěře mimo dobu jejího lovu pro vědecké účely. Obdobě se postupuje i například v případech potřeby lovu poraněné zvěře nebo zvěře za účelem výcviku loveckých psů a dravců. Ve výjimečných případech a potřeby jednorázově omezit nebo regulovat stavy některého druhu nebo jiných živočichů na nehonebních pozemcích může orgán státní správy myslivosti tento lov povolit i na nehonebních pozemcích i mimo dobu lovu.³³⁷

Na okraj je také nutné zmínit, že zákon stanovuje povinnost uživateli honitby zajistit dosled a dohledávku zvěře postřelené i v sousední honitbě, kam poraněná zvěře přeběhla či přelétla. Za tímto účelem je uživatel honitby povinen držet lovecké psy, které kromě dosledu a dohledávky využívá nejen při společných loveckých akcích.³³⁸

Tedy odpovědí na otázku „Kdy a jak se smí lovit?“ je „Zvěř se smí lovit v době lovu stanové vyhláškou a způsobem lovu, který není zakázaný.“.

³³⁵ Zákon o myslivosti pouze uvádí, že lov zvěře smí být prováděn jen způsobem odpovídajícím zásadám mysliveckým, zásadám ochrany přírody a zásadám ochrany zvířat proti týrání.

³³⁶ Podrobněji ustanovení § 45 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

³³⁷ Viz ustanovení § 39 až 41 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

³³⁸ Viz ustanovení § 43 a 44 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

3.3.3. Osoby oprávněné k lovu

Ačkoliv zákon o myslivosti neupravuje osoby oprávněné k lovu, lze dovést ze znění ustanovení § 48a, který zní „*Neoprávněným lovem zvěře je lov zvěře bez povinných náležitostí stanovených v § 46. Neoprávněný lov zvěře se zakazuje.*“. Tedy *a contrario* lze říci, že oprávněným lovem zvěře je lov s povinnými náležitostmi, kterými jsou lovecký lístek, povolenka k lovu konkrétního druhu zvěře, potvrzení o povinném pojištění a dále zbrojní průkaz a průkaz zbraně, nebo evidenční karta dravce.³³⁹

Povolenku k lovu vydává uživatel dané honitby, v případě společného lovu ji lze nahradit seznamem účastníků společného lovu, který představuje hromadnou povolenku k lovu. Povolenku je možné vydat také k usmrcování živočichů vyžadujících regulaci.

Jednou z podmínek pro vydání loveckého lístku je složení zkoušky z myslivosti, tedy držitel loveckého lístku by měl splňovat odbornou způsobilost v oblasti myslivosti, kterou prokázal složením zkoušky z myslivosti.³⁴⁰

Další povinnou náležitostí specifikovanou zákonem o myslivosti je povinné pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem práva myslivosti. Povinné pojištění je možné sjednat buď u komerční pojišťovny, nebo pojištění je sjednáno v rámci členství v myslivecké organizaci a platí se v rámci členských příspěvků.³⁴¹

Mezi další povinné náležitosti, ačkoliv tak přímo ze zákona nevyplývá, lze zařadit nesením plomby, kterými je nutné označit každý kus ulovené nebo nalezené spárkaté zvěře.³⁴²

Tedy odpovědí na otázku „Kdo smí lovit?“ je „Zvěř smí lovit osoba, která při lovu má u sebe lovecký lístek, povolenku k lovu konkrétního druhu zvěře vydanou uživatelem dané honitby a potvrzení o povinném pojištění, dále zbrojní průkaz a průkaz zbraně, nebo evidenční kartu dravce.“.

3.4. Škody způsobené užíváním honitby, zvěří a na zvěři

Odpovědnost za škodu, resp. povinnost k náhradě škody je obecně upravena v ustanovení § 2894 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, který se použije subsidiárně, pokud

³³⁹ Srov. ustanovení § 46 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

³⁴⁰ Podrobněji ustanovení § 47 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

³⁴¹ Viz ustanovení § 48 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

³⁴² Srov. ustanovení § 49 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

zvláštní zákon nestanoví jinak. Zákon o myslivosti obsahuje odpovědnost za škodu v části šesté, tj. ustanovení § 52 až 56, tedy se přednostně užije tato úprava. V občanském zákoníku je odpovědnost za škodu založena na subjektivním principu, zatímco v případě zákona o myslivosti „jde o objektivní odpovědnost s liberačními důvody“.³⁴³

3.4.1. Odpovědnost uživatele honitby

Uživatel honitby dle zákona o myslivosti je povinen hradit škodu způsobenou v honitbě při provozování myslivosti na honebních pozemcích.³⁴⁴ Provozováním myslivosti je například „přikrmování zvěře, pohyb motorových vozidel v honitbě za účelem lovu, střelba, výstavba mysliveckých zařízení“.³⁴⁵

Dále pak je uživatel povinen hradit škodu způsobenou zvěří v honitbě na honebních pozemcích nebo polních plodinách nebo lesních porostech.³⁴⁶

Speciálním případem odpovědnosti uživatele honitby je povinnost hradit škody způsobené zvěří z obory. V tomto případě již není pochyb o vlastnickém právu ke zvěři, která je ve vlastnictví toho, kdo ji zakoupil nebo vyšlechtil.³⁴⁷ V tomto případě je také dán liberační důvod uživatele obory, kdy v případě prokázání, že zvěř unikla z důvodu poškození ohrazení neodvratitelnou událostí.³⁴⁸ Zůstává zde ovšem otázkou, jak v případě vzniku škodu dojde k rozlišení, zda škoda byla způsobena zvěří uniklou z obory, nebo zvěří z volné honitby.

Další výjimky z hrazení škod způsobené zvěří jsou stanoveny v ustanovení § 54 zákona o myslivosti, kdy se vyjmenované škody nehradí. Jedná se například o škody na nehonebních pozemcích, vinné révě neošetřené proti škodám, vysokocenných plodinách nebo zemědělských plodinách nesklizených v agrotechnických lhůtách. Dále se nehradí škody na lesních porostech chráněných oplocením proti škodám.³⁴⁹

Nelze opomenout zvláštní režim ručení členů mysliveckého spolku za závazky mysliveckého spolku. Pro ručení za závazek k náhradě škody způsobené zvěří stanovuje speciální

³⁴³ DVORÁK, P. *Myslivost – odpovědnost za škodu*. Právní prostor [online]. Publikováno 6/2017 [cit. 31. 01. 2022].

Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/ostatni-pravo/myslivost-odpovednost-za-skodu>.

³⁴⁴ Viz ustanovení § 52 odst. 1 písm. a) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

³⁴⁵ PETR, B. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. s. 211.

³⁴⁶ Viz ustanovení § 52 odst. 1 písm. b) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

³⁴⁷ Srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. února 2006, sp. zn. 22 Cdo 980/2005.

³⁴⁸ Viz ustanovení § 52 odst. 3 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

³⁴⁹ Taxativní výčet je uveden v ustanovení § 54 odst. 1 a 2 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

úprava myslivosti ručení společně a nerozdílně.³⁵⁰ Ovšem na ručení za ostatní závazky se použije obecná právní úprava, kdy členové spolku neručí za jeho závazky.³⁵¹ Pro srovnání lze uvést honební společenstvo, kde jeho členové ručí za všechny závazky honebního společenstva.³⁵²

3.4.2. Škody způsobené zvěří

Škody způsobené zvěří jsou jedním z nejméně diskutovaných témat myslivosti. Zákon o myslivosti stanovuje povinnost uživateli honitby hradit „škodou, kterou v honitbě na honebních pozemcích nebo na polních plodinách dosud nesklizených, vinné révě, ovocných kulturách nebo na lesních porostech způsobila zvěř“.³⁵³ Je tedy dána odpovědnost za škody, které vznikly zvěří považovanou za *res nullius*, z čehož vyplývá, že „povinnost k náhradě škody není nijak závislá na zavinění uživatele honitby.“³⁵⁴

Na druhé straně jsou stanoveny i povinnosti vlastníkům nebo nájemcům honebních pozemků činit přiměřená opatření k zabránění škod působených zvěří. Stejně tak může činit uživatel honitby se souhlasem vlastníka honebního pozemku.³⁵⁵ Zvláště se tak činí v případě ochrany lesních porostů, kdy za tímto účelem stanovuje opatření zákon o lesích a jeho prováděcí předpisy. Tato opatření lze následně považovat za možný liberační důvod. K této problematice Nejvyšší soud konstatoval, že je nutné poměřovat přiměřenost opatření nejen vzhledem k jeho rozsahu a kvalitě, ale také vzhledem k způsobilosti omezit vznik škody, tedy jeho samotné provedení automaticky neznamená vyloučení spoluodpovědnosti vlastníka pozemku za vznik škody.³⁵⁶

Zákon o myslivosti dále upravuje uplatnění nároků. V případě škody na zemědělských pozemcích, porostech nebo polních plodinách je nárok na náhradu škody nutné uplatnit do 20 dnů ode dne vzniku škody. Tato lhůta je často kritizována, že není dostatečně dlouhá pro zjištění škod, kdy se hospodařící subjekt pohybuje po obhospodařovaných pozemcích jen při provádění zemědělských prací. U škod na lesních pozemcích je režim odlišný, nárok na náhradu škody je nutné uplatnit do 20 dnů za celé roční období zpětně. Při uplatnění nároku je nutné také vyčíslit

³⁵⁰ Srov. ustanovení § 52 odst. 2 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

³⁵¹ Viz ustanovení § 215 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

³⁵² Viz ustanovení § 27 odst. 1 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti

³⁵³ Viz ustanovení § 52 odst. 1 písm. b) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

³⁵⁴ HRIB, M. *Vybrané pojmy z právních předpisů k myslivosti*. Vydání druhé, upravené. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2018, s. 56.

³⁵⁵ Dále ustanovení § 53 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

³⁵⁶ Viz dále rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. února 2005, sp. zn. 25 Cdo 1390/2003.

výši škody. Pro případ, že výši škody je možné vyčíslit teprve v době sklizně, je poškozený povinen výši škody vyčíslit do 15 dnů po provedené sklizni. Pokud se poškozený a uživatel honitby nedohodnou a není vyčíslená škoda do 60 dnů od uplatnění nároku, resp. vyčíslení, uhrazena nebo uzavřena dohoda, poškozený může uplatnit svůj nárok do 3 měsíců u soudu. Uvedené lhůty jsou prekluzivní, tedy jejich zmeškáním nárok na náhradu škody zaniká.³⁵⁷ Pro počátek běhu lhůty pro uplatnění nároku je rozhodné, kdy ke škodné události došlo, nikoliv kdy škodná událost z pohledu poškozeného vyšla najevo. Tedy lhůta pro uplatnění nároku na náhradu škody způsobené zvěří má objektivní charakter.³⁵⁸

3.4.3. Škody způsobené zvláště chráněnými druhy živočichů

V tomto případě se jedná o škody způsobené některými druhy zvěře, kterou nelze obhospodařovat lovem. Zákon o myslivosti tento případ ukotvuje v ustanovení § 54 odst. 3, kdy „[š]kody způsobené zvěří, jejíž početní stavy nemohou být lovem snižovány, hradí stát“, a to podle zákona č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy. Nejedná se tedy o zahrnutí všech druhů zvěře, kterou nelze obhospodařovat lovem, ale také o další chráněné živočichy. Pro takové případy je nutné postupovat podle obecné právní úpravy občanského zákoníku.

3.4.4. Škody způsobené na zvěři

„Za škodu na zvěři odpovídá každý, kdo ji způsobil porušením právní povinnosti.“³⁵⁹ V tomto případě se jedná o porušení právní povinnosti, oproti odpovědnostem uvedeným výše, což je „viditelný nepoměr mezi objektivní odpovědností uživatele honitby za škody zvěří, oproti škodě na zvěři, u které je odpovědnost vázána na porušení právní povinnosti“.³⁶⁰ Samotné vymezení škody na zvěři je definováno demonstrativním výčtem a jedná se například o neoprávněný lov³⁶¹ nebo úhyn jako důsledek zemědělské činnosti.³⁶²

³⁵⁷ Dále ustanovení § 55 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

³⁵⁸ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. srpna 2014, sp. zn. 25 Cdo 972/2012.

³⁵⁹ Dále ustanovení § 56 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

³⁶⁰ DVOŘÁK, P. *Myslivost – odpovědnost za škodu*. Právní prostor [online]. Publikováno 6/2017 [cit. 31. 01. 2022].

Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/ostatni-pravo/myslivost-odpovednost-za-skodu>.

³⁶¹ Nicméně zde je nutné podotknout, že samotným neoprávněným lovem škoda nevzniká, ale vzniká až neoprávněným ulovením zvěře.

³⁶² V případě vzniku škody v důsledku zemědělské činnosti je tuto škodu možné uplatnit pouze v případě, kdy zemědělský subjekt nesplnil povinnost vyplývající z ustanovení § 10 odst. 3 zákona o myslivosti.

3.5. Státní správa myslivosti a dozor v oblasti myslivosti

3.5.1. Organizace státní správy myslivosti

Státní správa myslivosti je v České republice třístupňová a její základ je upraven v zákoně č. 2/1969 Sb., kompetenční zákon, který upravuje zřízení ústředních orgánů státní správy a jejich působnost. Ústředním orgánem státní správy myslivosti je Ministerstvo zemědělství, vyjma území národních parků, kde je ústředním orgánem státní správy myslivosti Ministerstvo životního prostředí. Působnost Ministerstva zemědělství je vyjmenována v ustanovení § 58 zákona o myslivosti. Ministr zemědělství také zřizuje Mysliveckou radu jakožto poradní sbor za účelem projednání otázek souvisejících s myslivostí. Jedná se o poradní orgán bez zákonem daných rozhodovacích pravomocí a výkon členství je čestnou funkcí.³⁶³

V dalším stupni státní správy myslivosti rozhodují v přenesené působnosti krajské úřady a Magistrát hlavního města Prahy. Jejich působnost je taxativně uvedena v ustanovení § 59 zákona o myslivosti.

Nejnižším stupněm státní správy myslivosti jsou obecní úřady obcí s rozšířenou působností, kterým přísluší tzv. zbytková působnost, tedy jednají ve věcech, které nespádají do působnosti ústředních správních úřadů a krajských úřadů.

3.5.2. Dozor v myslivosti

Dozorem se rozumí státní kontrola podle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), „*jejímž předmětem (cílem) je především kontrola povinností vyplývajících z obecně závazných právních předpisů nebo uložených na základě těchto předpisů*“,³⁶⁴ tedy v oblasti myslivosti se jedná především o dozor nad dodržováním ustanovení zákona o myslivosti, zda uživatelé honiteb myslivecky hospodaří v souladu se zákonem o myslivosti.³⁶⁵

3.5.3. Myslivecká stráž

Ačkoliv je myslivecká stráž v systematice zákona o myslivosti řazena do části týkající se ochrany myslivosti, lze konstatovat, že jejím hlavním cílem je dozor sloužící k naplňování ochrany

³⁶³ PETR, B. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. s. 237.

³⁶⁴ PETR, B. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. s. 237.

³⁶⁵ Blíže v ustanovení § 61 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

myslivosti, resp. povinnost „dohlížet na dodržování povinností spojených s ochranou myslivosti“.³⁶⁶ Toto Nejvyšší správní soud dále ještě rozvinul, kdy uvedl, že „[ú]kolem myslivecké stráže je zajišťovat ochranu myslivosti a mimo jiné odhalovat a zabraňovat pytláctví či neoprávněnému lovu. Myslivecká stráž tak představuje specifický orgán veřejné správy, jehož úkolem je přispívat k dodržování právních předpisů na úseku myslivosti a podporovat naplnění samotného účelu právní regulace myslivosti.“³⁶⁷ Postavení myslivecké stráže jakožto úřední osoby vyplývá z trestního zákoníku,³⁶⁸ což myslivecké stráži přiznává zvýšenou trestněprávní ochranu, ale zároveň i trestněprávní odpovědnost.³⁶⁹ S tímto postavením a přeneseným výkonem státní moci souvisí úprava odpovědnosti za způsobenou škodu. Stát odpovídá za škodu způsobenou myslivecké stráží a mysliveckou stráží při plnění jejích úkolů, dále pak osobě, která poskytla pomoc myslivecké stráží na její žádost a s jejím vědomím. Stát neodpovídá za škodu způsobenou osobě, která svým protiprávním jednáním vyvolala jednání myslivecké stráže.³⁷⁰

Mysliveckou stráž je povinen navrhnout orgánu státní správy myslivosti uživatel honitby, a to pro každých započatých 500 ha, tedy alespoň jednu mysliveckou stráž na honitbu.³⁷¹ Mysliveckou stráží může být ustanovena pouze fyzická osoba splňující podmínky dané v ustanovení § 12 odst. 3 zákona o myslivosti. Nicméně je záhodno upozornit na speciální definici *bezúhonný*, za kterého se dle zákona o myslivosti nepovažuje ten „*kdo byl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin nebo uznán vinným ze spáchání přestupku na úseku myslivosti nebo komu byla pravomocně uložena pokuta podle tohoto zákona*“.³⁷² Jedná se o přísnější definici bezúhonnosti, než bývá zvykem, nicméně dle názoru Ústavního soudu se nejedná o zásah do práva obsaženého v čl. 21 odst. 4 a čl. 26 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, i když „*[p]odmínka bezúhonnosti stanovená zákonem o myslivosti, která nepočítá se zahlazením dřívějšího odsouzení pro úmyslný trestný čin je přísná, nikoli však zjevně nepřiměřená vůči cíli, kterým je důvěryhodnost výkonu veřejné moci*“.³⁷³

Oprávnění myslivecké stráže je taxativně stanoveno v ustanovení § 14, kdy je myslivecká stráž oprávněna především kontrolovat osoby s loveckou výzbrojí a požádat od předložení

³⁶⁶ Viz ustanovení § 15 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

³⁶⁷ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. prosince 2014, sp. zn. 6 As 226/2014.

³⁶⁸ Viz ustanovení § 127 odst. 1 písm. i) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

³⁶⁹ Viz ustanovení § 323 až § 330 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

³⁷⁰ Viz ustanovení § 16 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

³⁷¹ Srov. podle ustanovení § 17 odst. 7 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, je minimální výměra honitby 500 ha.

³⁷² Ustanovení § 12 odst. 4 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

³⁷³ Nález Ústavního soudu ze dne 19. prosince 2017, sp. zn. Pl. ÚS 8/16.

příslušných dokladů, dále zastavovat a prohlížet v honitbě a na účelových komunikacích dopravní prostředky a zadržet osobu přistiženou při neoprávněném lovu. Myslivecká stráž je také oprávněna usmrcovat toulavé psy a kočky za stanovených podmínek,³⁷⁴ živočichy vyžadující regulaci. Jedním z dalších oprávnění je možnost projednat přestupky dle zákona o myslivosti příkazem na místě. Přesný výčet oprávnění myslivecké stráže je uveden v ustanovení § 14 zákona o myslivosti. Nicméně k dnešnímu dni je oprávnění usmrcovat živočichy vyžadující regulaci nadbytečné, jelikož toto oprávnění má od 1. ledna 2022 každý, komu uživatel honitby vydal povolenku k lovu a také k usmrcování živočichů vyžadujících regulaci.³⁷⁵ Je nutné podotknout, že usmrcování toulavých psů a koček je velmi kontroverzním z pohledu laické veřejnosti, nicméně ze strany vlastníků těchto zvířat se jedná o porušení povinnosti nenechat je volně pobíhat po honitbě.³⁷⁶

3.6. Přestupková a trestní odpovědnost

Delikt ní odpovědnost lze rozdělit na odpovědnost za přestupky a trestní odpovědnost, a to na základě jejich stupně společenské škodlivosti.

3.6.1. Odpovědnost za přestupky

Odpovědnost za přestupky je obecně stanovena v zákoně č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, který upravuje „[...] podmínky odpovědnosti za přestupek, druhy správních trestů a ochranných opatření a zásady pro jejich ukládání, postup před zahájením řízení o přestupku a postup v řízení o přestupku”.³⁷⁷ Speciální úprava přestupků na úseku myslivosti je upravena v ustanoveních § 63 až § 64a zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti. Přestupkem podle zákona o myslivosti je například rušení zvěře v době hnízdění a kladení mláďat, nebo neoprávněný lov zvěře.

³⁷⁴ Toulavé psy, kteří mimo vliv svého vedoucího ve vzdálenosti větší než 200 m od nejbližší nemovitosti sloužící k bydlení pronásledují zvěř; pokud je tato nemovitost umístěna na oploceném pozemku, počítá se vzdálenost od jeho oplocení. Toto oprávnění se nevztahuje na psy ovčáckých a loveckých plemen, na psy slepecké, zdravotnické, záchranářské a služební; usmrcovat kočky potulující se v honitbě ve vzdálenosti větší než 200 m od nejbližší nemovitosti sloužící k bydlení; pokud je tato nemovitost umístěna na oploceném pozemku, počítá se vzdálenost od jeho oplocení.

³⁷⁵ Srov. ustanovení § 46 odst. 3 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

³⁷⁶ Srov. ustanovení § 10 odst. 1 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

³⁷⁷ Viz ustanovení § 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

3.6.2. Trestné činy na úseku myslivosti

Protiprávní činy vyznačující se vyšší společenskou škodlivostí, a které nejsou přestupkem, jsou trestnými činy, pokud je zákon za trestné činy označuje. V případě myslivosti je nejčastějším trestným činem pytláctví uvedené v ustanovení § 304 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Skutkovou podstatou pytláctví je neoprávněný lov zvěře hodnoty nikoli nepatrné nebo ukrytí nebo převod nebo přechovávání neoprávněně ulovené zvěře v hodnotě nikoli nepatrné. Nikoli nepatrnou hodnotou, resp. škodou nikoli nepatrnou se rozumí škoda dosahující částky nejméně 10 000 Kč.³⁷⁸ Tedy trestným činem je již samotné neoprávněné provádění lovu, tedy protiprávní jednání, bez nutnosti ulovení zvěře. K problematice pytláctví uvedl Nejvyšší soud, že neoprávněným lovem není pouze lov bez povinných náležitostí v ustanovení § 46 zákona o myslivosti, ale neoprávněným lovem je jednání nad rámec vydaného povolení.³⁷⁹ Za takový neoprávněný lov lze považovat například ulovení zvěře na společné lovecké akci, kterou na společné akci je zakázáno lovit, například samce jelena evropského.

Shrnutí třetí kapitoly

Myslivost je specifická činnost vykonávaná v přírodě vůči zvěři jako obnovitelnému přírodnímu bohatství a zároveň jako součástí ekosystému. Nelze také opomenout její druhý význam jakožto spolkové činnosti udržující myslivecké tradice a zvyky, které jsou součástí českého národního kulturního dědictví. Na druhé straně je nutné uvést, že výkon myslivosti není nutné provádět prostřednictvím spolku, ale uživatelem honitby může být také česká fyzická nebo právnická osoba, případně jím je samotné honební společenstvo. Právní úpravu myslivosti lze rozdělit do několika oblastí, které poskytují odpovědi na otázky „kdo“ a „kde“ je oprávněn lovit a dále „co“, „kdy“ a „jak“ se smí lovit. Nicméně systematika zákona o myslivosti tyto oblasti uvádí v jiném pořadí, kdy nejdříve jsou definovány některé pojmy a dále na začátek je řazena především oblast chovu, zušlechťování a ochrany zvěře, poté pak ustanovení týkající se honitby a až následně mysliveckého hospodaření a lovu, čemuž odpovídá i struktura této kapitoly.

Podle zákona o myslivosti lze lovit taxativně vyjmenovanou zvěř, kterou lze obhospodařovat lovem, a zároveň zakazuje lovit vyjmenovanou zvěř, která je chráněná jinými předpisy či mezinárodními smlouvami. Zvěř je dále chápána jako věc ničí *sui generis*, ke které lze

³⁷⁸ Viz ustanovení § 138 odst. 1 písm. a) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

³⁷⁹ Viz Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. září 2020, sp. zn. 3 Tdo 340/2020.

vlastnictví nabyt až jejím ulovením či nalezením. Chov a zušlechťování zvěře jsou jednou z částí práva myslivosti a jejich cílem je udržení chovné kvality zvěře se zachováním rovnováhy mezi stavy zvěře a prostředím. Na tuto oblast navazuje i ochrana myslivosti a zvěře před vnějšími nepříznivými ingerencemi různých původů. Dále za honitbu můžeme označit soubor honebních pozemků, které byly rozhodnutím orgánu státní správy myslivosti uznány za honitbu, tudíž v ní lze provádět právo myslivosti. Držitelem honitby je buď vlastník souvislých honebních pozemků, nebo honební společenstvo, které honitbu užívá samo, nebo ji pronajme jinému uživateli. Další částí zákona o myslivosti je oblast mysliveckého hospodaření a lovu, které upravují myslivecké plánování a podmínky lovu, resp. ohledně doby lovu odkazuje na příslušnou vyhlášku a způsob lovu upravuje obecně pomocí zásad a zároveň taxativním výčtem zakázaných způsobů lovu. Také stanovuje povinné dokumenty, kterými se musí prokázat osoba, která loví.

Výše uvedené je možné shrnout, že osoba oprávněná lovit je obecně držitelem povolenky k lovu konkrétního druhu zvěře vydané uživatelem honitby pro konkrétní honitbu, a která smí lovit druh zvěře vyjmenovaný zákonem v době lovu a způsobem nezakázaným zákonem.

K výkonu myslivosti dále patří odpovědnost za škody, a to především odpovědnost uživatele honitby za škody způsobené zvěří na honebních pozemcích a polních plodinách. Tato odpovědnost je založena na objektivním principu s liberačními důvody. Dále byla uvedena struktura státní správy myslivosti, kterou vykonává na ústřední úrovni Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí na území národních parků, na dalších úrovních pak krajské úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou působností.

4. Zákon o myslivosti v 8. volebním období Poslanecké sněmovny

Ani 8. volebnímu období Poslanecké sněmovny se nevyhnula diskuze o nutnosti novelizace zákona o myslivosti. Parlament České republiky v tomto období schválil celkem čtyři, resp. pět, návrhů zákonů, které upravovaly zákon o myslivosti, ale ani v jednom případě se nejednalo o návrh, který by obsahoval novelu zákona o myslivosti jako hlavní bod návrhu. Nicméně lze tyto novely rozdělit na dvě skupiny:

- a) změna zákona o myslivosti doprovodným zákonem k jinému návrhu, tedy nutnost novelizace vyvolaná hlavním záměrem jiné navrhované změny právní úpravy,
- b) změna zákona o myslivosti skrze pozměňovací návrh, jehož cílem bylo změnit zákon o myslivosti.

Do té první skupiny lze zařadit zákon č. 277/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv, zákon č. 261/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s další elektronizací postupů orgánů veřejné moci a zákon č. 284/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím stavebního zákona. Jak již z názvů zákonů vyplývá, jedná se o doprovodné zákony novelizující zákony, které jsou dotčené přijetím jiné nové právní úpravy nesouvisející s myslivostí či jí blízkými oblastmi.

Změna právní úpravy zákona o myslivosti byla navržena také pozměňovacími návrhy, a to hned ke dvěma zákonům. Jak je uvedeno výše, jednalo se o druhý případ novelizace zákona o myslivosti. Tím prvním byl návrh, který byl publikován jako zákon č. 314/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Ve druhém případě se tak stalo pozměňovacími návrhy k návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s implementací předpisů Evropské unie v oblasti invazních nepůvodních druhů. Tento zákona byl následně ve Sbírce zákonů vyhlášen pod číslem 363/2021.

Dále do Poslanecké sněmovny byly předloženy 2 novely zákona o myslivosti, jejichž cílem byla především novelizace zákona č. 449/2001 Sb. Jednalo se o vládní návrh rozeslaný pod číslem sněmovního tisku 954 a o poslanecký návrh evidovaný jako sněmovní tisk číslo 1273. Nicméně oba tyto návrhy nestihla Poslanecká sněmovna v 8. volebním období projednat, čímž byl ukončen jejich legislativní proces.

4.1. Novela zákona o lesích – ST 408

Novela zákona o lesích, která byla po jejím přijetí vyhlášena ve Sbírce zákonů pod č. 314/2019, byla do Poslanecké sněmovny předložena jako vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 289/1995 Sb., o lesích, dne 20. 2. 2019 a poslancům rozeslána jako sněmovní tisk č. 408/0.³⁸⁰ Jak vyplývá z důvodové zprávy „[...] je jedním z důvodů předložení návrhu novely lesního zákona také snaha vytvořit předpoklady pro efektivnější zpracování současné kalamity v lesích a co nejrychlejší a kvalifikované odstranění jejich krátkodobých i dlouhodobých následků.“³⁸¹ a dále zpřesnění oblasti výkonu činnosti lesního odborného hospodáře, vydávání zákazu vstupu do lesa formou opatření obecné povahy, rozšíření výjimek z požadavků na použití reprodukčního materiálu k umělé obnově lesa a zalesňování. Tedy původní návrh neobsahoval novelu zákona o myslivosti, pouze novelu zákona o lesích. Nicméně během prvního čtení, které proběhlo 15. března 2019, byla zmíněna problematika škod zvěří na obnovovaných porostech po kůrovcové kalamitě, zda by nemělo dojít k úpravě i v této oblasti. Další diskuze na téma myslivosti neprobíhala.³⁸²

4.1.1. Pozměňovací návrh obsahující novelu zákona o myslivosti

Během druhého čtení byl do systému Poslanecké sněmovny nahrán pozměňovací návrh jako sněmovní dokument číslo 3120, jehož předkladateli byla skupina poslanců v čele s poslankyní Markétou Pekarovou Adamovou. Tento pozměňovací návrh doplňoval do sněmovního tisku č. 408 novou část druhou, která obsahovala změnu zákona o myslivosti.³⁸³

Hlavními cíli tohoto pozměňovacího návrhu bylo zakotvit prostřednictvím vyhlášky pojem „nadměrné poškození lesních ekosystémů“ a nově upravit způsob sestavování plánu mysliveckého hospodaření v honitbě. Plán mysliveckého hospodaření by nově stanovil orgán státní správy myslivosti místo uživatele honitby, který měl povinnost každoročně vypracovat tento plán na základě sčítání zvěře ve stanoveném termínu a posouzení celkového stavu ekosystému, jak tomu bylo dle znění zákona o myslivosti účinného v době projednávání sněmovního tisku č. 408.

³⁸⁰ Sněmovní tisk č. 408, Poslanecká sněmovna, 8. volební období, 2017 – 2021, [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&T=408>.

³⁸¹ Tamtéž.

³⁸² Stenoprotokol ze dne 15. 3. 2019, Poslanecká sněmovna, 8. volební období, 2017 – 2021, [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/027schuz/bqbs/b27502402.htm>.

³⁸³ Sněmovní tisk č. 408, Poslanecká sněmovna, 8. volební období, 2017 – 2021, [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&T=408>.

Tímto návrhem by tak došlo k přenosu konečné zodpovědnosti za stanovení (schválení) plánu mysliveckého hospodaření na orgán státní správy myslivosti a uživatel honitby by byl povinen pouze zpracovat a předat podklady k plánu mysliveckého hospodaření. Nicméně povinnost každoročního sčítání zvěře by byla zachována. Další související změnou obsaženou v pozměňovacím návrhu pod číslem sněmovního dokumentu 3120 bylo zavedení povinnosti orgánu státní správy zajistit vypracování posudku za účelem stanovení vhodné výše lovu spárkaté zvěře v honitbě, a to jednou za 5 let. Toto posouzení by se provádělo na základě zhodnocení celkového stavu ekosystému, výše škod způsobených zvěří a dalších kritérií. Posudek by byl součástí podkladů k vydání plánu mysliveckého hospodaření v honitbě. Pro kontrolu plnění plánu mysliveckého hospodaření by tento návrh zavedl povinnost uživatele honitby předkládat markanty orgánu státní správy myslivosti. Povinnost tak učinit by byla stanovena do 15. dne měsíce následujícího po měsíci, kdy došlo k ulovení nebo nálezu uhynulé zvěře. Předkladatelé pozměňovacího návrhu v otázce bližší specifikace markantů odkázali prostřednictvím zmocnění na stanovení vyhláškou.³⁸⁴

Dle důvodové zprávy měl tento pozměňovací návrh obecně za cíl zvýšit ochranu obnovovaných poškozených lesních porostů před škodami zvěře a přemnožené spárkaté zvěře, jak uvádějí předkladatelé, a nastolení rovnováhy mezi stavy zvěře a obnovou lesů s cílem pestré druhové skladby, a to prostřednictvím zajištění posudku za účelem stanovení vhodné výše lovu spárkaté zvěře v honitbě, resp. skrze odvozování plánu lovu od míry poškození lesů. Stejně jako je tomu v Sasku. To vše v době, kdy Česká republika byla zasažena kůrovcovou kalamitou, v jejímž důsledku bude potřeba obnovit velké plochy poškozených a vykácených lesních porostů³⁸⁵.

Je nutné ovšem zdůraznit, že ačkoliv se návrh snažil zohlednit při stanovení plánů lovu daný stav honitby, resp. míru poškození lesů v honitbě, již nikterak nezohledňoval například škody na polních kulturách či trvalých travních porostech. Je samozřejmě otázkou, jak by se případně škody na zemědělských plodinách zahrnovaly do posudku, který by se vyhotovoval jednou za 5 let, i vzhledem k sezónnosti zemědělské výroby. Ale i tato oblast může odrážet početní stavy zvěře v honitbě a případně její přemnožení. Dále pozměňovací návrh obsahoval celou řadu zmocňovacích ustanovení, resp. odkazů na vyhlášky, které měly stanovit:

³⁸⁴ Sněmovní dokument č. 3120, Poslanecká sněmovna, 8. volební období, 2017 – 2021, [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&T=408>

³⁸⁵ Sněmovní dokument č. 3120, Poslanecká sněmovna, 8. volební období, 2017 – 2021, [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&T=408>

- a) způsob určování poškozování lesních ekosystémů zvěří,
- b) stanovení vzoru, lhůty a bližších podmínek pro vypracování posudku,
- c) stanovení markantů a způsob jejich kontroly a znehodnocení orgánem státní správy myslivosti či jejich evidenci a vzor potvrzení o jejich předložení.³⁸⁶

Právě z množství oblastí, které je nutné dále upravit vyhláškou, k níž je zmocněné Ministerstvo zemědělství, může vyvstat otázka vhodnosti a účelnosti úpravy skrze pozměňovací návrh poslanců bez předchozí diskuze s garančním ministerstvem (Ministerstvem zemědělství) a příslušnými odbornými či zájmovými organizacemi. V důsledku toho se právě Ministerstvo zemědělství při vydávání vyhlášek k provedení ustanovení obsažených v pozměňovacím návrhu může odchýlit, když pozměňovací návrh neobsahuje teze či návrhy vyhlášek, a poslanci se senátory se dále při schvalování takového pozměňovacího návrhu nemohou seznámit s návrhem podrobnějšího rozvedení daného institutu. Tomu má být zabráněno dle legislativních pravidel vlády tím, že součástí návrhů zákonů, které obsahují zmocnění k vydání vyhlášky, jsou návrhy nebo teze prováděcího předpisu³⁸⁷.

Tento pozměňovací návrh byl Poslaneckou sněmovnou přijat a navrhovaná změna zákona o myslivosti byla v rámci novely zákona o lesích vyhlášena ve Sbírce zákonů pod č. 314/2019. Nicméně tato úprava nevstoupila v účinnost, jelikož byla zákonem č. 364/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s implementací předpisů Evropské unie v oblasti invazních nepůvodních druhů, zrušena a nahrazena úpravou jinou³⁸⁸.

4.1.2. Ústavnost pozměňovacího návrhu k novele zákona o lesích

U pozměňovacího návrhu předloženým pod číslem sněmovního dokumentu 3120 vystává také otázka, zda by tento pozměňovací návrh obstál ve světle nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 77/06 (legislativní přílepy (jezdci) a jejich ústavnost), na což mj. upozornila Českomoravská myslivecká jednota, která sdružuje většinu myslivců v České republice. Ve své tiskové zprávě ze dne 10. 9. 2019 a označila tento pozměňovací návrh za „*vyvlastňovací přílepek*“,

³⁸⁶ Sněmovní dokument č. 3120, Poslanecká sněmovna, 8. volební období, 2017 – 2021, [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&T=408>

³⁸⁷ Legislativní pravidla vlády. Vláda české republiky [online]. [cit. 14. 01. 2022]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/lrv/dokumenty/legislativni-pravidla-vlady-91209/>.

³⁸⁸ Zákon č. 364/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s implementací předpisů Evropské unie v oblasti invazních nepůvodních druhů.

kterým mj. „*vyvlastňuje vlastníků pozemků právo rozhodovat*“ a „*vyvlastňuje právo rozhodovat, ale odpovědnost nechává na myslivcích*“³⁸⁹. Jiným slovy, zda se nejedná o nepřijatelný legislativní přílepek.

Abstrakt k nálezu sp. zn. Ol ÚS 77/06 ze dne 15. 2. 2007 v analytické větě konstatoval, že „*[p]ozměňovací návrh, který mění projednávaný návrh zákona, musí být pozměňovacím návrhem nejen ve formálním, ale i materiálním smyslu: musí skutečně toliko pozměňovat předkládaný návrh zákona, tzn. musí se týkat téhož předmětu návrhu, jeho základní účel musí mít úzký vztah k základnímu účelu projednávaného návrhu zákona a nesmí extenzivně vybočit z takto omezeného prostoru vyhrazeného pozměňovacím návrhům. Schválení zákona s pozměňovacím návrhem nesplňujícím tyto podmínky porušuje principy demokratického právního státu (čl. 1 odst. 1 Ústavy), zejména princip dělby moci, demokratičnosti legislativního procesu, předvídatelnosti zákona, jeho srozumitelnosti a vnitřní bezrozpornosti, obchází institut zákonodárné iniciativy podle čl. 41 Ústavy a porušuje právo vlády vyjádřit se k návrhu zákona (čl. 44 Ústavy)*“.³⁹⁰

Formální stránka v případě sněmovního dokumentu č. 3120 byla zajisté splněna – návrh byl řádně vložen do systému Poslanecké sněmovny, obsahoval náležitosti požadované od pozměňovacích návrhů – paragrafové znění a odůvodnění, byl načten ve druhém čtení³⁹¹ a přijat ve třetím čtení. K převážné části pozměňovacího návrhu bylo ze strany Ministerstva zemědělství uděleno i souhlasné stanovisko.³⁹²

V čem lze naopak spatřit možný rozpor s ústavním pořádkem České republiky tak, jak vyplývá ze závěrů výše zmíněného nálezu, je materiální hledisko, tedy rozpor mezi předměty právní úpravy, které obsahuje sněmovní tisk č. 408 – novela zákona o lesích, a sněmovní dokument č. 3120 – novela zákona o myslivosti. Z materiálního obsahu obou zákonů se jedná o dvě různé úpravy – péče o les vs. péče o zvěř. Jak již bylo uvedeno výše, novela zákona o lesích řešila oblast týkající se odborného lesního hospodáře, vydávání zákazu vstupu do lesa formou opatření obecné povahy, rozšíření výjimek z požadavků na použití reprodukčního materiálu k umělé obnově lesa

³⁸⁹ WAIC, V. 2019. *Zvěř má pykat za chyby aktivistů a lesních hospodářů*. Českomoravská myslivecká jednota [online]. Publikováno 9. 9. 2019 [cit. 14. 01. 2022]. Dostupné z: <https://www.cmmj.cz/zver-ma-pykat-za-chyby-aktivistu-a-lesnich-hospodaru/?highlight=vyvlast%C5%88ovac%C3%AD%20p%C5%99%C3%ADlepek>.

³⁹⁰ Nález sp. zn. Pl. ÚS 77/06 ze dne 15. února 2007

³⁹¹ Stenoprotokol ze dne 12. 7. 2019, Poslanecká sněmovna, 8. volební období, 2017 – 2021, [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/033schuz/bqbs/b14802401.htm>.

³⁹² Stenoprotokol ze dne 13. 9. 2019, Poslanecká sněmovna, 8. volební období, 2017 – 2021, [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/034schuz/bqbs/b13121501.htm>.

a zalesňování, a to především s cílem efektivnějšího zpracování současné kalamity v lesích. Pozměňovací návrh chtěl změnit podmínky pro vytváření plánu lovu na základě posudku a stanovení plánu lovu ze strany orgánu státní správy myslivosti a zavedení povinnosti předkládat markanty jakožto důkaz o plnění plánu lovu, a to s cílem snížit stavy přemnožené zvěře a tím pomoci zvýšit ochranu obnovovaných lesních porostů, což bylo vysloveno v důvodové zprávě. V obou návrzích lze spatřit stejný cíl – lepší boj s následky kůrovcové kalamity (ale prostřednictvím jiných zákonů a instrumentů) vyplývající až ze samotného odůvodnění obou návrhů, nikoliv z obsahu navrhovaných ustanovení. Nelze také opětovně nezmínit způsob, jakým byl návrh předložen – nahrán do systému v den konání druhého čtení a bez předchozí diskuze s dotčenými subjekty, např. Českomoravskou mysliveckou jednotou.

Právě z výše uvedených důvodů by materiální smysl mohl být oslaben a následně selhat, a to v důsledku oslabení předvídatelnosti zákona, jakožto pramene práva. Tím by došlo k narušení principu právního státu, jak konstatoval Ústavní soud: *„Zákon ve formálním smyslu nelze v materiálním právním státu chápat jako pouhý nosič nejrůznějších změn prováděných napříč právním řádem. Materiálně nazíraný právní stát naopak vyžaduje, aby zákon byl jak z hlediska formy, tak co do obsahu předvídatelným konzistentním pramenem práva. Požadavek předvídatelnosti zákona jako součást principu právního státu přestává být naplňován v okamžiku, kdy novelizace zákona je součástí jiného zákona ve formálním smyslu, jehož obsah s novelizovaným zákonem nijak nesouvisí. Orientace adresáta právní normy v právním řádu se tak bez použití přístrojů informačních technologií stává zcela nemožnou. Přitom je zřejmé, že bez možnosti používání těchto systémů se dnes již v právním řádu České republiky nelze vyznat, a tak se problematizuje uplatnění obecné zásady právní, podle které neznalost zákona neomlouvá. Právo se tak stává pro své adresáty zcela nepředvídatelné.“*³⁹³.

Nicméně nelze pozměňovacímu návrhu odepřít alespoň minoritní vztah k účelu sněmovního tisku č. 408, který ovšem není možné dovodit pouze z paragrafového znění, které je pro adresáty práva závazné, ale toliko je nutné k výkladu souvislosti novely zákona o lesích a pozměňovacího návrhu, obsahujícího novelu zákona o myslivosti, použít odůvodnění obou návrhů, jenž ovšem není publikované ve Sbírce zákonů.

Na druhé straně nelze opomenout stanovisko legislativního odboru Senátu, který senátorům zaslal stanovisko k novele zákona o lesích (senátní tisk č. 138) a k posouzení, zda novela zákona o myslivosti nebyla k novele zákona o lesích vložena formou přílepku.

³⁹³ Nález sp. zn. Pl. ÚS 77/06 ze dne 15. února. 2007.

Toto stanovisko bylo následně citováno při pojednávání níže uvedeného návrhu zákona o invazivních nepůvodních druzích. Senátní legislativní odbor neměl sebemenší pochybnosti o tom, že se nejedná o přílepek, když konstatoval, že „*S přihlédnutím k rozpravě vedené ohledně návrhu zákona v Poslanecké sněmovně i k některým ohlasům zaznívajícím ze strany dotčené veřejnosti považujeme za vhodné předeslat, že pozměňovací návrh skupiny poslanců a poslankyň, jímž došlo ke změně mysliveckého zákona, jehož úprava v původním návrhu zákona nebyla vůbec obsažena, nepředstavuje tzv. přílepek. Materie, kterou uvedený pozměňovací návrh upravuje, totiž nade vše pochybnost souvisí s účelem původního návrhu zákona a nevybočuje tedy z omezeného prostoru vyhrazeného pozměňovacím návrhům.*“³⁹⁴

Případné vybočení z mezí daných jednacím řádem Poslanecké sněmovny a následné vyslovení neústavnosti by v tomto případě znamenalo hluboké zkoumání materiální stránky obou návrhů.

Eventuální posouzení ústavnosti části třetí zákona č. 314/2019 Sb., – obsahující novelu zákona o myslivosti, by již bylo pouze akademickou otázkou, jelikož část třetí zákona č. 314/2019 Sb., byla zákonem č. 364/2021 Sb., zrušena, a to před nabytím účinnosti této části.

4.2. Vládní návrh zákona o invazivních nepůvodních druzích

Ačkoliv z názvu zákona č. 364/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s implementací předpisů Evropské unie v oblasti invazivních nepůvodních druhů, přímo nevyplývá, tento zákon obsahoval i změnu zákona o myslivosti obsaženou již v původním návrhu zákona, který byl předložen Poslanecké sněmovně dne 22. 1. 2020 a poslancům rozeslán jako sněmovní tisk č. 731/0.³⁹⁵

Cílem předloženého sněmovního tisku bylo dle důvodové zprávy stanovení uceleného legislativního rámce „*umožňujícího v návaznosti na přímo použitelná nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014 o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazivních nepůvodních druhů a nařízení Rady (ES) č. 708/2007 o používání cizích a místně se nevyskytujících druhů v akvakultuře účinnou regulaci invazivních nepůvodních druhů a také nepůvodních druhů*“ a dále „*[v] zákoně o myslivosti dochází v dohodě s Ministerstvem zemědělství*

³⁹⁴ Stenozáznam 1. dne 14. schůze – 21. 7. 2021, Senát, 13. funkční období, 2020 – 2022, [online]. Dostupné z: <https://www.senat.cz/xqw/xervlet/pssenat/hlasovani?action=steno&O=13&IS=6776&D=21.07.2021#b22287>.

³⁹⁵ Sněmovní tisk č. 731, Poslanecká sněmovna, 8. volební období, 2017 – 2021, [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=731>.

k většímu množství změn vyplývajících z nutnosti regulace nepůvodních druhů a invazních nepůvodních druhů živočichů v rámci mysliveckého hospodaření. Doplňuje se zejména oprávnění uživatele honitby, mysliveckého hospodáře i myslivecké stráže usmrcovat invazní nepůvodní druhy i další živočichy, kteří nejsou zvěři stanovené prováděcí vyhláškou, a upřesňuje se postup při usmrcování těchto živočichů v honitbě a v rámci provádění stanovených opatření k jejich odstranění či regulaci i mimo ni. Zapracovány jsou také některé dílčí úpravy přispívající k odstranění zjištěných nedostatků z hlediska aplikace zákona apod.“³⁹⁶

V případě sněmovního tisku č. 731 bylo možné a legitimní očekávání, že navrhovaná změna zákona o myslivosti bude rozšířena o další novelizační body upravující další ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., aniž by vyvstala otázka, zda by se v případě takového pozměňovacího návrhu nejednalo o legislativní přílepek. Nicméně v případě sněmovního tisku č. 731 nakonec nebyl, po stažení již předložených pozměňovacích návrhů hlasován žádný pozměňovací návrh, který by obsahoval další úpravu zákona o myslivosti. Jedinou výjimkou, která se dotýkala zákona o myslivosti, byl přijatý pozměňovací návrh předložený jako sněmovní dokument č. 8157. Tento pozměňovací návrh ovšem nenovelizoval zákon o myslivosti, ale dotýkal se novely zákona o lesích, která byla ve Sbírce zákonů publikována jako zákon č. 314/2019 Sb. Hlavním cílem tohoto pozměňovacího návrhu bylo vypustit ze zákona č. 314/2019 Sb., část třetí, která do novely zákona o lesích vložila novelu zákona o myslivosti. Předkladatel pozměňovacího návrhu v důvodové zprávě uvedl, že „*Důvodem navrženého zrušení změn zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti je jejich ne zcela úplná srozumitelnost, která by v případě nabytí jejich účinnosti přinesla problémy, hraničící až s nemožností jejich aplikace. Nedopracovaný systém mysliveckého plánování a systém kontroly ulovení spárkaté zvěře pomocí markantů zjevně nelze aplikovat tak, aby byl funkční, přesto by si vyžádal vynaložení obrovských nákladů, které by nebylo efektivní“³⁹⁷. Tento návrh byl ve třetím čtením přijat.*

Při projednávání tohoto návrhu zákona v Senátu proběhla diskuze především o přijatém pozměňovacím návrhu poslanců obsaženém ve sněmovním dokument č. 8157 nikoliv nad samotnou materií invazivních nepůvodních druhů, jak vyplývá ze stenoáznamu z prvního dne

³⁹⁶ Sněmovní tisk č. 731, Poslanecká sněmovna, 8. volební období, 2017 – 2021, [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=731>.

³⁹⁷ Sněmovní dokument č. 8157, Poslanecká sněmovna, 8. volební období, 2017 – 2021, [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=731>.

14. schůze – 21. 7. 2021.³⁹⁸ Senátoři byli legislativním odborem Senátu upozorněni, že úprava postoupená Poslaneckou sněmovnou vykazuje vážné nedostatky, a to především ve zrušení již vyhlášené a platné části zákona č. 314/2019 Sb., která obsahovala ustanovení novelizující zákona o myslivosti. Na základě stanoviska senátní legislativy předložil senátor Nytra pozměňovací návrh, který navracel znění zákona o myslivosti do znění před přijetím zákona č. 314/2019 Sb., tedy před 28. 11. 2019, jelikož by dle překladatele a senátní legislativy samotné zrušení části obsahující novelu nenavrátilo znění zákona do znění předcházejícímu přijetí novely. Jinými slovy by nedošlo k obnovení znění té části zákona, kterou novelizoval zákon č. 314/2019 Sb., jelikož nelze obnovit znění, které bylo platným, i když ne účinným zákonem změno.³⁹⁹

Tento pozměňovací návrh senátora Nytry byl přijat a Poslanecká sněmovna následně přijala verzi v senátním znění. Vládní návrh zákona o invazivních nepůvodních druzích byl po podpisu prezidenta republiky publikován ve Sbírce zákonů pod číslem 364/2021 Sb.

Zákonem č. 364/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s implementací předpisů Evropské unie v oblasti invazivních nepůvodních druhů, bylo jednak navraceno znění zákona o myslivosti účinného v době přijetí zákona č. 314/2019 Sb., a dále umožněno myslivcům regulovat nepůvodní druhy uvedené ve vyhlášce č. 454/2021 Sb., o stanovení druhů živočichů vyžadujících regulaci. Tato možnost od 1. 1. 2022 bude náležet všem myslivcům, kteří budou mít stanovené druhy uvedené v povolenke k lovu. Došlo tak k rozšíření okruhu osob, jenž mohou usmrcovat živočichy vyžadující regulaci.⁴⁰⁰

4.3. Vládní novela zákona o myslivosti – ST 954

V 8. volebním období Poslanecké sněmovny byl předložen pouze jeden vládní návrh novely zákona o myslivosti. Poslancům byl vládní návrh rozeslán dne 17. 7. 2020 jako sněmovní tisk č. 954.

Vládní návrh reagoval především na situaci po přijetí novely zákona o lesích – zákona č. 314/2019 Sb., kdy k tomuto v důvodové zprávě uvádí: „*Tento návrh přináší velké zatížení pro státní rozpočet, uživatele honiteb a orgány státní správy myslivosti zejména požadavkem*

³⁹⁸ Stenozáznam 1. dne 14. schůze – 21. 7. 2021, Senát, 13. funkční období, 2020 – 2022, [online]. Dostupné z: <https://www.senat.cz/xqw/xervlet/pssenat/hlasovani?action=steno&O=13&IS=6776&D=21.07.2021#b22287>.

³⁹⁹ Tamtéž.

⁴⁰⁰ WAIC, V. 2021. *Druhy živočichů vyžadující regulaci*. Českomoravská myslivecká jednota [online]. Publikováno 16. 12. 2021 [cit. 14. 01. 2022]. Dostupné z: <https://www.cmmj.cz/druhy-zivocichu-vyzadujicich-regulaci/>.

periodického zpracování posudků, zavedením povinnosti předkládání a kontroly tzv. markantů a novým procesem tvorby a schvalování plánu mysliveckého hospodaření. Předkládaná novela zákona o myslivosti přináší ekonomicky proveditelnější způsob naplnění cíle snížení škod zvěří a omezení negativního vlivu zvěře na obnovu kalamitních ploch v lesích.“⁴⁰¹ Zůstává tedy otázkou, zda by vládní novela zákona o myslivosti byla během 8. volebního období Poslanecké sněmovny vůbec předložena, jelikož, jak sám předkladatel uvádí, se jedná o reakci na přijatou novelu zákona o lesích upravující i zákon o myslivosti, tedy zda by návrh byl předložen i bez novely zákona o lesích.

Nicméně sněmovní tisk č. 954 neobsahoval pouze novelizační body týkající se pouze „vyřešení“ situace, který měla nastat nabytím účinnosti části zákona č. 314/2019 Sb. (ustanovení týkající se vypracování plánu mysliveckého hospodaření v honitbě, schválení či jeho změny), ale také o další oblasti nesouvisející přímo s mysliveckým plánováním.⁴⁰²

- Zavedení nové definice pojmu „myslivost“
- Zohlednění posouzení stavu lesa pověřenou osobou
- Zrušení normovaných stavů a ponechání pouze minimálních stavů
- Zpřesnění podmínek pro změnu honitby
- Zrušení povinnosti doprovodu v případě poplatkového lovu, vyjma honiteb VLS
- Zřízení elektronického systému evidence myslivosti a s tím související změny
- Zavedení povinnosti reflexních prvků na společných lovech
- Úprava nástrojů státní správy pro snížení stavů zvěře
- Zrušení povinnosti držet v honitbě lovecké psy a rozšíření výčtu využitelných plemen psů
- Odstranění některých omezení lovu zvěře
- Upravení podmínek pro získání loveckého lístku
- Upravení způsobu kontroly a evidence ulovené nebo nalezené zvěře
- Upravení podmínek pro uplatnění nároků na náhradu škody způsobené zvěří
- Rozšíření působnosti Ministerstva zemědělství a krajů
- Úprava výčtu a rozsahu vybraných podpor činnosti mysliveckého hospodaření
- Změna ustanovení obsahující úpravu přestupků

⁴⁰¹ Sněmovní tisk č. 954, Poslanecká sněmovna, 8. volební období, 2017 – 2021, [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=954>.

⁴⁰² Sněmovní tisk č. 954, Poslanecká sněmovna, 8. volební období, 2017 – 2021, [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=954>.

Z výše uvedeného výčtu oblastí vyplývá, že vládní návrh byl pojat komplexněji, než pouhá změna ustanovení, která novelizovali poslanci svým pozměňovacím návrhem. Další odlišností, kterou lze spatřit, je postup, jakým byl návrh předložen, což samo o sobě vyplývá z toho, že se jedná o vládní návrh zákona – návrh byl dle legislativních pravidel vlády předložen do meziresortního připomínkového řízení, jehož cílem byla možnost zaslat vyjádření dotčených subjektů k předloženému návrhu. Kromě ústředních správních úřadů, krajských úřadů a organizací hájící zájmy samospráv, byl materiál zaslán i externím připomínkovým místům, a to například organizacím hájící zájmy zemědělců, vlastníků lesů i myslivců. Tedy tyto organizace dostaly možnost se vyjádřit a zaslat své připomínky, případně je následně projednat na půdě Ministerstva zemědělství. Právě tento proces projednání v meziresortním připomínkovém řízení, před vlastním předložením návrhu zákona do Parlamentu, může předejít budoucím aplikačním problémům nebo negativním dopadům na některé subjekty. Například by se organizace hájící zájmy samospráv a zástupci krajských úřadů mohli vznést připomínku proti kontrole plnění plánu lovu prostřednictvím markantů, u kterých by následně orgány státní správy myslivosti musely provádět jejich likvidaci zákonem stanoveným způsobem. Případně by na tento problém upozornily organizace zastupující myslivce a doplnily pohled na praktické provádění takové povinnosti.

Lze tedy říci, že nespornou výhodou vládního návrhu zákona je povinnost konat meziresortní připomínkové řízení, ve kterém dotčené subjekty uplatňují svoje připomínky, na rozdíl od poslanecké iniciativy, resp. poslaneckého nebo senátorského pozměňovacího návrhu, u nichž se pravděpodobnost diskuze se všemi dotčenými subjekty značně snižuje, ba se dokonce rovná nule a takový pozměňovací návrh by pak byl pouze z pera jedné strany dotčených subjektů.

Vzhledem ke komplexnějšímu pojetí novely zákona o myslivosti, je vhodné některé významnější změny níže podrobněji představit.

Níže uvedené změny obsažené v novele zákona o myslivosti byly čerpány ze sněmovního tisku č. 954⁴⁰³ a případně doplněny stručným komentářem autora této práce vycházející z jeho myslivecké praxe a jeho pohledu na danou problematiku.

⁴⁰³ Sněmovní tisk č. 954, Poslanecká sněmovna, 8. volební období, 2017 – 2021, [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=954s>.

4.3.1. Nová definice pojmu „myslivost“

Předkladatel návrhu se rozhodl nahradit dosavadní definici pojmu „myslivost“ novou definicí, resp. ji rozšířit. Nově myslivost označil jako „cílevědomou“ a „regulovanou“ činnost, z čehož vyplývá, že myslivosti není *ad hoc* činností, ale směřuje k daným cílům, a to především k chovu a zušlechťování zvěře, jakožto udržováním i rovnováhy mezi početními stavy zvěře a životním prostředím, např. pomocí lovu. Dále v definici bylo zdůrazněno, že je nutné činnost ve vztahu ke zvěři provádět jako k přírodnímu bohatství. Zde je nutné zdůraznit, že ochrana přírodního bohatství by měla ze strany státu požívat vyšší ochrany, tedy by se k zvěři mělo přistupovat tak, aby byla zachována i budoucím generacím v přiměřených počtech. Nově by byla myslivost označena činností „ve veřejném zájmu ve prospěch celé společnosti k ochraně a rozvoji přírody“. V případě myslivosti může být veřejný zájem naplněn tím, že se jejím výkonem udržují stavy zvěře na únosné míře, a tím se chrání lesní a zemědělské kultury a také zabraňuje šíření nemocí zvířat přenosných na člověka.

4.3.2. Zrušení normovaných stavů a zohlednění posouzení stavu lesa

Návrh zákona by nově nepracoval s pojmem „normované stavy zvěře“, ale pouze s minimálními stavy zvěře. Tím by došlo ke zrušení administrativně stanovené hranice početního stavu zvěře v honitbě, který je pro danou honitbu na základě úživnosti ještě únosný. Tato změna úzce souvisí se snahou předkladatele vložit do zákona o myslivosti instrument zohledňující reálné dopady chování zvěře na ekosystémy, tedy především působení početních stavů zvěře na životní prostředí. Maximální početní stavy zvěře (dříve normované stavy zvěře) by tedy výsledkem mezi uživatelem a držitelem honitby s případnou korekcí vyplývající z posouzení stavu lesa osobou tím pověřenou Ministerstvem zemědělství. Minimální stavy zvěře by tak i nadále zajišťovaly nejnižší možnou hranici pro zachování reprodukční schopnosti zvěře.

4.3.3. Vypracování plánu mysliveckého hospodaření a sledování jeho dodržování

Jak bylo výše uvedeno, jedním z hlavních bodů této novely zákona o myslivosti byl návrat k původnímu způsobu vypracování plánu mysliveckého hospodaření, tedy došlo by k opuštění navrhovaného rozhodování o plánu ze strany orgánu státní správy myslivosti. Návrh by i nadále zpracovával uživatel honitby a předkládal jej k vyjádření držiteli honitby. Orgán státní správy myslivosti by zasahoval jen v případech, kdy by nedošlo k dohodě mezi držitelem a uživatelem honitby. Obdobně by tomu bylo v případě, že by bylo nutné navýšit plán lovu v průběhu roku.

Plán by se vypracovával s ohledem na místní podmínky, aby nedocházelo k nadměrnému poškozování lesa, což by následně bylo možné ověřit pomocí posouzení skutečného poškozování

lesa v honitbě pověřenou osobou. Touto navrhovanou změnou by mělo dojít k zachování existence lesa a plnění všech jeho funkcí včetně obnovy poškozených lesních porostů kůrovcovou kalamitou, kdy by plán mysliveckého hospodaření vycházel ze skutečného stavu daného místa, nikoliv z administrativně stanovených normovaných stavů.

Orgán státní správy myslivosti by následně kontroloval plnění plánu lovu, a to prostřednictvím evidence ulovené nebo nalezené spárkaté zvěře, u ostatních druhů zvěře na základě ročních údajů o odlovu.

4.3.4. Případné snížení stavů zvěře

V případě schválení tohoto návrhu zákona novelizujícího zákon o myslivosti by orgán státní správy myslivosti získal nový nástroj, kterým by bylo možné redukovat početní stavy zvěře v situaci, kdy by v případě nadměrného poškození lesa a dále v zájmu nájemce honebních pozemků nebo zájmu zemědělské nebo lesní výroby by mohl zakázat lov nebo omezit lov samců druhu spárkaté zvěře starších dvou let. Tímto krokem by bylo možné dosáhnout jednak splnění plánu lovu v počtu kusů daného druhu zvěře, ale také snížení počtu přírůstků v následujících letech.

Toto opatření vedoucí ke snížení stavů zvěře by se povolovalo na základě žádosti uživatele honitby, nebo ukládalo z moci úřední, a to i v řízení, které by bylo zahájeno na základě podnětu. Orgán státní správy myslivosti by si pro vydání rozhodnutí mohl vyžádat odborné posouzení, zda je les v honitbě poškozován zvěří nad stupeň poškození stanovený vyhláškou.

Uložení zákazu nebo omezení lovu samčí zvěře by poté bylo na posouzení orgánu státní správy myslivosti, zda tento krajní prostředek zasahující do práv uživatele honitby je nutné uložit a požadovaného stavu (snížení početních stavů zvěře a snížení škody zvěří) nelze dosáhnout jinými prostředky.

4.3.5. Informační systém evidence myslivosti

Návrh novely zákona o myslivosti by také zavedl „Informační systém evidence myslivosti“, který by byl informačním systémem Ministerstva zemědělství, který by ve veřejné části obsahoval:

- a) evidenci honiteb a jejich využití,
- b) rejstřík honebních společenstev,
- c) myslivecké plánování,
- d) evidenci ulovené nebo nalezené zvěře,
- e) evidenci vydaných a odebraných loveckých lístků,

- f) evidenci škod způsobených zvěří,
- g) evidenci plomb.

Dále v neveřejné části by byla evidence vydaných a odebraných loveckých lístků a osobní údaje fyzických osob, které by byly zaneseny do evidence myslivosti.

Vznikem tohoto informačního systému by došlo k posílení informovanosti vlastníků honebních pozemků, kteří jinak informací získávají velmi problematicky či pouze v případě účasti na valné hromadě honebního společenstva. Dále by se také zvýšila i možnost informovanost veřejnosti, čímž by se orgánům státní správy myslivosti snížila administrativa v souvislosti s povinností poskytovat zákonné informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím nebo zákona o právu na informace o životním prostředí.

Dále by orgány státní správy myslivosti skrze informační systém evidence myslivosti prováděly kontrolu plnění plánu lovu, kdy by docházelo ke kontrole ulovené zvěře prostřednictvím jejich fotografické evidence. Tímto by došlo k významné změně oproti navrhované úpravě v novele v zákona o lesích, která obsahovala povinnost předkládat orgánu státní správy myslivosti tzv. markanty, kterými by byly předem určené části těla ulovené zvěře, např. slecha (uši). Díky mobilní aplikaci by se nahráním fotografie ulovená zvěř evidovala a následně přenesla do evidence myslivosti. Vkládání by zajišťoval myslivecký hospodář a další pověřené osoby, odpovědnost by nicméně byla na uživateli honitby. Určitě se zde nabízí otázka, zda by všichni myslivečtí hospodáři byli schopni obsluhovat mobilní aplikaci a tím dostát povinnosti evidovat ulovené kusy zvěře, nicméně díky rozšíření oprávnění na další osoby je nepochybné, že uživatel této povinnosti je schopen dostát prostřednictvím pověření takové osoby, která bude mobilní aplikaci schopna obsluhovat.

Nepochybnou výhodou tohoto systému by byla evidence kontaktních údajů na myslivecké hospodáře, kteří by byli povinni do systému vložit své kontaktní údaje, zejména telefonní číslo. Tato povinnost by pomohlo situacím, kdy například Policie České republiky potřebovala kontaktovat mysliveckého hospodáře kvůli dopravním nehodám se střetem se zvěří, kdy zvěř byla pouze zraněna a nebyla usmrcena. V takových případech je nutné kontaktovat mysliveckého hospodáře co nejdříve, čemuž by právě napomohlo evidování aktuálního telefonního čísla v evidenci myslivosti.

4.3.6. Odstranění některých omezení lovu zvěře

V případě přijetí této novely zákona o myslivosti by došlo k zúžení výčtu zakázaných způsobů lovu.

Nově by byl umožněn lov spárkaté zvěře, vyjma kamzíka horského a losa evropského, pomocí umělého osvětlení a zařízení principu noktovizorů. Toto ustanovení je jedním z těch, které reagují na změnu chování zvěře, ze které se stává především zvěř noční, a dále reflektují vývoj loveckých zařízení a nové trendy při lovu. Jedním z možných přínosů by beze sporu bylo možné snížení početních stavů zvěře, u které se její chování změnilo na noční způsob života, se zajištěním bezpečnosti lovu. Sice předkladatel uvádí, že by byla zachována možnost výběru chovatelsky nevhodného jedince, ale samotné ověření tohoto argumentu by ověřila až praxe, a to především z důvodu rozdílných kvalit případně používaných přístrojů pro noční lov. Nicméně v tomto případě by se jednalo stále pouze o lov samičí a mláďat, nikoliv zvěře samčí vyjma zvěře černé.

Zajímavým návrh by také bylo umožnění používat pro dostřelnou ránu vhodnou krátkou zbraň. Je nepochybné, že v případě dostřelné rány by tato změna zvýšila bezpečnost a efektivnost dostřelné rány, kdy k dostřelné ráně často dochází v hůře přístupném terénu, např. v mlazínách. K použití krátké střelné zbraně by byla oprávněna osoba, která by mohla v dané honitbě lovit, ať už individuálně či na společném lovu, a zároveň oprávněna takovou zbraň nosit. Nicméně i v tomto případě vyvstává otázka, zda by nedocházelo ke zneužívání této možnosti *de facto* nosit krátkou zbraň během lovu k samotnému lovu, nikoliv pouze k dostřelu. Alternativou k zavádění krátké zbraně do myslivosti může být využití rakouského nebo německého modelu, kdy k dostřelu poraněné zvěře se využívá tzv. dostřelný náboj, tj. běžné lovecké ráže střeliva s nižší dopadovou energií. Díky tomuto je zvýšena bezpečnost při dostřelování a zároveň i nadále je využívána lovecká zbraň (dlouhá zbraň). V rámci tohoto ustanovení dále dochází k odstranění zákazu lovit prase divoké starší 24 měsíců jednotnou střelou na společných lovech. Lze konstatovat, že tak dochází k legalizaci případů, které se již na společných lovech stávají, a to především v situacích, kdy dochází k chybnému určení věku běžící zvěře.

Částečně kontroverzním návrhem se může zdát umožnění lovu již od 100 m od hranice se sousední honitbou. Toto ustanovení ve své stávající podobě upravovalo pásmo kolem hranice v rozmezí 200 m na každou stranu, ve kterém nemohl probíhat lov formou čekání. Z jednoho úhlu pohledu toto opatření bylo vnímáno jako ochrana zvěře vycházející ze sousední honitby, ale nepochybným rizikem zde mohla být zvýšená pravděpodobnost škod zvěří, jelikož v pásmu 400 m neprobíhal lov. Právě z těchto důvodů by se mohlo jevit jako vhodnější ponechání vzdálenosti 200 m, ale ponechání autonomie vůle uživatelů sousedních honiteb, aby si vzhledem k místním podmínkám domluvili vzdálenosti menší, než automaticky tuto vzdálenost zkrátit na 100 m.

Nelze také opomenout návrh ke zrušení zákazu lovu na pozemcích, kde probíhá sklizeň, a do 200 m od takových pozemků. Je nepochybné, že tento návrh vychází z praxe, kdy tento zákaz byl často porušován právě z důvodu snahy snižování stavů zvěře, která na zemědělských

kulturách páchala škodu. Nicméně absolutním rozvolněním v této oblasti může dojít k ohrožení bezpečnosti pracovníků provádějící sklizeň, ale také samotných lovců pohybem zemědělské techniky provádějící sklizeň.

Dalším kontroverzním bodem novely zákona o myslivosti by pravděpodobně bylo ustanovení umožňující lovit na společném lovu daněly a daňčat, srny a srnčata, resp. lovit srny na společném lovu. Z praxe vyplývá, že většina společných lovů probíhá během podzimních a zimních měsíců. Právě koncem podzimu a začátkem zimy dochází u srnců ke shazování paroží, což je *de facto* jediný zřetelný diferenciační znak srnců od srn. Z toho vyplývá, že by na společných lovech mohlo docházet k porušování zákazu lovu některých druhů zvěře, kdy by, ač v dobré víře, lovec omylem místo srny ulovil srnce se shozeným parožím. Samozřejmě nelze opominout individuální zodpovědnost každého lovce za jeho konání, ale v tomto případě by pravděpodobně docházelo k situacím, kdy by lov srn na společných lovech neprobíhal. Nelze předkladateli upřít dobrý úmysl, kdy se tímto navrženým ustanovením snažil dát uživateli honitby více nástrojů k možné redukci přemnožené zvěři.

Návrh novely by také umožnil orgánu státní správy myslivosti udělit více výjimek ze zakázaných způsobů lovu právě za účelem snížení početních stavů zvěře a snížení škod zvěři.

4.3.7. Uplatnění nároků na náhradu škody způsobené zvěří

Ministerstvo zemědělství navrhlo prodloužení lhůty pro uplatnění škody na zemědělských pozemcích, polních plodinách a zemědělských porostech na 60 dnů od jejich vzniku, nejpozději však 7 dnů přede dnem zahájení sklizně. Pokud by poškozený neoznámil vznik škody nejpozději 7 dnů před zahájením sklizně, jeho nárok by zanikl. Z pohledu uživatele honitby lze jen a pouze kvitovat nové zakotvení nejpozdějšího termínu oznámení škody, kdy uživateli honitby bude umožněno získat důkazní prostředky pro svoji obhajobu. V praxi se nezdá, že stávalo, že poškozený svůj nárok uplatnil až během sklizně, nebo dokonce až po sklizni, kdy bylo znemožněno uživateli honitby se s případnými škodami seznámit přímo na pozemcích, na kterých ke škodám mělo dojít. V případě soudního sporu byl uživatel honitby v nerovnocenném postavení oproti poškozenému, jelikož si nemohl způsobené škody ověřit. Nicméně toto by v případě přijetí novely zákona o myslivosti bylo odstraněno a postavení stran případného sporu by se narovnilo.

4.3.8. Další dílčí úpravy částí zákona o myslivosti

Předkladatel se dále rozhodl v návrhu reagovat na aplikační problémy související se žádostí vlastníka honebních pozemků o změnu honitby, a to zpřesněním podmínek, při jejichž splnění

musí orgán státní správy myslivosti žádosti vyhovět. Bylo by tomu tak v případě, kdy by byly splněny podmínky:

- a) vyslovení souhlasu držitele honitby, ke které mají být pozemky připojeny,
- b) výměra honitby neklesne pod 500 ha,
- c) honební pozemky s honitbou souvisí.

Touto změnou by nepochybně došlo posílení práv vlastníka honebních pozemků ležících v těsné blízkosti sousední honitby a se zachováním ochrany držitele honitby před jejím zánikem v případě poklesu její výměry pod 500 ha. Na druhé straně by tímto mohlo dojít k založení nerovného postavení vlastníků honebních pozemků na okraji honitby a v její centrální části.

Jednou z nesouvisející navrhovanou změnou je zavedení povinnosti mysliveckého hospodáře vyloučit ze společného lovu účastníka, který nemá na oděvu reflexní prvek, vyjma účastníků společných lovů s lovem za pomoci dravců. Ačkoliv je zavedena povinnost, je ponecháno na zvážení mysliveckého hospodáře, který reflexní prvek a v jakém rozsahu bude akceptovat, či nikoliv. Je nepochybné, že je nutné zvýšit bezpečnost účastníků společných lovů pomoci reflexních prvků, ale na druhé straně by takový návrh neobsahoval možnost úplné absence reflexního prvku, např. za situace, kdy účastníci lovu stojí blízko sebe za jasného počasí na volném prostranství. Tedy své kolegy bezpečně vidí.

Předkladatel se také v návrhu zákona rozhodl upravit povinnost držení loveckých psů, resp. tuto povinnost ze zákona vypustit a nahradit ji povinností používat lovecké psy. Je nesporné, že uživatel honitby až na výjimky lovecké psy nedrží, ale lovečtí psi jsou v držení jednotlivých fyzických osob. Na druhé straně navržené řešení se může jevit minimálně jako nešťastné. Změna povinnosti držení na povinnost používání může v praxi znamenat zhoršení „dostupnosti“ psů pro jejich nasazení v terénu, např. při dosledu poraněné zvěře. Pokud uživatel nebude mít k dispozici loveckého psa s danou upotřebitelností v držení, může při jeho shánění dojít k prodlení a zbytečnému prodlužování trápení zvěře. Proto by se zde jako vhodnější nabízela úprava textace povinnosti držení loveckých psů tak, aby byla v souladu s praxí – držení loveckých psů fyzickými osobami. Dále je nutné zde zdůraznit, že stávající povinnost držet loveckého psa se promítá i do dalšího právního předpisu, a to zákona o místních poplatcích, který obsahuje osvobození od poplatku ze psů i s odkazem na zákon o myslivosti pro osobu, které „[...]stanoví povinnost držení a používání psa zvláštní právní předpis“.⁴⁰⁴ V případě přijetí navrhované změny a zrušení

⁴⁰⁴ Viz ustanovení § 2 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích.

povinnosti držení loveckých psů by jejich vlastníci nesplňovali podmínku pro osvobození od poplatku ze psů, pokud by zároveň nedošlo i ke změně v zákoně o místních poplatcích.

V případě lovecké kynologie a použití loveckých psů předkladatel zákona dále navrhuje vypuštění zákazu použití ohařů a loveckých psů s kohoutkovou výškou vyšší než 55 cm k vyhánění srnčí zvěře a ostatní zvěře spárkaté. Ačkoliv dojde ke zrušení zákazu použití některých loveckých psů ze strany zákona, může jejich použití na společných akcích svým rozhodnutím korigovat vedoucí lovecké akce nebo myslivecký hospodář a rozhodnout o použití konkrétních psů během konkrétního lovu s přihlédnutím k místním podmínkám. Je tím také zdůrazněna autonomie vůle vůdce loveckého psa, který by sám měl zvážit, zda jeho lovecký pes je vhodný pro použití při daném lovu. Dále tato změna nepochybně reaguje na nové trendy v myslivecké kynologii a snaze využití vhodných plemen loveckých psů, které nyní nelze na společných loveckých akcích využít pro nesplnění podmínky maximální kohoutkové výšky. Je nutné ovšem zdůraznit, aby osobní zodpovědnost vůdců loveckých psů za zdraví jejich psů byla vždy na prvním místě a toto ustanovení nebylo chápáno jako automatické používání všech loveckých psů na společných loveckých akcích.

Nesporně kladnou navrhovanou změnou by byla možnost nově získat lovecký lístek i po absolvování povinného předmětu myslivost bez nutnosti složení závěrečné zkoušky na dané škole. Avšak na druhou stranu nelze také opomenout účelové studium pouze předmětu myslivost, tedy absolvování jen té zkoušky bez náležité praxe, která samozřejmě bez kontextu dalších předmětů je značně nekompletní, tedy nedostatečná. Tedy rychlost získání loveckého lístku by mohla být na úkor kvality vzdělání jeho držitele.

Navrhovatel novely se také rozhodl podpořit lokální zpracování zvěřiny, kdy výslovně zařadil do demonstrativního výčtu „činnosti a vybavení pro zpracování ulovené zvěře“ mezi činnosti, které lze finančně podporovat. Nicméně možnost poskytnout finanční příspěvky bylo navrženo rozšířit na všechny činnosti vykonávané podle zákona o myslivosti.

4.3.9. Pozměňovací návrhy zemědělského výboru Poslanecké sněmovny

Zemědělský výbor ve svém usnesení rozeslaném poslancům jako sněmovní tisk č. 954/3⁴⁰⁵ navrhl podrobnější úpravu informačního systému evidence myslivosti vč. zpřesnění ustanovení o kontrole a evidenci ulovené a nalezené zvěře. Také upravil data nabytí účinnosti, a to s ohledem na průběh legislativního procesu.

⁴⁰⁵ Sněmovní tisk č. 954, Poslanecká sněmovna, 8. volební období, 2017 – 2021, [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=954s> ž.

Dále do novely zákona o myslivosti navrhl doplnit novelu zákona o lesích týkající se procesu zjišťování stavu lesa a novelu zákona na ochranu zvířat proti týrání, aby i do tohoto zákona byly promítnuty změny ze sněmovního tisku č. 954.

4.4. Shrnutí k předložené novele zákona o myslivosti – ST 954

Tento návrh novely zákona o myslivosti byl předložen především z důvodu reakce na schválení novely zákona o lesích s vloženým pozměňovacím návrhem obsahující novelu zákona o myslivosti. Tedy jako reakce na zavedení povinnosti předkládat a kontrolovat tzv. markanty a požadavku na pravidelné zpracování posudku za účelem stanovení vhodné výše lovu spárkaté zvěře v honitbě a změny způsobu tvorby plánu mysliveckého hospodaření v honitbě. Čímž by došlo k zatížení státního rozpočtu, orgánu státní správy myslivosti a uživatelů honitby. Tento argument nelze zcela potvrdit, jelikož úprava nenabyla účinnosti a nebyl předložen návrh systémového řešení. Nicméně na základě praktických zkušeností by se o zvýšené finanční náklady nepochybně jednalo. Hlavní linkou navrhovaných změn měla být snaha o snížení škod způsobených zvěří v důsledku jejich vysokých početních stavů tak, aby byla umožněna obnova poškozených lesních porostů kůrovcovou kalamitou.

Nicméně předkladatel návrhu se rozhodl návrh doplnit o další ustanovení přímo nesouvisející s hlavním důvodem pro předložení vládního návrhu zákona, např. povinnost nošení reflexních prvků či zrušení povinnosti uživatele honitby držet lovecké psy, které by negativně dopadlo na jejich vlastníky v podobě ztráty osvobození od poplatku ze psů.

Hlavní výhodou tohoto návrhu je jednak to, že autorem je Ministerstvo zemědělství, které je ústředním orgánem státní správy myslivosti, dále v případě vládních návrhů zákonů je nutné provést meziresortní připomínkové řízení, ve kterém své připomínky mohou uplatnit organizace hájící zájmy dotčených subjektů, a dále Ministerstvo zemědělství může být mediátorem během legislativního procesu.

I přes výše uvedené pozitivní části návrhu lze v předložené novele zákona o myslivosti najít několik, z pohledu myslivecké praxe, sporných bodů, jako je například povinnost nošení reflexních prvků za každé situace, zrušení povinnosti uživatele honitby držet lovecké psy nebo povolení lovu srn na společných lovech.

Projednávání sněmovního tisku č. 954 bylo dne 18. 6. 2021 ve třetím čtení přerušeno. K pokračování 3. čtení již v následujících jednacích dnech nedošlo. Následně jeho projednávání bylo ukončeno s koncem volebního období.

4.5. Poslanecká novela zákona o myslivosti – ST 1273

Poslanecký návrh zákon, který byl Poslanecké sněmovně předložen dne 30. července. 2021 jako sněmovní tisk č. 1273, vycházel ze ST 954, kdy obsahoval jeho doslovné znění bez dalších úprav. Jedinou změnou oproti ST 954 byl způsob projednání Poslaneckou sněmovnou, a to v režimu ustanovení § 90 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny. Tedy s návrhem zákona měl být vysloven souhlas již v prvním čtení, a to kvůli časové naléhavosti a blížícího se konce volebního období. Vláda k tomuto návrhu přijala nesouhlasné stanovisko z důvodů, že v rámci projednávání ST 954 v Zemědělském výboru byly přijaty kompromisní pozměňovací návrhy připravené v převážné části s Ministerstvem zemědělství.⁴⁰⁶

Vzhledem k blížícímu se konci 8. volebního období Poslanecké sněmovny nebyl návrh zákona projednán na plénu a jeho projednávání bylo ukončeno s koncem volebního období.

Shrnutí čtvrté kapitoly

V 8. volebním období bylo v Poslanecké sněmovně projednáváno několik novel zákona o myslivosti. Buď se jednalo o vedlejší změnu v rámci jiné právní úpravy, nebo změna zákona o myslivosti byla vložena do jiného návrhu zákona formou pozměňovacího návrhu. Dále do Poslanecké sněmovny byly předloženy dvě obsahově totožné novely zákona o myslivosti, pouze se lišily v osobě předkladatele a navrženého způsobu projednání.

Z projednaných a schválených návrhů se jedná o sněmovní tisk číslo 408, který obsahoval novelu zákona o lesích, a dále o sněmovní tisk číslo 731, tzv. invazní novela. K oběma návrhům byl v průběhu projednávání v Poslanecké sněmovně načten pozměňovací návrh obsahující návrh na změnu zákona o myslivosti. V případě sněmovního tisku číslo 408 se jednalo o změnu sestavování plánu mysliveckého hospodaření v honitbě. Ten by nově stanovil orgán státní správy myslivosti místo uživatele honitby a dále by musel zajistit vypracování posudku za účelem stanovení vhodné výše lovu spárkaté zvěře v honitbě, a to jednou za 5 let. Pro kontrolu plnění plánu mysliveckého hospodaření tento pozměňovací návrh zaváděl povinnost uživatele honitby předkládat markanty, tedy určené části těla ulovené zvěře. Tyto navržené změny byly předloženy z důvodu snížení škod způsobených vysokými stavy spárkaté zvěře a potřeby ochrany obnovovaných lesních porostů po kůrovcové kalamitě. Tento pozměňovací návrh Poslanecká

⁴⁰⁶ Sněmovní tisk č. 1273, Poslanecká sněmovna, 8. volební období, 2017 – 2021, [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=1273>.

sněmovna přijala, načež na něj bezprostředně reagoval pozměňovací návrh k sněmovnímu tisku číslo 731, který přijatou změnu v rámci novely zákona o lesích rušil především z důvodů nesystémového řešení v podobě předkládání markantů a změny tvorby plánu mysliveckého hospodaření. I tento pozměňovací návrh byl Poslaneckou sněmovnou přijat, nicméně z legislativně technického hlediska bylo potřeba do zákona vrátit ještě původní znění zákona o myslivosti, což učinil Senát. I přes přijetí těchto dvou novel zákona o myslivosti zůstalo jeho znění nezměněné.

Ministerstvo zemědělství na novelu zákona o lesích reagovalo předložením vlastního návrhu, který měl především řešit vysoké stavy spárkaté zvěře, ale v mnoha bodech byl rozšířen o nesouvisející změny se stavy spárkaté zvěře a škodami zvěří. Tento návrh byl předložen Poslanecké sněmovně jako sněmovní tisk číslo 954 a obsahoval například novou definici myslivosti, zrušení normovaných stavů zvěře, zřízení elektronického systému evidence myslivosti, odstranění některých omezení lovu, úpravu podmínek pro uplatnění nároků na náhradu škody způsobené zvěří a další. Jednalo se tedy o komplexnější návrh, který prošel meziresortním připomínkovým řízením, a byly v něm zohledněny některé připomínky dotčených subjektů. Nicméně tento návrh se nestihl v rámci 8. volebního období Poslanecké sněmovny projednat. Obdobně tomu tak bylo v případě poslaneckého návrhu, který byl totožný se sněmovním tiskem číslo 954, pouze navrhoval vyslovení souhlasu s tímto návrhem již v prvním čtení.

5. Budoucnost myslivosti a zákona o myslivosti – *de lege ferenda*

Česká myslivost se dostala do fáze, kdy ji bezesporu čeká nutná proměna, a především novela zákona o myslivosti. Důvodem pro úpravu zákona o myslivosti jsou nejen klimatické změny a lokálně vysoké stavy některých druhů zvěře (zejména teritoriální spárkaté zvěře), ale také vývoj komunitárního práva Evropské unie.

Nepopíratelnou roli hraje i vývoj společnosti a její vnímání myslivosti, kdy si za touto činností představí pouze lov jako zábavu, nikoliv veřejně prospěšnou činnost. Na tento problém české myslivosti upozornil Ústavní soud již v roce 2006 a stále se zdá, že nedošlo ke změně. Nicméně tento problém nevyřeší ani sebelepší změna zákona o myslivosti, ale změna musí vzejít od samotných myslivců a dalších dotčených subjektů, zejména Českomoravské myslivecké jednoty, a to především formou osvěty, například odbornými semináři nebo video spoty představující práci myslivce po celý rok.

Aktuálně tím hlavním důvodem pro změnu zákona o myslivosti je obnova lesních porostů po kůrovcové kalamitě, stejně jako předcházení škodám na zemědělských plodinách a pozemcích a škodám v důsledku dopravních nehod se zvěří.

5.1. Zákaz olova

Otázka zákazu olova, respektive používání olověných broků při lovu v mokřadech, zcela určitě bude muset být řešena. Ze strany Evropské unie již běží lhůta pro úpravu vnitrostátního práva. Zákaz užívání olověných broků bude platit od 15. února 2023, a to při lovu v mokřadech. Mokřad byl definován velmi široce a prakticky zahrnuje každou plochu s možným výskytem vody. Toto téma bylo velmi diskutováno a zcela určitě i bude, a to z důvodu, že negativní dopady olověných broků nebyly zcela prokázány, na což aktivně upozorňují některé odborné organizace. Také zde neexistuje adekvátní náhrada olověných broků, která by měla alespoň podobné technické vlastnosti a účinnost při lovu. Může se tak stát, že dojde k omezení lovu některých živočichů vyžadujících regulaci nebo druhů zvěře, které působí hospodářské škody, například kormorána.

5.2. Myslivost jako veřejně prospěšná činnost

Současnou definicí je myslivost charakterizována jako činnost v přírodě ve vztahu k volně žijící zvěři a spolková činnost s cílem udržet a rozvíjet myslivecké tradice a zvyky. Její poslání je nicméně daleko hlubší, a to především směrem k ochraně přírody a především ochraně zvěře

jakožto jedné ze složek. Tento úkol přenesl na osoby vykonávající myslivost stát, čímž se z myslivosti ve svém základu stala cílevědomá a regulovaná činnost sloužící k ochraně a rozvoji přírody.⁴⁰⁷ Myslivost tedy není primárně zájmovou aktivitou, ale lze ji označit za veřejně prospěšnou činnost, kdy je veřejná prospěšnost dána i ochranou a chovem zvěře jakožto přírodního bohatství, kdy stát přenesl péči o zvěř na uživatele honiteb, včetně odpovědnosti za škody způsobené zvěří, kterou lze obhospodařovat lovem. Kromě chovu zvěře myslivci svojí činností zabraňují šíření různých zoonóz, a to prostřednictvím regulace zvěře. Také v rámci výkonu myslivosti jsou usmrcováni nepůvodní invazní živočichové. Pokud by tomu tak nebylo ze strany myslivců, musel by jejich roli převzít stát s nutností vynaložení finančních prostředků.

Z těchto důvodů by bylo vhodné upravit definici myslivosti, a to například do znění *„myslivostí se rozumí soubor činností vykonávaných ve veřejném zájmu ve prospěch celé společnosti a prováděných v přírodě k její ochraně a rozvoji a ve vztahu k volně žijící zvěři jako součásti ekosystému a spolková činnost směřující k udržení a rozvíjení mysliveckých tradic a zvyků jako součásti českého národního kulturního dědictví“*

Touto změnou by zajisté bylo učiněno za dost jednak obsahu zmíněného nálezu Ústavního soudu, ale také by bylo přesněji definováno poslání myslivosti, což by při náležité osvětě vůči veřejnosti mohlo zlepšit společenský pohled na myslivost. Obdobného názoru bylo také Ministerstvo zemědělství, které navrhlo obdobnou změnu definice ve sněmovním tisku č. 954, se kterou se autor plně ztotožňuje.

5.3. Výměra honiteb

Při projednávání poslední novely zákona o myslivosti obsažené ve sněmovním tisku č. 954 bylo možné sledovat tlak některých subjektů, především zastupujících zemědělsky hospodařící subjekty a vlastníky lesních pozemků, na změnu minimální výměry honitby, případně možnost vlastníka podílet se ze zákona na lovu. V rámci projednávání tohoto sněmovního tisku bylo předloženo několik pozměňovacích návrhů, které snižovaly minimální výměru honitby na 250 ha v případě, že se jednalo o honební pozemky téhož vlastníka, ale zároveň vznikem takové honitby nesmělo dojít k zániku původní společenstevní honitby. Na jednu stranu, a to z pohledu vlastníka, lze pochopit oprávněný požadavek vlastníků honebních pozemků větší výměry na vytvoření vlastní honitby nebo na účast na výkonu myslivosti, nicméně vlastníci honebních pozemků mohou

⁴⁰⁷ Podrobněji nálezu Ústavního soudu ze dne 13. prosince 2006, sp. zn. Pl. ÚS 34/03.

vykonávat svá práva na valné hromadě honebního společenstva, která mj. rozhoduje o způsobu využití honitby nebo přijímání nových členů. Z pohledu chovu a ochrany zvěře by naopak bylo možné vznést požadavek na zvýšení minimální výměry honiteb, a to především v honitbách se zvěří, která má větší akční rádius. Nyní zákonem stanovená minimální výměra honitby se zdá být vhodným kompromisem mezi požadavky některých vlastníků honebních pozemků a řádným chovem zvěře. Také z historického vývoje myslivosti lze zjistit, že minimální výměry honiteb se postupem času zvyšovaly, a to z původních 115 ha až na současných 500 ha. Dále například na Slovensku je minimální výměra 1000 ha, respektive 2000 ha v případě chovu jelenů.

V současné době lze stále zaznamenat návrhy na zmenšení minimální výměry honitby, které jsou dokonce intenzivnější, než je tomu v době projednávání sněmovního tisku č. 954. Předkladatelé těchto návrhů požadují snížení minimální výměry na 200 ha, a to bez ohledu na ochranu původní společenstevní honitby před jejím zánikem. K těmto návrhům a požadavkům je nutné zdůraznit, že tito vlastníci honebních pozemků mají značně silné postavení v rámci hlasování na jednání valné hromady honebního společenstva, kterého se většinou účastní málo jeho členů, tedy jsou svým počtem hlasů schopni významně ovlivnit výsledek hlasování a tím i využití honitby, nebo způsob vykonávání myslivosti v takové honitbě. Zároveň za účelem posílení postavení těchto vlastníků je možné změnit přepočítání výměry honebních pozemků na hlasy, jak je uvedeno níže.

Z pohledu autora by určitě ke snížení minimální výměry honitby nemělo dojít, ba naopak by autor podpořil i zvýšení minimální výměry honitby pro některé druhy zvěře. Je především nutné zachovat dostatečnou minimální výměru honitby, aby bylo možné řádně provádět myslivecké hospodaření a plánování s cílem stanovení takových stavů zvěře, které zachovají její kvalitativní rozvoj a na druhé straně nebudou způsobovat neúnosné škody na honebních pozemcích a kulturách rostoucích na nich. Ačkoliv se nejedná o žádný návrh *de lege ferenda*, je zachování stávající úpravy i přes návrhy na její změnu možné taky považovat za úvahu, jakým směrem se bude právní úprava myslivosti ubírat.

5.4. Početní stavy zvěře a způsoby lovu

V současné době panuje obecný úzus, že zvěř je plošně přemnožena. Nelze ovšem používat pojem „přemnožený“, jelikož by v takovém případě docházelo k samovolným úhynům v nedostatku potravy. Vhodnější je tedy používat označení „zvýšené početní stavy“ nad únosnou míru“ nebo pouze „zvýšené početní stavy“. Nicméně na základě zkušeností z terénu nejsou zvýšené početní stavy zvěře pravidlem. Je možné připustit, že v některých oblastech bude aktuálně

vyšší nárok na obnovu lesních porostů a s tím spojený tlak na minimalizaci početních stavů zvěře. V takovém případě při změně přírodních podmínek v honitbě a nutnosti zajištění obnovy lesních porostů, které nemají menšího významu než zvěř, je nutné zakotvit některé dočasné nástroje pro snížení početních stavů zvěře. Nabízí se zde udělení výjimek z některých zakázaných způsobů lovu, například povolení lovu blízko krmelců a slanisek, nebo lovu na čekané poblíž hranic honiteb, pokud by se na tom uživatelé sousedních honiteb dohodli. Nicméně tato výjimka by mohla být zakotvena přímo v zákoně, a bylo by tak uživatelům honitby umožněno svobodně rozhodovat o lovu v blízkosti hranic honiteb. I vzhledem k tomu, že zákaz lovu poblíž hranic je stanoven na ochranu uživatelů honiteb, nikoliv zvěře, měla by být dána možnost uživatelům honiteb uzavřít dohodu o možnosti lovu v blízkosti hranic.

Je nutné také zmínit, že zvěř, resp. živočichové obecně, jsou vázáni na prostředí, v němž žijí. Tedy na rostlinný pokryv a krajinu. Jejich početní stavy, ať už u spárkaté nebo drobné, jsou důsledkem stavu životního prostředí, které z velké míry člověk ovlivňuje. Z těchto důvodů by zemědělsky hospodařící subjekty měly dbát větší diverzifikace krajiny, a to například snižováním výměry půdních bloků nebo zřizováním remízků, které mají hned několik funkcí – ochrana před erozí půdy a kryt pro zvěř. Je nepochybné, že zlepšení přístupu zemědělských subjektů ke krajině by vedlo přinejmenším ke zlepšení druhové pestrosti zvěře, ale i ke změně početních stavů a případně i snížení škod zvěří. Zlepšila by se tak možnost lovu na menších půdních blocích a zároveň zvýšila úživnost honitby.

5.5. Otázky honebního společenstva

Jednání valné hromady honebního společenstva je svoláváno způsobem v místě obvyklém, který může upřesnit samotná valná hromada. V praxi tak bývá pozvánka na valnou hromadu nejčastěji vyvěšena na vývěsce honebního společenstva nebo úřední desce obecního úřadu. Nicméně ne všichni vlastníci honebních pozemků mají bydliště či se nepřetržitě vyskytují v místě honitby. Vzhledem k tomu, že na valné hradě se uplatňují práva spojená s vlastnickým právem k honebnímu pozemku, měla by být pozvánka na jednání valné hromady honebního společenstva známa co nejširšímu okruhu jeho členů. V dnešní době se tak nabízí možnost využití internetových stránek, které by byly za tímto účelem, zřízeny. A případně by mohly být aktualizovány po celou dobu trvání nájemní smlouvy k honitbě a napomoci k vyšší informovanosti vlastníků honebních pozemků. Obdobné situace lze nalézt i v jiných odvětvích práva, a to například v případě akciové společnosti, která je povinna zveřejnit pozvánku na jednání valné hromady na svých internetových stránkách. Samozřejmě zde lze namítat rozdílné postavení a účel akciové společnosti, ale princip

valných hromad je v obou případech stejný – umožnění výkonu hlasovacího práva v základních otázkách v působnosti valné hromady. Jednou z možností by tedy bylo zveřejňování pozvánky na jednání valné hromady na internetové stránce honebního společenstva, zde by ovšem určitě vyvstala diskuze o přiměřenosti povinnosti zřízení internetových stránek jen kvůli zveřejňování pozvánky na jednání valné hromady. Nicméně další možností by mohlo být zřízení jakési centrální vývěsky například Ministerstvem zemědělství, na které by honební společenstvo zveřejňovalo pozvánku na valnou hromadu. Touto změnou by se zcela určitě zvýšila dostupnost, jak se s pozvánkou na jednání valné hromady honebního společenstva seznámit. Tento způsob by ovšem přenesl povinnost soukromoprávní povahy honebního společenstva zveřejnit pozvánku na subjekt veřejného práva, tedy Ministerstvo zemědělství. Nicméně z důvodu potřeby informování co největšího počtu vlastníků honebních pozemků by se tento postup mohl stát akceptovatelným, obdobě jako je povinnost obchodních korporací zveřejňovat stanovené listiny v obchodním rejstříku – zveřejní až příslušný soud po zaslání. Druhým možným způsobem by bylo zřízení centrálního rejstříku honebních společenstev, ve kterém by se pozvánky zveřejňovaly, nikoliv pouze na úrovni obecních úřadů obcí s rozšířenou působností. Případně alespoň stanovit zveřejňování pozvánek ve stávajícím rejstříku honebních společenstev. Další možností by také mohlo být uzákonění povinnosti zveřejnit pozvánku na každé úřední desce obce, v jejímž katastrálním území jsou honební pozemky dané obce, tedy spolupráce mezi obcí a honebním společenstvem. Nicméně kromě elektronického zveřejňování pozvánky by bylo vhodné zachování i stávajícího způsobu zveřejnění pozvánky, a to způsobem v místě obvyklém.

Dále by bylo vhodné zvážit změnu ustanovení týkajícího se přepočtu výměry honebních pozemků na počet hlasů. Účinná právní úprava přiznává jeden hlas za každý i započatý hektar. Tedy může docházet k situacím, kdy dojde k faktické nerovnováze hlasů, a to v případě, kdy několik členů malých pozemků bude mít více hlasů než jeden člen se stejnou výměrou honebních pozemků. Je nutné upozornit, že tento současný stav Ústavní soud neshledává protiústavním, pouze připustil, že k případné disproporci může docházet. V tomto případě se nabízí jednoduché řešení, a to hlasování podle skutečné výměry honebních pozemků. Nicméně toto by zajisté vedlo k složitému sčítání, které by bylo přinejmenším časově náročné. Proto se jako vhodné jeví snížit hranici na „*každých i započatých 1000 m² výměry honebního pozemků (...) přísluší jeden hlas*“. V případě vlastníků malých pozemků by prakticky nedošlo ke změně, ale posílilo by se postavení, resp. odstranila by se diskriminace vlastníků honebních pozemků s větší výměrou. Na obdobném principu by mělo být zakotveno i ručení za závazky honebního společenstva.

5.6. Etika lovu a změna doby lovu

Diskuze by také mohla proběhnout nad úpravou doby lovu u lišky obecné, kterou lze lovit celoročně. I přesto, že liška je považována za zvěř škodící myslivosti, hovorově také za „škodnou“, měla by jí náležet ochrana v době péče o mláďata, jako tomu je v případě jiných druhů zvěře, kdy zákon o myslivosti například umožňuje zakázat vstup do honitby v době hnízdění, kladení a odchovu mláďat. To jen dokládá společenský zájem na této změně. Na druhou stranu se zajisté vyskytnou argumenty, že tato změna není zcela nutná, a to především na základě individuálního postupu každého myslivce a nelovení lišek v době odchovu mláďat, což by bylo založeno pouze na základě etiky. Je nepochybné, že by se tak změna nepřímo dotkla norování v době odchovu mláďat.

Na druhé straně je také nutné zmínit, že celoroční lov je povolen u prasete divokého bez rozdílu pohlaví a také u vybraných druhů spárkaté zvěře do dvou let věku. Tedy společnost u některých druhů zvěře požaduje úpravu dobu lovu a ochranu v době odchovu mláďat, ale zároveň u jiných druhů zvěře z důvodu snížení jejich početních stavů a následně škod požaduje celoroční dobu lovu bez omezení pohlaví, případně věku. Z pohledu praxe dodržuje většina myslivců, včetně autora, nepsané pravidlo založené na etice lovu, že v době odchovu mláďat se dospělá samičí zvěř neloví, a pokud nejde bezpečně rozeznat pohlaví, neloví tento druh zvěře obecně. Samozřejmě v případě prasete divokého je tento přístup velmi problematický zvláště v době, kdy pravidelný rozmnožovací cyklus prasete divokého je narušen.

Etický aspekt lovu se také vytratil při dočasném rozšíření doby lovů spárkaté zvěře za účelem snižování škod zvěří, a to u samic do dvou let věku. V případě samic spárkaté zvěře do jednoho roku věku lze pochopit lov i během posledních zimních měsíců a během jarních měsíců, nicméně ne už u samic starších jednoho roku, které jsou v tomto období březí a mají v sobě několikacentimetrový vyvíjející se plod. Jako příklad místa lovu březích samic lze uvést Národní park Šumava, kde k takovému odstřelu dochází opakovaně, což bylo několikrát uvedeno v médiích a probíráno i v odborných mysliveckých kruzích. Za sporné lze také označit schopnost rozlišit věk lovené samičí zvěře, zda se jedná o jedince ve věku necelých dvou let, nebo naopak už necelých tří let, kdy by již došlo k porušení vymezené doby lovu a odstřelu v době hájení. Nelze popřít, že cílem takového lovu je bezesporu snaha o snižování početních stavů zvěře a jejich škod, ale na druhé straně je možné se intenzivně věnovat lovu holé zvěře v závěru roku nebo počátkem ledna, kdy je plod na samotném počátku vývoje. Z těchto důvodů, pokud se některé organizace nedokážou řídit etikou lovu, i když takový lov je zákonem povolený, by bylo záhodno novelizovat

vyhlášku stanovující doby lovu zvěře a umožnit lov v jarních měsících pouze holé zvěře spárkaté do věku jednoho roku.

Z etického pohledu je nutné upravit i případ nutnosti lovu poraněné zvěře mimo dobu lovu. Dle účinné právní úpravy musí uživatel honitby požádat o povolení lovu poraněné zvěře mimo dobu lovu, tedy tímto postupem se jednoznačně prodlužuje trápení poraněné zvěře. Na druhé straně lze chápat záměr zákonodárce, aby lovem zvěře označené jako poraněné nedocházelo k obcházení například doby lovu. Nicméně i přes naznačené riziko by mělo dojít ke změně, kdy lov poraněné zvěře by měl být umožněn ihned po obeznámení poraněného kusu s následnou bezprostřední kontrolou ze strany mysliveckého hospodáře, myslivecké stráže, orgánu státní správy myslivosti nebo nezávislého veterináře. Pokud by bylo shledáno pochybení při sanitárním odstřelu mimo dobu lovu zvěře, měl by zákon o myslivosti obsahovat přísné sankční nástroje, eventuálně by takový lov měl být označen za trestný čin pytláctví, resp. zde již lze uvažovat o naplnění skutkové podstaty pytláctví. Tím by zajisté došlo k eliminaci rizika zneužití institutu lovu poraněné zvěře mimo dobu lovu.

5.7. Změna výčtu druhů zvěře

Ve výčtu druhů zvěře, které nelze lovit, je uveden i kormorán velký, který byl do 1. dubna 2013 zvláště chráněným druhem. Od té doby je podřazen mezi obecnou ochranu, ale na základě výjimky udělené orgánem státní správy myslivosti lze provádět jeho lov. Udělené výjimky již nejsou prakticky vzácností a z kormorána se tak stává běžně lovená zvěř, za kterou Ministerstvo zemědělství vyplácí zástřelné 500 Kč. Výjimky jsou udělovány z důvodu značných škod způsobených kormoránem na rybách. Nabízí se tedy otázka, zda lov kormorána administrativně nezjednodušit a zařadit ho mezi druhy zvěře, kterou lze obhospodařovat lovem, a to především z důvodu snížení škod způsobených kormoránem. Nicméně zde by se změnou statutu kormorána změnila i odpovědnost za způsobené škody kormoránem, která by z Ministerstva zemědělství přešla na uživatele honitby. Z pohledu státní správy myslivosti i uživatelů honiteb by zajisté došlo ke snížení administrativní zátěže, ale vzhledem k obtížnému lovu a snižování početních stavů kormoránů by tato změna mohla mít negativní dopady na uživatele honitby a jejich odpovědnosti za škody kormoránem vzhledem k rybářům. Zajisté obdobná diskuze by se mohla rozvinout k dalším druhům zvěře – bobr evropský nebo krkavec velký. Možným řešením by mohla být změna právní úpravy tak, že by prováděcí předpis stanovil jejich dobu lovu, případně území, kde by k lovu mohlo docházet, a další podmínky lovu, ale tyto druhy zvěře by nebyly označeny jako druhy zvěře, které lze obhospodařovat lovem, tím by nedošlo k přenosu odpovědnosti za jejich škody z Ministerstva zemědělství na uživatele honitby.

Shrnutí páté kapitoly

Česká myslivost a zákon o myslivosti se ocitly v době, kdy bude nevyhnutelná jejich změna. Především bude nutné zlepšit vnímání myslivosti ze strany společnosti, aby myslivost nebyla spojena pouze s lovem zvěře. Na tento problém české myslivosti upozornil Ústavní soud již v roce 2006 a stále se zdá, že nedošlo ke změně. Nicméně tento problém nevyřeší ani sebelepší změna zákona o myslivosti, ale změna musí vzejít od samotných myslivců a dalších dotčených subjektů, zejména Českomoravské myslivecké jednoty, a to především formou osvěty.

Co se týče legislativních změn, nevyhnutelnou změnou bude implementace zákazu používání olověných broků v mokřadech, který může v mnoha případech ztížit i snižování stavů druhů zvěře, které způsobují významné škody. Dále by bezpochyby mělo dojít ke změně definice myslivosti vyplývající z jejích přínosů, respektive její označení za veřejně prospěšnou činnost. Za účelem snížení vyšších stavů zvěře by mohlo dojít ke změně zákazu lovu na čekané v blízkosti hranic honiteb a na možnost dohody takového lovu mezi uživateli honitby. Ke změně početních stavů zvěře by také mohlo dojít zavedením povinnosti větší diverzifikace krajiny, která by jednak umožňovala lepší lov v rámci menších půdních bloků, ale také by došlo ke zvýšení úživnosti honitby. V otázce honebního společenstva lze uvést dvě oblasti, které by bylo záhodno nově upravit. Jednak zlepšení informovanosti vlastníků honebních pozemků o konání valné hromady honebního společenstva, například povinnost zveřejnit pozvánku na jednání valné hromady na internetu nebo v rejstříku honebních společenstev. Druhou změnou vedoucí k posílení postavení větších vlastníků honebních pozemků by byla změna přepočtu výměry honebních pozemků na počet hlasů, kdy by nově byl hlas za každých započatých 1000 m². Zákon o myslivosti u některých druhů zvěře umožňuje celoroční lov, tedy i v době péče o mláďata. Ačkoliv se jedná v případě lišky o zvěř škodící myslivosti, i tato zvěř by měla mít nárok na etický lov, tedy stanovenou dobu lovu mimo období odchovu mláďat.

Námětem pro širší diskuzi by zajisté mohlo být i stanovení podmínek lovu pro druhy zvěře, které jsou chráněné, ale za účelem jejich lovu, resp. redukce početních stavů, jsou vydávány plošně a opakovaně výjimky.

Naopak by z pohledu autora nemělo dojít ke změně minimální výměry honitby. Požadavky na snížení minimální výměry honitby již byly zaznamenány během projednávání sněmovního tisku číslo 954 a stále přetrvávají, a to především ze strany zástupců zemědělců a vlastníků lesů.

Závěr

Cílem diplomové práce bylo shrnutí historického vývoje a legislativního rámce výkonu myslivosti od raného středověku po aktuálně účinnou právní úpravu výkonu práva myslivosti s jejím zhodnocením a promítnutím do praxe a dále s možností změn *de lege ferenda*.

Na začátku práce byl nejprve uveden přehled historického vývoje lovu a prvních právních úprav myslivosti se zaměřením na důležité právní akty dané doby, které pro myslivost představovaly zásadní změny. Lov byl od svého počátku zdrojem obživy, ale i v důsledku proměn ve společnosti prošel také svým vývojem, kdy se postupem času stal kratochvílí a výsadou panstva, a to i na cizích pozemcích. V důsledku intenzivního lovu se postupně objevila potřeba regulace lovu a na druhé straně potřeba zajistit dostatečnou velikost populace zvěře, tedy chov zvěře a její ochranu. Tím byl položen základ myslivosti tak, jak ji známe dnes. K největšímu rozvoji myslivosti došlo v 19. století, kdy bylo zrušeno poddanství, a lov přestal být výsadou šlechty, ale začal se vázat s vlastnickým právem k pozemkům. Bylo zrušeno právo lovu na cizím pozemku a vlastníci pozemků se mohli podílet na mysliveckém hospodaření v rámci dané honitby, a to buď vytvořením vlastní honitby, nebo členstvím ve společenstevní honitbě. Tento princip přetrvává dodnes. Vlastník honebního pozemku uplatňuje svá práva v rámci jednání valné hromady honebního společenstva, která mimo jiné rozhoduje o způsobu využití společenstevní honitby. Je nutné zdůraznit, že vlastnictví honebních pozemků nezakládá automatické členství v mysliveckém spolku, pokud byla honitba pronajata. V takovém případě mu ovšem náleží přednostní právo přijetí za člena mysliveckého spolku. Na základě rešerše historického vývoje lovectví a myslivosti lze doložit, že právní ukotvení nejdříve lovectví a poté myslivosti často odráželo přístup panovníka k lovu zvěře a případně její ochraně a pytláctví, nebo politické poměry, které svoji ideologii promítaly i do oblasti myslivosti. Z historického exkurzu je také nutné upozornit na snahu snižování početních stavů šelem, které působily škody na hospodářských zvířatech. Na tomto místě je vhodné poznamenat, že náhrada za škody působené šelmami je vypočítávána chovatelům hospodářských zvířat pouze za hodnotu masa, nikoliv za chovnou hodnotu jedince, což chovatele poškozuje. Tento problém se již nyní vyskytuje u některých druhů zvěře, které nelze obhospodařovat lovem. Tedy je bezpochyby jisté, že brzy nastane otázka, jak počty šelem redukovat na únosnou míru, protože nemají přirozeného predátora, jako tomu bylo dříve v historii. Historický kontext lze také využít v případě stanovení minimální výměry honitby, kdy naši předci s postupným rozšiřováním spárkaté zvěře ve volnosti zvyšovali i minimální výměru honitby tak, aby bylo možné provádět náležité myslivecké hospodaření.

Následující část práce byla věnována základnímu přehledu současné právní úpravy myslivosti včetně souvisejících a podzákoných právních předpisů, které ve svém souhrnu představují právní rámec myslivosti a určují pravidla pro myslivecké hospodaření. Podrobněji byla legislativní úprava myslivosti rozvedena v další kapitole. Dále bylo vhodné uvést přehled mezinárodních smluv a právních předpisů Evropské unie, které se dotýkají oblasti myslivosti nebo životního prostředí pro lepší kontext a pochopení některých změn v českém právním řádu. Je nutné ovšem podotknout, že žádná z mezinárodních smluv a ani žádný právní předpis Evropské unie přímo neupravuje myslivost, pouze oblasti související. Důvodem pro neexistenci právní úpravy na mezinárodní nebo evropské úrovni je dána odlišným historickým vývojem lovectví a myslivosti v jednotlivých zemích, a především rozdílnosti uchopení a provádění myslivosti. Tuto diferenciaci pojetí myslivosti je možné rozdělit do čtyř systémů myslivosti, které jsou shrnuty v závěru druhé kapitoly. Na druhé straně je nutné upozornit, že mezinárodní a evropské právo může i přesto mít zásadní dopad na českou právní úpravu myslivosti, který lze ilustrovat na zákazu použití olověných broků při lovech ve všech mokřadech, které jsou evropským právem definovány velmi široce a *de facto* zahrnují všechny plochy z možným výskytem vody. Tedy přijetím evropského právního předpisu může být zásadně dotčena česká myslivost, a to i přesto, že dle některých oborových organizací není v tomto případě škodlivost olověných broků dostatečně prokázána a dále také neexistují adekvátní náhrady s obdobnými balistickými parametry a účinky.

Na přehled právních předpisů navázala jedna z hlavních částí práce, která shrnuje právní úpravu myslivosti České republiky, tedy především zákon o myslivosti, a vysvětluje jednotlivé instituty myslivosti v praxi s doplněním dalších právních předpisů a dopadem judikatury. Podrobněji je uvedena a vysvětlena otázka předmětu práva myslivosti, zvěře a honitby, tedy vymezení oblasti, kde lze lovit. Jedná se o základní a zásadní instituty právní úpravy myslivosti. Dále je také popsána problematika mysliveckého hospodaření a lovu, včetně oblasti škod působených zvěří. Právě otázka škod působených zvěří a snížení početních stavů zvěře nabývá nyní na aktuálnosti, kdy v České republice probíhá intenzivní obnova lesních porostů poškozených kůrovcovou kalamitou. Není opomenuta ani struktura státní správy myslivosti a deliktní oblasti pro případ porušení zákona.

Především je tato část dělena do několika oblastí tak, aby v nich bylo možné nalézt odpovědi na otázky „*kdo*“ a „*kde*“ je oprávněn lovit a dále „*co*“, „*kdy*“ a „*jak*“ se smí lovit. Odpovědi na tyto otázky lze shrnout tak, že osobou oprávněnou lovit je obecně držitel povolenky k lovu konkrétního druhu zvěře vydané uživatelem honitby pro konkrétní honitbu a smí lovit druh zvěře vyjmenovaný zákonem v době lovu a způsobem nezakázaným zákonem. Myslivost není pouze o uživateli honiteb a zvěři, ale také o vlastníci honebních pozemků, kteří jsou členy honebního

společenstva, pokud z něj nevystoupili, a především zemědělsky či lesnický hospodařících vlastníků honebních pozemků. V této souvislosti se v posledních měsících mluví o posílení postavení těchto vlastníků, a to buď přímou možností vykonávat právo myslivosti, resp. lovu na svých pozemcích, nebo snížením minimální výměry honitby. Je bezpochyby, že postavení hospodařících vlastníků honebních pozemků je nutné zohledňovat, nicméně je otázkou, zda zmíněnými způsoby. V případě přímé možnosti vykonávat právo myslivosti se jedná o zásah do práv uživatele honitby a také by zde hrozilo, že by docházelo ze strany vlastníka pouze k lovu bez další péče o zvěř. Snížení minimální výměry je podrobněji rozvedeno níže. Nicméně zmíněné vlastníky honebních pozemků lze považovat za významné s možností podstatného ovlivnění jednání valné hromady honebního společenstva, která rozhoduje o jeho základních otázkách, tedy i způsobu užívání honitby, tedy například výkonu právo myslivosti ve vlastní režii s účastí vlastníků honebních pozemků. Nelze také opomenout, že vlastníci honebních pozemků mají přednostní právo k přijetí za člena honebního spolku.

Významná část práce byla také věnována návrhům změn zákona o myslivosti, které byly v letech 2017 až 2021 projednávány v Poslanecké sněmovně. I když některé návrhy nebyly schváleny, mohou být východiskem pro budoucí návrhy změn zákona o myslivosti, který bude nutné změnit. Ačkoliv se může zdát zbytečné analyzovat neschválené návrhy změn zákona o myslivosti, jejich rešerše je naopak velmi důležitá. Nejen že odráží aktuální vnímání myslivosti a požadavky na změnu právní úpravy, ale zároveň se může stát východiskem pro nové návrhy předložené v aktuálním volebním období Poslanecké sněmovny. Dále je také možné na předložených návrzích poukázat na rozdílné způsoby navrhování změn zákonů a jejich reálný dopad. Tím ilustrujícím příkladem může být předložení a následné schválení povinnosti předkládat markanty, tedy části těl ulovené zvěře, jakožto důkaz plnění plánu lovu. Tato změna byla předložena bez konzultace s odbornou mysliveckou veřejností formou pozměňovacího návrhu, ačkoliv v dobré víře snižování početních stavů zvěře, bohužel s velmi pravděpodobnými negativními dopady především na orgány státní správy myslivosti, které by musely zajišťovat odbornou likvidaci markantů. Následně byla tato změna zrušena a znění zákona o myslivosti vráceno do podoby před jejím přijetím. Z nepřijatých návrhů je však možno upozornit na několik zajímavých bodů, které by si určitě zasloužily další a širší diskuzi. Především nové znění definice myslivosti označující ji jako veřejně prospěšnou činnost, nebo zřízení elektronického systému evidence myslivosti, který by v případě kvalitního provedení mohl být užitečným nástrojem nejen pro uživatele honiteb, ale také orgány státní správy myslivosti i další orgány. Nicméně v případě tohoto systému by bylo nutné zohlednit především věkový průměr myslivců a obecně digitální

gramotnost s nutností použití chytrých mobilních telefonů s dostatečným datovým připojením k internetu.

Závěrečná část diplomové práce obsahuje možné budoucí úpravy v oblasti myslivosti. Jedná se o subjektivní pohled autora diplomové práce založený na jeho myslivecké praxi. Jednou z možných budoucích diskuzí může být zajisté debata nad úpravou doby lovu lišky obecné. Ačkoliv je považována za zvěř škodící myslivosti, i ona je živým tvorem, kterému by měla náležet ochrana v době odchovu mláďat. Tedy v tomto případě by mělo převážít etické hledisko a stanovit dobu lovu mimo období odchovu mláďat. To se samozřejmě netýká pouze lišky obecné, ale všech druhů zvěře. Etický důvod změny lze uvést i v návrhu na změnu dobu lovu samičí spárkaté zvěře, kterou lze podle dočasné úpravy lovit celoročně v případě zvěře do dvou let věku, tedy včetně březích samic. Obdobný pohled zohledňující etiku a zmírnění trápení zvěře by měl být uplatněn v případě lovu poraněné zvěře mimo dobu lovu, kterou nyní lze lovit až po povolení orgánem státní správy myslivosti, což pouze prodlužuje utrpení poraněné zvěře. Nicméně v případě povolení lovu poraněné zvěře bez předchozího povolení je nutné nastavit dostatečné kontrolní mechanismy, např. následná kontrola a potvrzení veterinárního lékaře, které by zabránily zneužívání. Další z možných změn by mohla být zákonná povinnost publikovat pozvánky na jednání valné hromady honebního společenstva na internetových stránkách. Ovšem jednou z nejdůležitějších změn, především z pohledu myslivosti a jejího vnímání veřejností, by mělo být prohlášení myslivosti za veřejně prospěšnou činnost, což samo o sobě vyplývá i z judikatury Ústavního soudu a vymezení zvěře jako obnovitelného přírodního bohatství. Budoucí diskuze kolem novely zákona o myslivosti se budou bezesporu týkat i minimální výměry honiteb. Pohledem autora se jedná o relevantní požadavky velkých vlastníků honebních pozemků, ale vzhledem k nutnosti řádného chovu zvěře je přinejmenším vhodné zachování současné minimální výměry honitby. Navíc vlastníci honebních pozemků o výměře minimálně 200 ha mají významné postavení při hlasování na jednání valné hromady. Tedy z pohledu autora není vhodné minimální výměru honitby snižovat kvůli eliminování škod zvěří, ale spíše se snažit hledat nástroje, které umožní účinnější lov zvěře, například větší diverzifikace krajiny, která ještě více sníží výměru půdních bloků a tím umožní i efektivnější lov, kdy se zvěř nebude skrývat ve velkých lánech a umožní myslivcům dostat k ulovené zvěři bez škod větších, než by sama zvěř napáchala. Samozřejmě za účelem posílení postavení těchto vlastníků je možné změnit přepočítání výměry honebních pozemků na hlasy tak, že by nově jeden hlas příslušel už za každých započatých 1000 m².

Závěrem je možné uvést, že lze očekávat tlak na změnu myslivecké legislativy z různých stran, nejen politických, zastupujících rozličné, ba dokonce v některých případech protichůdné

zájmy, kde bude zapotřebí silného vystupování Českomoravské myslivecké jednoty jakožto největší organizace hájící zájmy myslivců. Nelze ovšem *a priori* odmítat všechny změny, jelikož i oblast myslivosti se vyvíjí a také je potřeba napomoci obnově lesních porostů po kalamitě i prostřednictvím myslivecké legislativy. Nicméně ve všech případech navrhovaných změn je nutné důsledně dbát na zachování základní hodnoty myslivosti jakožto činnosti prováděné v přírodě k volně žijící zvěři jako obnovitelného přírodního bohatství a součásti ekosystému a zároveň se zohledněním mysliveckých tradic a zvyků jako součásti českého národního kulturního dědictví. Za hlavní nelegislativní změnu a cíl směřování myslivosti je nutné označit zlepšení povědomí veřejnosti o myslivosti, a to nikoliv vnímání myslivosti jako zábavy prostřednictvím lovu, ale je nutné prezentovat skutečné cíle myslivosti, kterými je především ochrana přírody a zvěře jakožto obnovitelného přírodního bohatství, dále pak myslivost jako činnost vedoucí k zachování a rozvoji mysliveckých tradic a zvyků, jež jsou součástí českého národního kulturního bohatství.

Seznam použitých zdrojů

1. Seznam použité literatury

ANDERSKA, J.; ANDERSKOVÁ J. *Tisíc let myslivosti*. 1. vyd. Vimperk: Tina, 1993, 442 s. ISBN 80-85618-12-5.

BEJČEK, F a kolektiv. *Penzum znalostí z myslivosti*. 11 vydání, Praha: Druckvo s. r. o., 2011, 928 s. ISBN: 978-80-904417-0-5.

BERGL, J. a kol. *Myslivost – Učebnice pro lesnické fakulty*, 1. vyd. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1984, 214 s.

ČABART, J. *Vývoj české myslivosti*. 1. vyd. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1958, 306 s.

ČECHURA, V. a kol. *Myslivost a právo*. 1 vyd., Praha: Orac, 2000, 215 s. ISBN 80-86199-12-6.

ČERVENÝ, J. a kol. *Encyklopedie myslivosti*. 1. vyd. Praha: Ottovo nakladatelství s. r. o., 2004, 591 s. ISBN 80-7181-901-8.

DAMOHORSKÝ, M a kol., *Právo životního prostředí*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010. Beckovy právnické učebnice. 629 s. ISBN 978-80-7400-338-7

DAMOHORSKÝ, M.. *Zemědělské právo*. Beroun: Eva Rozkotová, 2021, 228 s. ISBN 978-80-87488-43-0

FRANCEK, J. *Lovecká vášeň*. 1. vyd. Praha: Havran s.r.o., 2008, 255 s. ISBN 978-80-86515-88-5.

GOTTWALD, K. *Výbor z díla II*. 1. vyd., Praha: Rudé právo, 1971, 382 s.

HOLÝ, V. *Honitba: tvorba a využití*. Praha: C.H. Beck, 2021. Právní praxe. 135 s. ISBN 978-80-7400-844-3.

HRIB, M. *Vybrané pojmy z právních předpisů k myslivosti*. Vydání druhé, upravené. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2018, 73 s. ISBN 978-80-213-2915-7.

HROMAS, J. a kol. *Myslivost*. 2. vyd. Písek: Matice lesnická, 2008, 559 s. ISBN 978-80-86271-00-2.

CHADT, J. E. *Dějiny lovu a lovectví (myšlivosti) v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. 1. vyd. Louny: Chadt, 1909, 416 s.

JIREČEK, H. *Prove – Historický slovar slovanského práva*. 1 vydání, Brno: Moravské akciové knihtiskárny, 1904.

KALOUSEK, J. a kol. *Archiv český XI*. 1. vyd., Praha: Tiskárna Dr. Grégra, 1892.

KALOUSEK, J. a kol. *Archiv český XXII*. 1. vyd. Praha: Knihotiskárna Grégr a syn, 1905.

KOMÁREK, J. *Myšlivost v českých zemích*. 2 vyd. Praha: ČIN, 1948, 415 s.

MOTTL, S. a kol. *Myšlivecká příručka*. 2 vyd. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1970, 301 s. ISBN 07-033-70

PALACKÝ, F. a kol. *Archiv český I*. 1. vyd. Praha: C. K. Dvorní tiskárny synů Bohumila Haase, 1840.

PALACKÝ, F. a kol. *Archiv český V*. 1. vyd. Praha: C. K. Dvorní tiskárny synů Bohumila Haase, 1865.

PAVLÍČEK, V. a kol. *Ústavní právo a státověda*. II. díl, Ústavní právo České republiky. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2015, 1152 s. ISBN 978-80-7502-084-0.

PETR, B. a kol. *Zákon o myšlivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. ISBN 978-80-7478-781-2

SEDLÁČEK, J.; SPÁČIL, J. *Vlastnické právo*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2012. 924 s. ISBN 978-80-7357-758-2.

SCHLÉE, F. *Honební zákon pro Čechy*. 1. vyd., Praha: Sociální služba, 1932. 229 s.

SOUKUP, T, PIVNEC, R. *Zákon o myšlivosti*. 1. vyd. Praha: Československý kompas – Orbis, 1948.

ŠNOPL, K. *Výklad zákona o myšlivosti*. 1. vyd., Praha: Brázda, 1949, 63 s.

VACH, M. a kol. *Vývoj myšlivosti a lovectví v českých zemích*. 1.vyd. Praha: Silvestris, 2010, 551 s, ISBN 978-80-901775-6-7.

PETR, B. *Ještě k právu myslivosti a jeho místu v systému věcných práv ve světle zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti*. Právní rozhledy, číslo 3, 2002. Praha: C.H. Beck. s. 138. ISSN 1210-6410.

PETR, B. *Právo myslivosti a jeho místo v systému věcných práv*. Právní rozhledy, číslo 6, 2001. Praha: C.H. Beck. s. 270. ISSN 1210-6410.

2. Seznam použitých internetových zdrojů

CITES. In: Ministerstvo životního prostředí. [online]. 2022 [cit. 18. 01. 2022]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/cites_obchod_ohrozenymi_druhy

Úmluva o ochraně stěhovavých druhů volně žijících živočichů (Bonnská úmluva). In: Ministerstvo životního prostředí. [online]. 2020 [cit. 18. 01. 2022]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/bonnska_umluva

Úmluva o biologické rozmanitosti a ochrana biodiverzity. In: Ministerstvo životního prostředí. [online]. 2022 [cit. 18. 01. 2022]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/ochrana_biodiverzity_umluva

Ramsarská úmluva o mokřadech. In: Ministerstvo životního prostředí. [online]. 2022 [cit. 18. 01. 2022]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/ramsarska_umluva_o_mokradech.

Bernská úmluva. In: Ministerstvo životního prostředí. [online]. 2022 [cit. 18. 01. 2022]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/bernska_umluva.

Ministerstvo zemědělství, 2009. *Koncepce myslivosti*. Ministerstvo zemědělství [online]. Publikováno 2009 [cit. 18. 01. 2022]. Dostupné z: <https://eagri.cz/public/web/mze/lesy/myslivost/koncepce-a-strategie/>.

RŮŽIČKA, J. 2007. *DALŠÍ VÝVOJ MYSLIVOSTI po vstupu ČR do Evropské unie*. Časopis Myslivost [online]. Publikováno 6/2007 [cit. 20. 01. 2022]. Dostupné z: <https://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2006/Cervenec---2006/DALSI-VYVOJ-MYSLIVOSTI-po-vstupu-CR-do-Evropske-un>.

Přístup k právu Evropské unie: Právní akty. EUR-Lex [online]. Publikováno 21. 4. 2013 [cit. 20. 01. 2022]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/collection/eu-law/legislation/recent.html>.

VLASÁKOVÁ, L. 2021. *Olovo a mokřady. Co vyplývá z nově přijatého nařízení Evropské komise? Ochrana přírody* [online]. Publikováno 21. 4. 2021 [cit. 20. 01. 2022]. Dostupné z: <https://www.casopis.ochranaprirody.cz/pravo-v-ochrane-prirody/olovo-a-mokrady-co-vyplyva-z-nove-prijateho-narizeni-evropske-komise/>.

HROMAS, J. *Oblasti chovu zvěře*. Časopis Myslivost [online]. Publikováno 4/2009 [cit. 27. 01. 2022]. Dostupné z: <https://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2009/Duben---2009/Oblasti-chovu-zvere>

DVOŘÁK, P. *Myslivost – odpovědnost za škodu*. Právní prostor [online]. Publikováno 6/2017 [cit. 31. 01. 2022]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/ostatni-pravo/myslivost-odpovednost-za-skodu>.

NOVÁK, R. 2007. *Myslivecká legislativa ve státech EU*. Časopis Myslivost [online]. Publikováno 7/2007 [cit. 20. 01. 2022]. Dostupné z: <https://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2007/Cervenec---2007/Myslivecka-legislativa-ve-statech-EU>.

WAIC, V. 2019. *Zvěř má pykat za chyby aktivistů a lesních hospodářů*. Českomoravská myslivecká jednota [online]. Publikováno 9. 9. 2019 [cit. 14. 01. 2022]. Dostupné z: <https://www.cmmj.cz/zver-ma-pykat-za-chyby-aktivistu-a-lesnich-hospodaru/?highlight=vyvlast%C5%88ovac%C3%AD%20p%C5%99%C3%ADlepek>.

MOTTL, S. 2013. *Právo myslivosti včera dnes a zítra*. Asociace soukromého zemědělství v ČR [online]. Publikováno 21. 4. 2013 [cit. 06. 01. 2022]. Dostupné z: <https://www.asz.cz/clanek/2228/pravo-myslivosti-vcera-dnes-a-zitra/>.

3. Seznam použitých právních předpisů

Nařízení Rady (EHS) č. 3254/91

Nařízení Rady (ES) 338/97 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES o ochraně volně žijících ptáků

Směrnice Rady 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/555

Narizení vlády č. 30/2014 Sb., o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod

Vládní nařízení č. 205/1939 Sb., o řádném výkonu myslivosti

Vládní nařízení č. 127/1941 Sb., o myslivosti

Vyhláška č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ochraně přírody a krajiny

Vyhláška č. 55/1999 Sb., o způsobu výpočtu výše újmy nebo škody způsobené na lesích

Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti

Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách lovu

Vyhláška č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd

Vyhláška č. 553/2004 Sb., o podmínkách, vzoru a bližších pokynech vypracování plánu mysliveckého hospodaření v honitbě

Vyhláška č. 7/2005 Sb., o posouzení podmínek bažantnice a o postupu, jakým bude vymezena část honitby jako bažantnice, upravuje podmínky pro intenzivní chov bažantů a jejich posouzení a dále postup při vymezování bažantnice jako části honitby orgánem státní správy myslivost v řízení včetně požadavků na vyznačení bažantnice v honitbě

Vyhláška č. 454/2021 Sb., o stanovení druhů vyžadujících regulaci

Zákon č. 49/1866 čes. z. z., Honební zákon pro Čechy

Zákon č. 98/1929 Sb., kterým se doplňují a částečně mění některá ustanovení honebně-policejní, zejména o hájení zvěře

Zákon č. 225/1947 Sb., o myslivosti

Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky

Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích

Zákon č. 14/1991 Sb., kterým se doplňuje zákon č. 23/1962 Sb., o myslivosti.

Zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Zákon č. 270/1992 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 23/1962 Sb., o myslivosti, ve znění zákona České národní rady č. 146/1971 Sb., zákona České národní rady č. 96/1977 Sb. a zákona České národní rady č. 143/1991 Sb.

Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích

Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči

Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti

Zákona č. 119/2002 Sb., o zbraních

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

Zákon č. 364/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s implementací předpisů Evropské unie v oblasti invazních nepůvodních druhů.

4. Seznam použité judikatury

Nález Ústavního soudu ze dne 13. prosince 2006, sp. zn. Pl. ÚS 34/03

Nález Ústavního soudu ze dne 15. února 2007, sp. zn. Pl. ÚS 77/06

Nález Ústavního soudu ze dne 19. prosince 2017, sp. zn. Pl. ÚS 8/16

Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 1. února 2016, sp. zn. 45 A 45/2013

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. února 2005, sp. zn. 25 Cdo 1390/2003

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. února 2006, sp. zn. 22 Cdo 980/2005

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. července 2008, sp. zn. 28 Cdo 4487/2007

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. srpna 2014, sp. zn. 25 Cdo 972/2012

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. srpna 2015, sp. zn. 28 Cdo 2123/2013

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. května 2017, sp. zn. 27 Cdo 484/2017

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. února 2018, sp. zn. 29 Cdo 467/2016

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. srpna 2010, sp. zn. 9 As 14/2010

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. března 2011, sp. zn. 1 As 73/2010

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. září 2011, sp. zn. 8 Afs 56/2010

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. prosince 2014, sp. zn. 6 As 226/2014

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. listopadu 2004, sp. zn. 3 Tdo 1008/2004

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. září 2020, sp. zn. 3 Tdo 340/2020

5. Seznam ostatních zdrojů

Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky 2016 – 2025. Ministerstvo životního prostředí. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2016. 136 s. ISBN 978-80-7212-609-5

Sněmovní dokument č. 8157, Poslanecká sněmovna, 8. volební období, 2017 – 2021, [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=731>.

Sněmovní tisk č. 788, Poslanecká sněmovna, 3. volební období, 1998 - 2002, [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=3&T=788>.

Sněmovní tisk č. 408, Poslanecká sněmovna, 8. volební období, 2017 – 2021, [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&T=408>.

Sněmovní tisk č. 731, Poslanecká sněmovna, 8. volební období, 2017 – 2021, [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=731>.

Sněmovní tisk č. 954, Poslanecká sněmovna, 8. volební období, 2017 – 2021, [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=954>.

Sněmovní tisk č. 1273, Poslanecká sněmovna, 8. volební období, 2017 – 2021, [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=1273>.

Stenoprotokol ze dne 15. 3. 2019, Poslanecká sněmovna, 8. volební období, 2017 – 2021, [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/027schuz/bqbs/b27502402.htm>.

Sněmovní dokument č. 3120, Poslanecká sněmovna, 8. volební období, 2017 – 2021, [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&T=408>

Legislativní pravidla vlády. Vláda české republiky [online]. [cit. 14. 01. 2022]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/lrv/dokumenty/legislativni-pravidla-vlady-91209/>.

Stenoprotokol ze dne 12. 7. 2019, Poslanecká sněmovna, 8. volební období, 2017 – 2021, [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/033schuz/bqbs/b14802401.htm>.

Stenoprotokol ze dne 13. 9. 2019, Poslanecká sněmovna, 8. volební období, 2017 – 2021, [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/034schuz/bqbs/b13121501.htm>.

Stenozáznam 1. dne 14. schůze – 21. 7. 2021, Senát, 13. funkční období, 2020 – 2022, [online]. Dostupné z: <https://www.senat.cz/xqw/xervlet/pssenat/hlasovani?action=steno&O=13&IS=6776&D=21.07.2021#b22287>.

Stenozáznam 1. dne 14. schůze – 21. 7. 2021, Senát, 13. funkční období, 2020 – 2022, [online]. Dostupné z: <https://www.senat.cz/xqw/xervlet/pssenat/hlasovani?action=steno&O=13&IS=6776&D=21.07.2021#b22287>.

Právní úprava myslivosti

Abstrakt

Diplomová práce je zaměřená na oblast právní úpravy myslivosti.

Cílem diplomové práce *“Právní úprava myslivosti”* je shrnutí historického vývoje a legislativního rámce výkonu myslivosti od raného středověku po aktuálně účinnou právní úpravu výkonu práva myslivosti s jejím zhodnocením a promítnutím do praxe a dále s možností změn *de lege ferenda*.

Na začátku práce je nejprve uveden přehled historického vývoje lovu a prvních právních úprav myslivosti se zaměřením na důležité právní akty dané doby, které pro myslivost představovaly zásadní změny. Další část diplomové práce je věnována současné české právní úpravě myslivosti včetně souvisejících a podzákonných právních předpisů, které ve svém souhrnu představují právní rámec myslivosti a určují pravidla pro myslivecké hospodaření. Následuje přehled mezinárodních smluv a právních předpisů Evropské unie, které se dotýkají oblasti myslivosti nebo životního prostředí. Je nutné ovšem podotknout, že žádná z mezinárodních smluv a ani žádný právní předpis Evropské unie přímo neupravuje myslivost, pouze oblasti související. Na tuto část navazuje jedna z hlavních částí práce, která shrnuje právní úpravu myslivosti České republiky a vysvětluje jednotlivé instituty myslivosti. Podrobněji je uvedena otázka předmětu práva myslivosti, zvěře a honitby, tedy vymezení oblasti, kde lze lovit. Dále je také popsána problematika mysliveckého hospodaření a lovu, včetně oblasti škod zvěří. Není opomenuta ani struktura státní správy myslivosti a deliktní oblasti pro případ porušení zákona.

Značná část práce je také věnována návrhům změn zákona o myslivosti, které byly v letech 2017 až 2021 projednávány v Poslanecké sněmovně. I když některé návrhy nebyly schváleny, mohou být východiskem pro budoucí návrhy změn zákona o myslivosti, který bude nutné změnit. Závěrečná část diplomové práce obsahuje možné budoucí úpravy v oblasti myslivosti tak, jak by mohly vypadat z pohledu autora.

Klíčová slova: myslivost, zvěř, honitba, lov, právní úprava

Legal regulation of hunting management

Abstract

The diploma thesis focuses on the legal regulation of hunting and gamekeeping.

The aim of the diploma thesis entitled "Legal regulation of hunting" is a broad summarization of the historical development and the correlated alterations of the legislative framework in gamekeeping. In order to gain a deeper understanding of the historical context, the thesis focuses on the development of gamekeeping legislation from the early Middle Ages to presently effective legal regulation. The implicit part of the thesis is the evaluation and the reflection of the legislation applied in practice. The overall conclusion contains a proposal for possible legislative changes *de lege ferenda*.

The first part of the thesis gives an overview of the historical development and the early legal regulations of gamekeeping, utilizing the important legal acts, which presented fundamental changes to the legal framework of gamekeeping. The following part of the diploma thesis is devoted to the current state of the Czech legal regulation of gamekeeping, including related and subordinate legislation, by which, in summary, the legal framework of gamekeeping and determination of the rules for hunting and game management are represented. The vital part is also the provision of an overview of international treaties and European Union legislation that is interconnected to the field of gamekeeping as well as the environment. Yet, it is necessary to point out, none of the international treaties or European Union legislation regulates gamekeeping directly. The subsequent main section aims to outline the present legal regulation of gamekeeping in the Czech Republic, including the annotation of the individual institutes of gamekeeping. Furthermore, the subject of the law of hunting, game and hunting grounds, i.e. the exact definition of the area where hunting can take place, is given in more detail. Additionally, the issues of hunting and game management are described, as well as the areas the damage caused by game. The thesis also includes insight into the structure of the state gamekeeping administration and the tortious liability in case of a violation of the law.

A significant part of the work is also devoted to proposed amendments to the Hunting Act, which were discussed in the Chamber of Deputies between the election period of 2017 and 2021. Although some of the proposals have not been approved, they can present a starting point for future amendments to the Hunting Act. The final part of the diploma thesis contains possible future adjustments in the field of gamekeeping as they are presented from the author's point of view.

Key words: gamekeeping, game, hunting ground, hunt, legal regulation